

Beretning
1955

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1955

UTARBEIDET
VED PARTIKONTORET

OSLO 1956

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

INN H O L D

	Side
Innledning	5
Sentralstyret	7
Partikontoret	7
Landsstyret	8
Landsmøtet	11
Komitéer og utvalg	13
Samarbeidskomitéen	15
Arbeiderbladet	15
Konferanser og fellesmøter	16
Nordisk samarbeid	17
Internasjonalt samarbeid	17
Faglig-politisk arbeid	18
Kommunalt arbeid	19
Arbeidet blant funksjonærer, yrker med videre utdannelse og ved undervisningsanstaltene	21
Valgkampen 1955	22
Tillitsmannen	26
Organisasjonsarbeid	26
Medlemsoversikt 1954—1955	30
1. mai	31
Forskjellige saker	41
Storting og regjering	43
Beretninger fra andre organisasjonsledd	52
Kvinnebevegelsen	52
Arbeidernes Ungdomsfylking	62
Framfylkingen	73
Arbeidernes Opplysningsforbund	75
Arbeidernes Avholdslandslag	82
Arbeidernes Pressekontor	84
A-Pressen	86
A/S Kontakt	93
A/S Fram Forlag	93
Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøkning	93
Arbeiderbevegelsens Arkiv	95

Innledning.

Kommunevalget i 1955 bekreftet på ny at Arbeiderpartiet har en sterk stilling blant velgerne. Den prosentvise andel av stemmene økte fra 41,9 ved kommunevalget i 1951 til 43,2 i 1955. Partiet vant rent flertall i 76 kommuner, derav 13 byer, og tapte flertallet i 16 herreder. Ingen byer gikk tapt.

Naturlig nok var det i første rekke arbeidet med kommunevalget som satte sitt preg på Det norske Arbeiderpartis virksomhet i 1955. De kommunalpolitiske retningslinjene for den nye valgperioden ble inngående drøftet både i Partiets grunnorganisasjoner og i Sentralstyret og Landsstyret før de ble endelig fastlagt på Landsmøtet i mai. Mange partiavdelinger utførte dessuten et grundig arbeid med utformingen av de lokale valgprogrammene. Men som ved tidligere kommunevalg etter krigen, ble det også denne gang de rikspolitiske spørsmålene som kom til å stå i forgrunnen under selve valgkampen.

Frammøtet på valgdagen var kanskje bedre enn en kunne vente etter forløpet av valgkampen. Likevel var det en markert nedgang i stemmeprosenten på de fleste steder. Vi må sørge for at dette ikke gjentar seg ved stortingsvalget i 1957. Vi vet at spørsmålet om framgang eller tilbakegang for Arbeiderpartiet i høy grad er et spørsmål om i hvilken utstrekning det lykkes å gjøre velgerne interessert i valget. Valgdeltakelsen er minst blant de grupper som erfaringsmessig sokner til Det norske Arbeiderparti. Et effektivt arbeid er særlig nødvendig blant førstegangsvelgerne. Det er jo blant dem at mulighetene er størst for å vinne nye stemmer for Arbeiderpartiets politikk.

— — —

Trass i den langvarige tørken i sommer, var 1955 økonomisk sett et meget godt år for Norge. Produksjonen økte med 3 prosent. Prisene på landets eksportprodukter holdt seg godt oppe og valutainntektene av vår skipsflåte økte betraktelig. Sammen

med de tiltak som Regjeringen satte i verk ved begynnelsen av året, bidro dette til å skape en betydelig bedre balanse i vår utenriksøkonomi. Ved utgangen av året lå forholdene godt til rette for en fortsatt økning av produksjonen og levestandarden.

På det utenrikspolitiske område opplevde vi i 1955 en rekke begivenheter som skapte økte forhåpninger om en fredelig utvikling. Sovjet-Samveldet synes å ville føre en annen og mer forsonlig utenrikspolitikk enn i den tid Stalin levde. Men vi har ikke fått noe sikkert svar på om dette er en forbigående taktisk omlegging, eller om Sovjet-Samveldet ønsker en varig avspenning og et samarbeid med den vestlige verden.

Sentralstyret.

Inntil Landsmøtet i mai 1955 hadde Sentralstyret denne sammensetningen:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl, Oscar Torp, Halvard Lange, Hans Sundrønning, Alfred Ljøner, Ingvald Haugen, Ragna Karlsen, Martin Tranmæl og Gunnar Bråthen. AUF's representant Ivar Mathisen og Kvinnesekretariatets representant Rakel Seweriin.

Varamenn: Gunnar Alf Larsen, Alice Olsen, Hartvig Svendsen, Nils Haave, Gudmund Harlem, Sigrid Thoresen, Rolf Aakervik og Karsten Skaug.

Sentralstyret valt på Landsmøtet 21. mai 1955:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nordahl, Oscar Torp, Halvard Lange, Hans Sundrønning, Alfred Ljøner, Ingvald Haugen, Ragna Karlsen, Martin Tranmæl og Gunnar Bråthen. AUF's representant Reidar Hirsti. Kvinnesekretariatets representant Rakel Seweriin.

Varamenn: Gunnar Alf Larsen, Idar Nordstrand, Hartvig Svendsen, Nils Haave, Gudmund Harlem, Sigrid Thoresen, Rolf Aakervik, Karsten Skaug.

Partikontoret.

Partikontorets personale:

Nestformann Trygve Bratteli, partisekretær Haakon Lie, organisasjonssekretær Frank Andersen, faglig sekretær Olav Nordskog, kommunalsekretær Arvid Dyrendahl. Sekretær for arbeidet med funksjonærspørsmål og arbeidet blant akademikerne er Aake Anker Ording.

Stortingsgruppas sekretær Inge Scheflo.

Det øvrige personale består av: Kassererske, 1 forværelsesdame, 1 kontordame, sentralborddame, 3 ekspeditører og kontorbud. Dessuten trykkeriavdeling med 2 ansatte.

Kvinnesekretariatet har i 1955 hatt dette personalet:

Inntil 1. august nestformann Aase Bjerkholt (halv dag) og sekretær Alice Olsen. Fra august formann Rakel Seweriin, og inntil videre Randi Fossum (halv dag), redaktør av «Arbeiderkvinnen» Elsa Rastad. Dessuten 2 kontordamer (den ene halv dag).

Landsstyret.

De utenbys medlemmer av Landsstyret var inntil Landsmøtet i mai:

Østfold:	Helga Aronsen, med Hans Hansen som varammann.
Akershus:	Bernt Korslund, med Helga Waldorff som varammann.
Hedmark:	Harald Løbak, med Arne Veen som varamann.
Oppland:	Martin Haugen, med Hans Bruøygaard som varammann.
Buskerud:	Olaf Watnebryn, med Helene Grønvold som varamann.
Vestfold:	Marie Skau, med Olav Nordskog som varamann.
Telemark:	Konrad Anderson, med Thor Viten som varamann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden, med Osulv Kleivene som varamann.
Vest-Agder:	Jacob Nygaard, med Odd Hultmann som varamann.
Rogaland:	I. K. Hognestad, med Edv. Edvardsen som varamann.
Stavanger:	Tjalve Gjøstein, med Thorleif Hovland som varamann.
Hordaland:	Ole Svendsen, med Magda Kleppstø som varamann.
Bergen:	Hjalmar Seim, med Kjell Aabrek som varamann.
Sogn og Fjordane:	Oddvin Sindre, med Olav Kolle som varamann.
Møre og Romsdal:	Olav Oksvik, med Peder Kanestrøm som varamann.
Sør-Trøndelag:	Nils Lysø, med Jens O. Haanes som varamann.
Trondheim:	Ole Øisang, med Peder Dybvik som varamann.

Nord-Trøndelag:	Erling Thun, med Anders Brenden som varammann.
Nordland:	Nils Hillestad, med Kristian Munkebye som varammann. Sandrup Nilsen, med Anton P. Medby som varammann.
Troms:	Magne Jønsson, med Emil Larssen som varammann.
Finnmark:	Rudolf Olsen, med Harald J. Olsen som varammann.

De utenbys medlemmer av Landsstyret valt på Landsmøtet i mai:

Østfold:	Erling B. Kvaale, med Hans Hansen som varammann.
Akershus:	Bernt Korslund, med Helga Waldorff som varammann.
Hedmark:	Harald Løbak, med Oddvar Nordli som varammann.
Oppland:	Martin Haugen, med Hans Bruøygard som varammann.
Buskerud:	Olaf Watnebryn, med Helene Grønvold som varammann.
Vestfold:	Andreas Honerød, med Alf Skåum som varammann.
Telemark:	Konrad Anderson, med Thor Viten som varammann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden, med Osulv Kleivene som varammann.
Vest-Agder:	Jacob Nygaard, med Harry Jørgensen som varammann.
Rogaland:	I. K. Hognestad, med Edv. Edvardsen som varammann.
Stavanger:	Tjalve Gjøstein, med Sverren Aasen som varammann.
Hordaland:	Magda Kleppestø, med Ole Svendsen som varammann.
Bergen:	Hjalmar Seim, med Finn Lien som varammann.
Sogn og Fjordane:	Hans Offerdal, med Olav Kolle som varammann.
Møre og Romsdal:	Olav Oksvik, med Sivert Haltbakk som varammann.

Sør-Trøndelag:	Jens O. Haanes, med Oskar Steinvik som varammann.
Nord-Trøndelag:	Ole Øisang, med Per Dybvik som varammann. Nils Kvam, med Svein Lorentzen som varammann.
Nordland:	Nils Hillestad, med Margith Munkebye som varammann. Sandrup Nilsen, med Anton P. Medby som varammann.
Troms:	Helga Andersen, med Magne Jønsson som varammann.
Finmark:	Valter Gabrielsen, med Aldrik Seppelä som varammann.

LANDSSTYRETS MØTER

Landsstyret var samlet til møter 3 ganger i 1955.

- a. Landsstyremøtet i Sundtsalen 14. januar.

Foruten de valte medlemmer i Sentralstyret og Landsstyret var Stortingsgruppas styre, AFL's sekretariat og Regjeringen innkalt til møtet.

Følgende sakliste ble behandlet:

 1. *Regjeringsspørsmålet.*
 2. *Forberedelsen til Landsmøtet.*
 - a) Jordbruksspørsmål.
 - b) Kommunalpolitiske retningslinjer.
 3. *Kontoret for nærings- og kommunalpolitiske spørsmål.*
 - a) Bevilgningene fra:
 - Norsk Arbeidsmannsforbund.
 - Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
 - Norsk Kommuneforbund.
 - Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.
 - b) Tilsetting for et år av Arvid Dyrendahl og Jens Haugland.
 4. *Forberedelsen til kommunevalgkampen.*
- b. Landsstyremøtet i Sundtsalen 20. februar.

Følgende sakliste ble behandlet:

 1. *Regnskaper.*
 - a) Det norske Arbeiderparti.
 - b) Arbeiderkvinnen.
 - c) Arbeiderbladet.
 - d) A/S Kontakt.
 - e) A/S Fram Forlag.

2. *Lønninger — bevilgninger — kontingentordningen.*
 - a) Lønningene ved Partikontoret.
 - b) Bevilgninger.
 - Arbeidernes Ungdomsfylking.
 - Framfylkingen.
 - Arbeidernes Avholdslandslag.
 - Norges Kristne Arbeideres Forbund.
 - c) Kontingentordningen.
3. *Partiets beretning for 1954.*
4. *Landsmøtet.*
 - a) Fordelingen av representantene til Landsmøtet.
 - b) Innbydelse av gjester.
 - c) Forslag til forretningsorden.
5. *Kommunalpolitiske retningslinjer.*
6. *Jordbrukspolitikken.*
7. *Innkomne forslag.*
8. *Landsmøtets dagsorden.*
9. *Tiltakene for trygging av landets økonomi.*
- c. *Landsstyremøtet i Sundtsalen 18. mai.*
Følgende dagsorden ble behandlet:
 1. Åpning.
 2. Landsmøtets konstituering (valg av funksjonærer).
 3. Innstilling til innsendte forslag.
 4. Endring av Landsmøtets sakliste.
 5. Utkast til vedtak om funksjonærspørsmålet.
 6. Utkast til vedtak om atomkraften for freden.

Landsmøtet.

Landsmøtet holdtes i Samfunnshuset, Oslo, 19., 20. og 21. mai. Ifølge lovene skal møtet bestå av 300 representanter. 297 representanter møtte og i tillegg Landsstyret, og innbudte gjester fra inn- og utland.

Utførlig omtale av Landsmøtets forhandlinger er trykt i landsmøteprotokollen. Her vises bare til de viktigste sakene.

1. *Partiets økonomi.*

Regnskapsresultatet for landsmøteperioden viste at det er nødvendig å finne fram til nye former for å styrke Partiets økonomi.

Landsmøtet ga Landsstyret fullmakt til i løpet av kommende periode å etablere en betalingsorganisasjon, der et antall partimedlemmer betaler et årlig direkte bidrag til Landspartiet.

2. *Den politiske situasjon.*

Einar Gerhardsens innledning ble fulgt av et bredt ordskifte.

3. *Kommunalpolitiske retningslinjer.*

Landskommunalutvalget og senere Landsstyret gjorde forarbeidet til forslaget til kommunalpolitiske retningslinjer som var forelagt Landsmøtet.

Ulrik Olsen innledet om saken som ble omfattet med stor interesse av Landsmøtet. Forslaget slik det ble vedtatt, ble lagt fram for velgerne som Det norske Arbeiderpartis program for kommunevalget.

4. *Jordbrukspolitikken.*

Forslaget som var forberedt av Partiets jordbruksutvalg i nært samarbeid med Landskommunalutvalget, forelå for Landsmøtet som Landsstyrets forslag.

Olav Meisdalshagen innledet om forslaget som ble vedtatt, og i likhet med kommunalpolitiske retningslinjer ble også dette forslaget forelagt velgerne. Dette som retningslinjer for jordbrukspolitikken.

5. *Innsendte forslag.*

Også dette Landsmøtet utløste en betydelig virksomhet i grunnorganisasjonene som ga som resultat en rekke forslag i forskjellige spørsmål.

To redaksjonskomitéer bearbeidet dette stoffet under Landsmøtet på grunnlag av forslagene og Landsstyrets innstillinger, før de endelige vedtak ble gjort.

6. *Våre kulturoppgaver.*

Emnet ble innledet av Helge Sivertsen på grunnlag av det arbeidet som er gjort i partikomitéer som har til oppgave å fremme forslag til et kulturpolitisk program for Partiet.

Det ble ikke gjort noe vedtak i saken, som kommer til ny behandling senere, men Helge Sivertsens innledningsforedrag er trykt som egen brosjyre som nå går inn som materiale for den fortsatte drøfting av saken.

7. *Arbeidet fram til kommunevalget.*

Haakon Lie innledet om den praktiske og politiske gjennomføringen av valgkampen, og debatten som dannet avslutningen av saksbehandlingen på Landsmøtet, ga en god spore og et godt opplegg til valgkampen.

Komitéer og utvalg.

a) Valt av Landsmøtet.

Revisjonsnemnda.

Alfred Nilsen, formann, Nils Arvesen, Signe Braathen. Varamenn: Alf Torp, Gustav Strøm.

Landskommunalutvalget:

Henry Jacobsen, formann, Gunnar Nielsen, Torbjørn Henriksen, Th. Kinn, Rudolf Hedemann, Johs. Johnsen, Knut Tjønneland, Olav Vegheim, Gunnar Kyrkjebø, John Aae, P. C. Reinsnes, Hjalmar Romslo, Ulrik Olsen, Aagot Bakke-Hansen, Magnhild Hagelia.

b) Faste utvalg oppnevnt av Sentralstyret.

Agitasjonsutvalget.

Frank Andersen, formann, Ivar Opsahl, Hans Sundrønning, Haakon Lie, Martin Tranmæl, Rakel Seweriin, (Kvinnesekretariatet), Reidar Bråthen (AUF).

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Olaf Wang Johnsen, Aksel Zachariassen.

Arbeiderbladets Administrasjonsutvalg.

Einar Gerhardsen, formann, med Haakon Lie som varamann. Ivar Opsahl, Johan Ona, Olav Larssen, varamann: Rolf Gerhardsen.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

Frank Andersen.

Fiskeriutvalg.

Ingvald Haugen, formann, Alfred Skar, Nils Lysø, Albert Jensen, Johs. Olsen, Einar Andreassen.

Framfylkingens Landsråd.

Werna Gerhardsen, Rolf Hansen, Odd Kjus. Varamann: Dagfinn Rimestad.

Internasjonalt utvalg.

Haakon Lie, formann, Halvard Lange, med Arne Ording som varamann. Finn Moe med Martin Tranmæl som varamann.

Kvinnesekretariatet:

Martin Tranmæl med Frank Andersen som varamann.

Landbruksutvalget:

Alfred Ljøner, formann, Kristian Fjeld, Olav Larssen, Amund Skarholt, Sverre Østlie, Johan Ødegård, Rolf Lunder, Liv Tomter, Peder Jacobsen, Torstein Treholt.

Samarbeidskomitéen (AFL — DNA).

Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli. Varamenn Olav Larssen, Haakon Lie.

Sosialistisk Forum.
Aake Anker Ording.

Stortingsgruppas styre.
Olav Larssen.

c) *Komitéer og utvalg med spesielle oppdrag.*

Komité til utredning av sosialiseringsspørsmål:

Lars Evensen, formann, Olav Bruvik, Halvard Boyer, Torolf Elster, Konrad Nordahl, Per Kleppe, Reidar Danielsen, Ole Colbjørnsen, Sverre Sulutvedt, Amund Skarholt, Johs. Olsen, Reidar Hirsti, sekretær.

Komité for utredning av kulturelle spørsmål:

Helge Sivertsen, formann, Bjarne Thorud, sekretær, Kolbjørn Varmann, Trygve Bull, Helge Bratlie, Anton Andresen, Kåre Holt, Kjell Aabrek, Willi Midelfart, Reidar Aamo, Tertit Aasland, Rebekka Selte, Torolf Elster.

Komité for utredning av Selskaps-lovformer:

Jens Chr. Hauge, formann, Storm Hansen, Ole Colbjørnsen, Anders Frihagen, Svein Dalen, Rolf Torgersen, Marius Trana, Hans Hegg, Gustav Sjaastad, Olav Skogen, Paul Norderud.

Utvalg for drøfting av sysselsettingsproblem:

Arne Haar, formann, Kjell Holler, Kaare Pehrson, Thor Skrindo, Arne Strøm, Håkon Thesen.

Komité til å utrede spørsmålet om Arbeiderpartiets Støttefond og nye medlemsbøker.

Trygve Bratteli, formann, Frank Andersen, Rakel Seweriin, Hans Sundrønning, Hans Hansen, Østfold, Ragnar Christiansen, Buskerud, Alf Skåum, Vestfold.

Partiutvalg for Samferdselsproblemer.

Jens Haugland, formann, H. E. Stokke, John Paxal, Gotfred Hoem, Haakon Lie, Kolbjørn Varmann, Mons Lid, Trygve Lie.

Komité for drøfting av forsvarspolitikken.

Nils Handal, Nils Langhelle, Kai Knudsen, Jens Chr. Hauge, Andreas Andersen, Oscar Torp, Olav Brunvand, Olaf Watnebryn, Gunnar Alf Larsen, Konrad Nordahl, Trygve Bratteli, Einar Gerhardsen, Halvard Lange, Mons Lid, Arne Strøm, Gunnar Sand, Olav Larssen, Martin Tranmæl, Reidar Hirsti, Reidar Bråthen.

Partiutvalg for likning av jord og skog.

Arvid Dyrendahl, formann, Reidar Thorsen, Odd Hermannrud, Hans Smevold, Jens Haugland.

Samarbeidskomitéen.

Komitéen har holdt 11 møter i 1955. Det er behandlet en rekke saker av felles interesse. Nevnes bør:

Feiringen av 1. mai.

Arbeidernes medbestemmelsesrett i industriforetak.

Rasjonalisering av samferdselsmidlene.

Opprettelse av Forbrukerutvalg.

Priskontrollen.

Faglig delegasjon og kvinnedelegasjon til Sovjet-Samveldet.

Kommunevalget 1955.

Lønnsfastsettingen for statens embetsmenn — tjenestemenn og arbeidere.

Læringleovens gjennomføring for handels- og kontoryrkene.

Arbeiderbladet.

Opplag.

Det ble i 1955 gitt ut i alt 305 ordinære nummer, som er trykt i alt i 22 455 474 eksemplarer. Gjennomsnittsoplaget var 73 625 pr. dag, som fordeler seg med 88 014 på lørdager og 70 657 på de øvrige dager.

Arbeiderbladet hadde spesielt i årets siste del en ganske pen stigning i sitt opplag både i Oslo og utenbys, og det er grunn til å tro at Arbeiderbladet nå er inne i en periode med stigende opplag.

Stoff- og annonsemengde.

Det totale sidetall steg fra 4850 i 1954 til 5126 i 1955. Antall annonsesider steg fra 1641 til 1719, og stoffsider fra 3209 til 3407.

Arbeiderbladet hadde i 1955 en forholdsvis større annonsepøking enn de øvrige aviser i Oslo. Stoffmengden økte imidlertid enda mer, og i forhold til stoffmengden er Arbeiderbladet i dag landets billigste avis.

Valgabonnement.

I forbindelse med kommunevalget sendte Arbeiderbladet ut i Oslo i alt 521 063 eksemplarer til sterkt reduserte priser.

I nabokommunene ble sendt ut i alt 41 675 eksemplarer.

Prisreguleringer.

Arbeiderbladet økte sine annonsepriser fra 1. januar 1956 med gjennomgående 10 øre pr. m/m, abonnementsprisen med kr. 1,50 pr. kvartal og løssalgprisen, slik at denne ble 40 øre alle dager.

Pensjonsordningen.

Fra 31. desember 1955 omfatter Arbeiderbladets pensjonsordning også personalet i forretningsavdelingen og pakkeriet, slik at Arbeiderbladet fra nevnte dato har opprettet pensjonsordning for hele sitt personale.

Personalet.

Ved utgangen av 1955 var det i Arbeiderbladet ansatt i alt 160, som fordeler seg med 74 i redaksjonen, 65 i forretningsavdelingen og 21 i pakkeriet.

Direktør Edmund Norén fratrådte 15. mars 1955 for å overta stillingen som sjef for Avisenes Informasjonskontor. Som ny disponent ble ansatt Johan Ona. Han tiltrådte 20. april 1955.

Disponent Frithjof Roaas sluttet 19. april 1955 for å overta stillingen som forretningsfører i den nyopprettede Arbeiderbevegelsens Tarifforening. Som kontorsjef etter Frithjof Roaas ble tilsatt Roar Adler fra 20. april 1955.

Arbeiderbladets administrasjonsutvalg.

Dette består av Einar Gerhardsen, formann, og som medlemmer: Olav Larssen, Ivar Opsahl, Kåre Hansen, Hans Sundrønning, Oscar Olsen og Johan Ona.

Arbeiderbladets Fellesorganisasjon.

Styret i denne er sammensatt slik: Kåre Hansen, formann, Hans Sundrønning, nestformann. Styremedlemmer: Oscar Olsen, Anders Snekkenes og Selma Holmqvist.

Konferanser og fellesmøter.

I 1955 har følgende konferanser og fellesmøter vært holdt: DNA's stortingsgruppe, Regjeringen, AFL's sekretariat, DNA's sentralstyre:

14. januar, hvor regjeringsspørsmålet ble drøftet.

25 april: «Forsvaret i lys av den nyere tekniske utvikling». Innleder: Direktør for Forsvarets forskingsinstitutt Fredrik Møller, og statssekretær Jens Boyesen.

29. november: «Den internasjonale situasjon og forsvaret». Innleder: Halvard Lange og Nils Handal.

Fagforbundenes tillitsmenn, AFL's sekretariat, Regjeringen, DNA's sentralstyre.

14. februar: «Tiltakene for trygging av landets økonomi». Innleder: Einar Gerhardsen.

27. april: «Aktuelle problemer i samband med kraftutbygginga og krafteksporten». Innleder: Gustav Sjaastad.

16. mai: «Den forestående valgkampen». Innleder: Haakon Lie.

14. september: «Pris og lønnsituasjonen etter det siste oppgjøret for jordbruket». Innleder Gunnar Bråthen.

21. oktober: «Det økonomiske oppgjør til våren». Innleder Mons Lid.

Nordisk samarbeid.

Det er i løpet av året holdt et møte i Samarbeidskomitéen mellom de faglige landsorganisasjoner og arbeiderpartiene i Norden. Møtet ble holdt i Stockholm 19.—20. november.

I møtet deltok fra norsk side:

Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli, Martin Tranmæl, Konrad Nordahl, Josef Larsson, P. Mentsen og Alfred Skar.

De viktigste sakene som ble behandlet var:

«Den fulle sysselsettingen og den økonomiske politikken», og «Den aktuelle stillingen i Norden».

Rapporter fra partiene og landsorganisasjonene forelå som materiell for drøftingene.

Et spesielt ekspertmøte av økonomer var innkalt til Harpsund 15.—16. september. Møtet hadde til oppgave å utarbeide et diskusjonsutkast om den fulle sysselsettingens problemer.

Gustav Cederwall innledet til diskusjon om saken i Den nordiske Samarbeidskomitéens møte den 19.—20. november. Norske representanter på ekspertmøtet i Harpsund var Kjell Holler og Bjørn Larsen.

Internasjonalt samarbeid.

Da Den sosialistiske Internasjonale holdt sin kongress i London 13.—16. juli møtte Finn Moe og Haakon Lie som norske representanter. Haakon Lie deltok på møtene i Internasjonalens Byrå og Råd som trådte sammen forut for kongressen.

På den ekspertkonferansen om økonomisk planlegging som ble avviklet i Bonn 19.—21. november deltok P. J. Bjerve.

Ved en internasjonal konferanse av sosialistiske lærere 31. juli til 6. august i Villach, Østerrike, var Partiet representert gjennom Sosialistisk Skolelag.

Partiet har i år sendt representanter til Landsmøtene i de finske og østerrikske broderpartiene. Våre utsendinger var Haakon Lie og Nils Langhelle.

På en konferanse, «Teknikken i framtidens samfunn», som ble

avviklet i et samarbeid mellom Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet i Sverige, møtte Frank Andersen.

I dagene 18.—22. oktober ble det i Oslo holdt en konferanse mellom representanter fra Den sosialistiske Allianse, Jugoslavia og Det norske Arbeiderparti. Fra jugoslavisk side deltok:

Vlajko Begović, Zvonko Brkic, Radivoj Uvalic, Mirija Vilfan, Veljko Vlahovic, Boris Ziherl.

Sentralstyret hadde oppnevnt følgende norske deltakere:

Andreas Andersen, Trygve Bratteli, Torolf Elster, Eivind Erichsen, Odd Gøthe, Jens Chr. Hauge, Per Kleppe, Haakon Lie, Finn Moe, Aake Anker Ording, John Sanness, Arne Skaug, Martin Tranmæl.

Dagsordenen for konferansen omfattet disse emnene:

Nasjonalisering og økonomisk planlegging. Økonomisk demokrati. Internasjonalt utsyn, med særlig vekt på sovjetisk utenrikspolitikk, tysk samling og avrustning. Regionalt samarbeid, Det nordiske Råd og Balkan-pakten. En vurdering av Sambandsstatene, Sovjet-Samveldet og India som typer på sosial struktur. Samarbeidet mellom de sosialistiske krefter i verden.

Etter konferansen fikk de jugoslaviske gjestene høve til gjennom en kort reise å se en del av norsk industri og jordbruk. Konferansen vil trolig bli fulgt av et nytt møte i Jugoslavia høsten 1956.

Faglig-politisk arbeid.

Tillitsmannsapparatet på arbeidsplassene er nå bygd ut slik at vi har 11 000 tillitsmenn. Tillitsmennene dekker nå i det vesentlige alle større fagforeninger. Vi har likevel for lite tillitsmenn. Det er sendt ut forskjellig materiell og informasjon til tillitsmennene. Bl. a. 4 nr. av «Tillitsmannen», 3 nr. av «Arbeidsplassen», 1 nr. av «Kontakt», beretning fra den norske fagforeningsdelegasjonens besøk i Sovjet-Samveldet osv. I forbindelse med Kommunevalget ble det sendt ut en del valgmateriell beregnet på arbeidsplassene.

Den faglig-politiske kursvirksomheten har vært stor. Det er holdt 21 kurs med 448 deltakere. Disse kurs har vært omfattet med stor interesse og har skapt forståelse for det faglig-politiske arbeid.

Det er holdt 7 ukekurs. Resten er kurs av mindre varighet. Kursene har hatt deltakere fra:

Mo i Rana, Oslo, Porsgrunn, Moss, Kristiansund, Vennesla, Stavanger, Bergen, Trondheim, Horten, Raufoss, Kongsberg, Torp, Drammen, Hurum, Bærum, Skien, Notodden, Kragerø.

Det er holdt 2 nordiske kurs:

1 i Piteå med deltakere fra Nord-Botten Jernverk og Norsk Jernverk og 1 med deltakere fra Bygningsindustrien i Stockholm, Gøteborg, København og Oslo.

Under Kommunevalget ble det avviklet en rekke tillitsmannskonferanser og møter som i de fleste tilfeller var arrangert i samarbeid med Samorganisasjonene og de faglige utvalg.

Margrethe Buber-Neumann.

Margrethe Buber-Neumann foretok en foredragsreise i tida 20. april til 15. mai. Hun besøkte følgende steder:

Oslo, Tønsberg, Horten, Porsgrunn, Skien, Kongsberg, Nedre Eiker, Hurum, Røyken, Drammen, Volda, Ulsteinsvik, Stranda, Brattvåg og Ålesund.

Kommunalt arbeid.

Landskommunalutvalget har bestått av: Formann Henry Jacobsen, Moss, Gunnar Nielsen, Oslo, Thv. Kinn, Fet, Torbjørn Henriksen, Oslo, og Rudolf Hedemann, Vang. Disse har dannet arbeidsutvalget, og de øvrige medlemmer er: Johs. Johnsen, Stavanger, Knut Tjønneland, Bergen, Olav Vegheim, Gjerpen, Gunnar Kyrkjebø, Øvre Eiker, John Aae, Trondheim, P. C. Reinsnes, Sortland, Hjalmar Romslo, Haus, Ulrik Olsen, Kristiansund, Aagot Bakke-Hansen, Horten, Magnhild Hagelia, Øyestad.

Fram til Landsmøtet var Nils Handal medlem av utvalget, men ble da avløst av Knut Tjønneland.

Etter at Torbjørn Henriksen døde har Sentralstyret besluttet å innkalle Arthur Karlsen til møtene.

Landskommunalutvalget var innkalt til et møte den 11. februar, der utkastet til «Kommunalpolitiske retningslinjer for 1955—59» ble drøftet.

Arbeidsutvalget holdt et møte den 10. november og drøftet prinsippene i Schei-komiteéns innstilling og den planlagte omorganisering av fylkeskommunene.

Kommunalkontoret ble åpnet igjen den 15. januar. Arvid Dyrendahl ble tilsatt som sekretær, og stortingsmann Jens Haugland var også knyttet til kontoret fram til oktober, da han ble utnevnt til justisminister.

Kontorets virksomhet de første månedene ble sterkt preget av forberedelsene til valgkampen. I desember 1954 sendte Landskommunalutvalget et rundskriv til alle by- og herredspartier om å organisere politiske arbeidsgrupper som skulle utarbeide utkast

til lokale valgprogrammer og politiske regnskap over partiets innsats i kommunepolitikken. Det ble også i rundskrivet gitt retningslinjer for grupper som skulle gjøre framlegg om organiseringen av valgkampen i de enkelte kommuner. By- og herredspartier som satte i verk disse tiltakene ble stilt i utsikt et tilskott på kr. 100. Korrespondansen med gruppene ble lagt under Kommunalkontoret. En stilte seg som mål å organisere slike grupper i ca. 300 kommuner. Det tok tid før dette arbeidet for alvor ble tatt opp i de fleste fylker. Men det lyktes å få slike grupper i gang i 329 kommuner. I tillegg til dette kom en lang rekke av interkommunale konferanser arrangert av fylkes- og kretspartiene, og disse var også sterkt preget av opplegget til valgkampen.

Vi bringer her en oversikt over antallet av by og herredspartier som fikk tilskott fra Landspartiet fordelt på de enkelte fylkes- og kretspartier.

Akershus	8	Sogn og Fjordane	11
Aust-Agder	22	Sunnmøre	4
Buskerud	29	Søndre Salten	7
Gudbrandsdal	16	Sør-Helgeland	4
Hedmark	19	Sør-Trøms	6
Hordaland	29	Sør-Trøndelag	13
Inn-Trøndelag	10	Telemark	13
Lofoten	5	Vest-Agder	9
Namdalen	1	Vesterålen	7
Nord-Helgeland	8	Vest-Finnmark	10
Nordmøre	5	Vestfold	27
Nordre Salten	3	Vest-Oppland	7
Nord-Troms	12	Østfold	9
Rogaland	18	Øst-Finnmark	9
Romsdal	2		

I flere av de større byer og herreder ble dette arbeidet tatt opp uten at det ble søkt Landspartiet om det tilskott på kr. 100 som ble stilt i utsikt, slik at statistikken ovenfor ikke gir et fullstendig bilde av aktiviteten.

Det ble også gitt tilskott til 19 kommunalkonferanser gjennom Kvinnesekretariatet.

Et idéutkast og retningslinjer for utarbeidelse av lokale valgprogram ble sendt alle by- og herredspartier.

En oversikt som omfatter 166 kommuner, viser at partiet i 142 av disse i år presenterte velgerne et lokalt valgprogram, og i 61 av disse kommunene ble det også lagt fram et politisk regnskap.

«Kommunal-Nytt» er kommet ut i 6 nummer med tilsammen 64 sider. Det er også stensilert opp orienteringer om renterabatten, morstrygden, kommunaldepartementets retningslinjer for kommunale trygdeordninger, hjemmehjelp for eldre, instruksjer for kommunestyret, formannskapet og formannskapets faste utvalg.

Etter valget ble det lagt stor vekt på å stimulere til et bedre samarbeid mellom kommunegruppene og partiorganisasjonene og en sterkere desentralisering av kommunale tillitsverv. Dette førte til at det i de enkelte fylkes- og kretspartier ble arrangert flere interkommunale konferanser før de nye kommunegruppene ble konstituert.

Arbeidet blant funksjonærer, yrker med videre utdanning og ved undervisningsanstaltene.

Funksjonærene.

I april 1955 fremla det av partiet nedsatte funksjonærutvalg for Partiets sentralstyre en omfattende innstilling om arbeiderbevegelsen og funksjonærene.

Partiets etterfølgende Landsmøte vedtok en prinsipputtalelse bygget på den nevnte innstilling. Samtidig ble Landsstyret gitt fullmakt til å fatte de vedtak som det måtte finne nødvendig for å fremme Partiets arbeid med funksjonærspørsmålet.

Under valgkampen ble funksjonærproblemene viet særlig oppmerksomhet. Arbeidet er i gang etter de retningslinjer som Landsmøtet trakk opp, og de nye vedtak som funksjonærutvalgets innstilling forutsetter vil bli fremmet for Landsstyret.

Yrker som krever høyere utdanning.

Sosialisk Forum og de tilsluttede foreninger i Oslo, Bergen, Trondheim, Ås og Sem har i møter og studiesirkler behandlet sentrale partispørsmål og emner innenfor sin fagkrets. Flere har levert innstillinger om sosialiseringsspørsmålet.

Sosialistisk Skolelag har behandlet: Religionsfriheten og skolen, Særproblemene i Oslo Framhaldsskole, Barnevernsloven og Barnevernsnemnda, Yrkeskolens problemer, Skolereform og samfunnsøkonomi, og Hva kan vi lære av amerikansk skole? En egen komité arbeider med en innstilling om skoleorganisatoriske problemer.

Sosialistisk Juristforening har behandlet: Problemene i skattepolitikken, Hva kan Partiet gjøre for å effektivisere statsforvalt-

ningen, Revisjon av reglene om arbeidsgiverens ansvar for ulykker i arbeidsforhold, Rettspleie og forvaltning, og Aktuelle oppgaver i Justisdepartementets lovavdeling.

Sosialistiske Økonomers Forening har behandlet: Sosialiseringskomitéens innstilling, Arbeideres og funksjonærs medbestemmelserett i industribedrifter, Aktuell økonomisk politikk, Historikk og perspektiver for Verdensbanken og Valutafondet, Sammenhengen mellom aktivitetsnivå og betalingsbalanse, og Produktivitetsarbeidet gjennom Norsk Produktivitetsinstitutt. Foreningen har dessuten i gang en egen studiesirkel om skatteproblemer.

Sosialistisk Kulturlag har behandlet: Folketeatersaken, Hva har psykologi med politikk å gjøre? og Arbeiderbevegelsen og kulturspørsmålene. En egen studiesirkel arbeider med emnet psykologi og politikk.

Teknisk Forening av DNA har behandlet: Jugoslavisk bedriftsorganisasjon og Rettspleie og forvaltning, og har hatt fellesmøter med økonomene og juristene.

Skoler, Universitet og andre høyere undervisningsanstalter.

Arbeidet blant studentene pågår dels gjennom de sosialistiske studentlag og dels gjennom vedkommende Forum-forening i Oslo, Bergen, Trondheim, Ås og Sem. Studentlaget i Oslo har hatt en betydelig øking i sitt medlemstall og har tatt initiativet til utgivningen av et nytt sosialistisk studentblad «Underveis».

Den av Partiet og Fylkingen nedsatte Samarbeidskomité for arbeidet ved skoler og høyere læreanstalter har hatt en rekke møter og vil i løpet av våren legge fram sine forslag til program for arbeidet på dette felt.

Valgkampen 1955.

Landsmøtets behandling av kommunalpolitiske retningslinjer og retningslinjer for jordbrukspolitikken dannet det programmessige grunnlaget for valgkampen.

Den utadvendte valgkampen ble meget kort, hovedvekten av arbeidet gjennom hele året tok sikte på å styrke partiapparatet og stimulere våre egne medlemmer. Over hele landet ble det arrangert tillitsmannskonferanser og spesielle kommunalkonferanser. De kommunalpolitiske arbeidsgruppene (nærmere omtalt under kapitlet Kommunalkontoret) var av stor viktighet.

Storparten av valgmateriellet ble framstilt på Partiets eget Rotaprint-anlegg. Følgende materiell ble sendt ut:

Til bruk for tillitsmenn og valgarbeidere.

Håndboka 1955.

Rodekort.

Kommunevalget. (Det praktiske opplegget av valgkampen.)

Svar på tiltale. (Kommunistenes propaganda i valgkampen 1955.)

Momenter for talere.

Materiell til alminnelig spredning. (Brosjyrer og foldere.)

Kommunalpolitiske retningslinjer.

Retningslinjer for jordbrukspolitikken.

Resultatene er det som teller.

10 år i russiske fangeleire.

Noen ord til de trygdede.

Herrejakke.

Kommunismens vei.

Den økonomiske utvikling i tall.

De 10 år.

Arbeiderkvinnen.

Brorskap.

Sangark.

Underholdningshefte (til teatergruppene).

Plakater.

210 000 nye boliger.

Full sysselsetting.

Kraftforsyningen.

Resultatene er det som teller.

Gallupundersøkelse om utfallet av valget.

På samme måte som foran Stortingsvalget i 1953, abonnerte Partiet på stemningsmålinger som Norsk Gallupinstitutt foretok hver måned. På grunnlag av intervjuer av 1 0/00 av befolkningen sammensatt slik at det yrkesmessig, aldersmessig og geografisk skulle være et tverrsnitt av landets befolkning.

På denne måten var det mulig å iakttå den politiske tendensen fra måned til måned.

Som det vil framgå av nedenstående sammendrag som ble gitt i september, sammenliknet med det grovtellingsresultat som inntil nå foreligger, så gir instituttets målinger et godt vurderingsgrunnlag.

Opplegget er gjort med sikte på stortingsvalget, og dette må tas med i vurderingen av tallene.

Den prosent av velgerne som nyttet borgerlige felleslister, lister for arbeidere og fiskere, og andre er ikke tatt med.

	Stortings- % valget 1953	Mars %	Mai %	Juni %	Juli %	August %	September %	Resultat Komm.v. 1955 %	Resultat Komm.v. 1951 %
A.	46,7	46,5	46,7	46,9	47,2	46,4	47,1	46,75	45,49
K.	5,1	5,4	5,2	4,6	4,4	5,2	5,2	5,6	6,54
B.	9,0	8,9	8,3	8,9	9,1	9,2	9,2	7,49	6,42
H.	18,7	18,4	18,0	18,8	18,7	18,5	18,7	17,97	16,4
Kr. F.	10,5	11,2	11,5	11,6	11,0	11,0	10,9	7,98	7,8
V.	10,0	9,6	10,3	9,2	9,6	9,7	9,8	9,07	10,17

Kringkastinga og valget.

I møte mellom de politiske partier og representanter for Kringkastinga den 27. juni ble det oppnådd enighet om valgprogrammene i Kringkastinga.

For Arbeiderpartiet deltok følgende:

Spørretime:

- 9. september: Norges kommunistiske Parti, Olav Brunvand.
- 13. september: Bondepartiet, Rasmus Nordbø.
- 16. september: Høyre, Nils Hønsvald.
- 20. september: Det norske Arbeiderparti: Trygve Bratteli, Ulrik Olsen.
- 23. september: Venstre, Knut Kvigne.
- 27. september: Kristelig Folkeparti, Nils Langhelle.

I den avsluttende hoveddebatten 30. september deltok Einar Gerhardsen og Nils Langhelle.

Valgresultatet.

Sammendrag for 739 kommuner:

	Stemmer	Prosent	Representanter
A.	693 087 (656 078) + 37 009	43,2 (41,9) + 1,3	6658 (5990) + 668
K.	83 066 (94 310) ÷ 11 244	5,2 (6,0) ÷ 0,8	506 (515) ÷ 9
Afs. ...	6 023 (8 028) ÷ 2 005	0,4 (0,5) ÷ 0,1	103 (128) ÷ 25
H.	266 353 (236 531) + 29 822	16,6 (15,1) + 1,5	1367 (1050) + 317
B.	111 023 (92 600) + 18 423	6,9 (5,9) + 1,0	1624 (1277) + 347
Kr. F.	118 432 (112 705) + 5 727	7,4 (7,2) + 0,2	1062 (916) + 146
V.	134 424 (145 914) ÷ 11 490	8,4 (9,3) ÷ 0,9	1326 (1394) ÷ 68
B. fl. ..	70 167 (96 219) ÷ 26 052	4,4 (6,1) ÷ 1,7	1198 (1541) ÷ 343
Up. ...	121 152 (124 997) ÷ 3 845	7,5 (8,0) ÷ 0,5	2478 (2412) + 67

Det samlede stemmetall for disse kommuner er 1 603 727 mot 1 567 382 i 1951.

Om en bruker høyrepressens blokkbetegnelse, har Arbeiderpartiet en netto stemmeøkning på 23 760, mens den borgerlige blokken har en nettoøkning på bare 12 585. Det er denne framgangsmåten som har fristet den borgerlige presse til blokk-konstruksjonen. De får nemlig da flertall av stemmene for den ikke-sosialistiske blokken!

I 80 kommuner mangler Arbeiderpartiet 1 representant på å ha flertall. I 65 kommuner stilte ikke Arbeiderpartiet liste denne gang, sist i 72.

Av de 739 kommuner oversikten omfatter, har Arbeiderpartiet rent flertall i 240, derav 30 byer. 75 kommuner er vunnet i år, derav 13 byer. Arbeiderpartiet har mistet flertallet i 16 herreder, ingen byer er tapt.

På grunnlag av det samlede stemmetall vi har å holde oss til her, får vi følgende prosentvise fordeling av stemmene, og holder vi «Upolitiske o. a.» utenfor, viser de to rubrikkene til høyre resultatet:

	Av samlet stemmetall:		Upolitiske holdt utenfor:	
	1955	1951	1955	1951
A.	43,22	41,86	46,75	45,49
K.	5,18	6,02	5,60	6,54
Afs.	0,38	0,51	0,41	0,56
Tils.	48,78	48,39	52,76	52,59
H.	16,61	15,09	17,97	16,40
B.	6,92	5,91	7,49	6,42
Kr. F.	7,38	7,19	7,98	7,80
V.	8,38	9,31	9,07	10,12
B. fl.	4,38	6,14	4,73	6,67
Borg. tils. ..	43,67	43,64	47,24	47,41
Up.	7,55	7,97		
Borg. + upol.	51,22	51,61		

Film i valgkampen.

Noen egentlig valgfilm ble ikke laget. Partikontoret kjøpte imidlertid filmen «Min etappe». De fleste fylkes- og kretspartier ble forsynt med kopier av filmen, foruten at den ble distribuert gjennom Opplysningsforbundets filmavdeling.

Underholdningsarbeidet i valgkampen.

Det ble også denne gang lagt mye arbeid i å lage valgmøter med underholdningsprogram.

Fylkingen gjorde en stor innsats på dette området. Partiet bekostet et 14 dagers kurs for underholdningsledere på Sørmarka og dessuten trykkingen av det underholdningshefte som ble sendt ut gjennom Opplysningsforbundet.

Tillitsmannen.

«Tillitsmannen» er i 1955 kommet ut med 4 nummer.

Nr. 1 behandlet den nye Regjeringens erklæring. — Statsbudsjettet 1955—56. — Trontalen. — Nasjonalbudsjettet 1955. — Jordloven og pris- og lønnsutviklingen.

Nr. 2 behandlet Tiltak for å trygge landets økonomi. — Rente-forhøyelsen. — Arbeidsmarkedet. — Skatt av årets inntekt.

Nr. 3 behandlet kommunevalget 1955, resultater og oversikter.

Nr. 4 behandlet Vår utenrikspolitikk i dagens situasjon. — Vår forsvarspolitikk og de viktigste sakene fra Stortingets høstsesjon.

Organisasjonsarbeid.

Organisasjonsarbeidet i 1955 må sees i sammenheng med gjennomføringen av kommunevalgkampen. Tiltakene som Partikontoret søkte å gjennomføre, tok alle sikte på å mobilisere organisasjonsapparatet til effektiv innsats i valgkampen.

Meldingen for virksomheten på det faglige området, Kommunal-kontoret og arbeidet blant funksjonærer og akademikere er derfor tatt inn som underavsnitt under hovedtittel «Organisasjonsarbeid». Avsnittet om gjennomføringen av valgkampen er også tatt inn i denne sammenheng.

Sekretærordningen.

Partiet har nå faste sekretærordninger i de fleste fylker, med en godt innarbeidet stab av sekretærer. I tre av fylkene har vi for tiden ordninger som ikke er tilfredsstillende, det er Nordland, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal.

Vi har følgende sekretærer ansatt i distriktene:

Østfold	Hans Hansen
Oslo	Hans Sundrønning, lønnet formann
	Kåre W. Larsen

Akershus	Johan Jensrud
Asker og Bærum	Ivar Mathisen
Hedmark	Alfred Gulbrandsen
Oppland	Willy Svarverud
Buskerud	Thor Thorsen
Vestfold	Alf Skåum
Telemark	Emil Kjenbakken
Aust-Agder	Kristen Walvik
Vest-Agder	Øystein Rostad
Rogaland	Kåre Berg
Hordaland	Osvald Eikemo
Bergen	Harry Hansen
Sogn og Fjordane	Olav Børnes
Sør-Trøndelag	Andreas Wormdahl
Troms	Edmund Eriksen
<i>Finmark:</i>	
Øst-Finmark	Georg Lieungh
Vest-Finmark	Halvdan Kvernmo

Dessuten er det ordnet med delvis lønnet hjelp i Namdal (Nord-Trøndelag): Guttorm Hansen.

I Nordland virket Kåre Sivertsen som sekretær, men sluttet i oktober. Fra september til og med november reiste Johan Støa i Nordland. I Sunnmøre reiste Thorstein Dreyer fra august og ut oktober.

Kassererkonferanser.

Det har i løpet av året gjentatte ganger overfor alle organisasjonsledd blitt pekt på nødvendigheten av å effektivisere kontingentinnkrevingen. Et ledd i dette arbeidet er kassererkonferansene. I disse konferansene er herredspartiene og krets- og fylkespartiene kasserere innkalt. Samtlige konferanser har vært arrangert som helgekonferanse lørdag og søndag.

I mange distrikter er konferansene for herredspartiene blitt etterfulgt av konferanser for kassererne i de enkelte avdelinger, disse siste har fylkes- og kretspartiene tatt initiativet til. De konferansene som Partikontoret har vært med på å organisere er:

Distrikt:		Representant fra Landspartiet:
Østfold	27. februar	Frank Andersen
Akershus	5.—6. mars	{ Rutner Rønnestad
		{ Olav Nordskog
Vest-Oppland	29.—30. januar....	Frank Andersen

Gudbrandsdal	12.—13. februar ..	Arvid Dyrendahl
Hedmark	19.—26. mars	Frank Andersen
Buskerud	12.—13. mars	Ivar Opsahl
Vestfold	12.—13. februar ..	Ivar Opsahl
Telemark	5.—6. februar....	Frank Andersen
Aust-Agder	2.—3. april	Rolf Jørgensen
		Arvid Dyrendahl
Vest-Agder	4.—5. juni	Rolf Jørgensen
		Jens Haugland
Rogaland	12.—13. februar ..	Frank Andersen
Hordaland	2.—3. april	Frank Andersen
Sogn og Fjordane..	I. 12.—13. mars..	Frank Andersen
	II. 2.—3. april	Olav Børnes
Møre og Romsdal ..	26.—27. mars	Olav Nordskog
Sør-Trøndelag	5.—6. mars	Frank Andersen
Inn-Trøndelag	22.—23. oktober ..	Frank Andersen
Namdal	Januar 1956	Frank Andersen
Nordland	I. 23.—24. april ..	Frank Andersen
	II. 11.—12. juni ..	Frank Andersen
Sør-Troms	Januar 1956	Olav Nordskog
Nord-Troms	Januar 1956	Olav Nordskog
Vest-Finnmark	25.—26. juni	Georg Lieungh
Øst-Finnmark	26.—27. februar ..	Georg Lieungh

Sekretærkonferanser.

Det er i løpet av året avviklet 2 konferanser for distriktssekretærene.

Den første konferansen holdtes på Utøya 1.—3. august. Her deltok, foruten sekretærene, representanter for de fylker som ikke har fast sekretærordning, og dessuten arbeiderpressens redaktører.

Konferansen drøftet valgopplegget og gjennomføringen av valgkampen.

Konferanse nr. 2 holdtes på Leangkollen i tida 5.—8. desember. Den siste dagen var disponert for Opplysningsforbundet til orientering om studiearbeidet.

Konferansen drøftet ellers valgets resultater og organisasjonsarbeidet i tida framover.

Årsmøter i fylkes- og kretspartiene.

Sentralstyret har vært representert på de fleste årsmøter i fylkes- og kretspartiene. Representasjonen fordeler seg slik:

Østfold	24. april	Haakon Lie
Akershus	19.—20. mars	Einar Gerhardsen
Vest-Oppland	25.—26. juni	Martin Tranmæl
Gudbrandsdal	4.—5. juni	Trygve Bratteli
Hedmark	16.—17. april	Einar Gerhardsen
Buskerud	16.—17. april	Martin Tranmæl
Vestfold	3. april	Haakon Lie
Telemark	23.—24. april	Alfred Ljøner
Aust-Agder	23.—24. april	Olaf Watnebryn
Vest-Agder	23.—24. april	Oscar Torp
Rogaland	26.—27. mars	Gudmund Harlem
Sogn og Fjordane ..	11.—12. juni	Einar Gerhardsen
Hordaland	23.—24. april	Olav Larssen
Sunnmøre	(ekstraord.) 5. mai	Haakon Lie
Sunnmøre	11.—12. juni	Rasmus Nordbø
Romsdal	4.—5. juni	Hartvig Svendsen
Nord-Møre	26.—27. februar ..	Gunnar Alf Larsen
Sør-Trøndelag	(ekstraord.)	
	16.—17. april.....	Halvard Lange
Sør-Trøndelag	18.—19. juni	Rakel Seweriin
Inn-Trøndelag	(ekstraord.)	
	24. april	Nils Haave
Inn-Trøndelag	13.—14. august	Alfred Ljøner
Namdal	23.—24. april	Aake A. Ording
Sør-Helgeland	3. juli	Arvid Dyrendahl
Nord-Helgeland ..	11.—12. juni	Olav Nordskog
Søndre Salten	25.—26. juni	Ole Øisang
Lofoten	28. juni	Alfred Nilsen
Nordre Salten	23.—24. april	Ole Øisang
Vesterålen	3.—4. septbr.	Ingvald Jaklin
Sør-Troms	7.—8. mai	Hartvig Svendsen
Nord-Troms	7.—8. januar 1956	Olav Nordskog
Vest-Finnmark ..	12.—13. mars	Magne Jönsson
Øst-Finnmark	29.—30. oktober ..	Walter Gabrielsen

Medlemsoversikt 1954—1955.

Oversikt over fylkes-, krets-, herreds- og bypartier,
partiavdelinger og medlemmer.

Fylkes-kretsparti	Antall herreds- og bykommuner	Antall herreds- og bypartier	Antall avdelinger	Antall medlemmer 1954	Antall medlemmer 1955
Østfold	31	31	61	11 000	11 845
Akershus	31	31	193	7 500	6 533
Hedmark	32	32	203	11 168	9 878
Gudbrandsdal	15	15	62	2 572	2 558
Vest-Oppland	22	22	118	4 015	4 310
Buskerud	27	29	207	8 984	9 782
Vestfold	26	25	117	8 768	9 979
Telemark	32	32	122	6 047	6 723
Aust-Agder	36	35	46	2 365	2 038
Vest-Agder	41	36	7	3 313	2 542
Rogaland	55	30	44	5 831	6 076
Hordaland	57	44	75	3 019	2 749
Sogn og Fjordane	39	36	63	2 600	2 788
Sunnmøre	26	24	12	1 107	1 123
Romsdal	16	15	17	711	585
Nordmøre	26	24	45	2 849	2 880
Sør-Trøndelag	56	55	146	11 242	12 290
Inn-Trøndelag	28	28	79	3 849	4 299
Namdal	20	20	16	2 676	1 206
Sør-Helgeland	7	7	20	600	598
Nord-Helgeland	21	22	36	1 446	1 377
Søndre Salten	14	14	93	2 302	1 724
Nordre Salten	7	7	7	1 473	1 377
Lofoten	12	10	30	403	363
Vesterålen	8	8	26	541	680
Sør-Troms	14	14	30	801	721
Nord-Troms	21	21	62	1 263	1 232
Vest-Finnmark	14	14	35	533	400
Øst-Finnmark	9	9	28	975	715
Oslo			160	61 272	60 892
Bergen			46	3 350	3 877
	744	690	2 206	174 575	174 080

1. mai.

To store begivenheter i 1955 kom til å prege 1. mai-festlighetene. Det var 50 år siden unionsoppløsningen med Sverige og dessuten årets kommunevalg.

Maidagens parole var:

«Arbeiderstyret ga trygghet.

Vi trygger arbeiderstyret.»

1.mai-merket var preget med Ole O. Lians bilde og det ble også trykt og distribuert et minneskrift om Ole O. Lian.

Som vanlig sendte Partikontoret ut en materialsamling til bruk for 1. mai-talerne.

Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti sendte ut dette felles oppropet:

OMFORMINGEN AV SAMFUNNET MÅ FORTSETTE

Vi feirer denne 1. mai i et år som i utpreget grad er et jubileumsår: Det er 50 år siden unionen med Sverige ble opphevet. I 20 år har vi hatt sammenhengende arbeiderstyre, og det er 10 år siden landet igjen ble fritt etter 5 års krig, okkupasjon og undertrykkelse. Disse hendingene har hver for hatt inngripende betydning for land og folk, også for arbeiderbevegelsen og dens utvikling.

Oppløsningen av unionen med Sverige i 1905 kom som slutten på en årelang strid som lenge hadde forgiftet forholdet mellom de to broderfolkene. Det skjedde i fredelige former, og det har med full rett gått over i historien som et eksempel for andre folk på hvordan mellomfolkelige tvister kan og bør løses. Det er grunn til å minne om at den 1. mai 1905 demonstrerte Stockholms arbeidere under parolen:

Rettferdigheten for Norge — Fred med Norge.

Svensk arbeiderbevegelses innsats for å hindre en krig mot Norge i 1905 må aldri bli glemt på denne siden av Kjølén.

Gjenopprettingen av Norges fulle suverenitet ble innledningen til en vekstperiode som bare overskygges av den økonomiske og industrielle utvikling etter den siste krigen. Men da den økonomiske krisen kom i årene 1920—1935 fikk den katastrofale følger for hundretusener av mennesker i dette landet. Det var en følge av den økonomiske struktur landets næringsliv var bygd på, og det grunnsyn samfunnet ble ledet etter under de skiftende borgerlige regjeringer.

Hovedproblemet for norsk arbeiderbevegelse ble derfor å få bukt med den økonomiske krisen og skaffe arbeid til alle som gikk ledige. Dette kunne bare løses gjennom et politisk maktskifte

i samfunnet, og ut fra denne erkjennelse var det fagorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti gikk sammen i valgkampen i 1933. Det var dette samarbeidet som skapte valgseieren og som førte fram til dannelsen av Johan Nygaardsvolds arbeiderregjering i mars 1935.

Det står i dag klart at dette ikke bare var et vanlig regjeringsskifte. Det var et systemskifte som etter hvert har skapt en vidtgående omforming av samfunnet, politisk, økonomisk og sosialt. Det er blitt særlig merkbart gjennom de 10 år som er gått siden frigjøringen i 1945.

1945 brakte oss igjen vår frihet. Bedre enn før vet vi at vi kan bare beholde den hvis vi er beredt til hver dag å verge den på ny. Men det er samtidig arbeiderbevegelsens innsats å bygge friheten på sterkere grunn enn militær makt alene. Arbeiderstyret har, ikke minst i de senere år, gitt de brede lag av folket en sosial og økonomisk standard, og framfor alt en trygghet som er ganske ukjent i tidligere tider.

For arbeiderbevegelsen er oppgaven nå å føre dette arbeidet videre. Utbyggingen av landet må fortsette på alle områder. Den alminnelige levestandard må heves i takt med øking av produksjonen. Dette kan bare skje på grunnlag av en fortsatt omforming av samfunnet fram imot en stadig sterkere innflytelse av det arbeidende folk, ikke bare politisk, men også i det økonomiske liv. Alle forsøk på å skru utviklingen bakover til tilstanden fra før 1935 må tilbakevises. Det er en ufravikelig forutsetning at de økonomiske tiltak som statsmaktene finner nødvendig av omsyn til landets utenriksøkonomi og for å skape en bedre balanse i forholdet mellom investeringsvirksomhet og vareproduksjon, ikke skal føre til arbeidsledighet eller senking av levestandarden for det arbeidende folk.

På denne 1. mai-dagen — 10 år etter at krigen sluttet i Europa — er det framleis et alt overskyggende problem å hindre en ny verdenskatastrofe. For alle land — store og små — er den viktigste oppgaven i dag å gjøre sitt til å avverge en ny krig. En internasjonal rettsorden bygd på solidaritet over landegrensene blir mer og mer en nødvendighet for folkenes fortsatte eksistens.

Det finnes bare en løsning som kan gi full og varig trygghet: alminnelig avrusting på begge sider av «jernerppet» under internasjonal kontroll. *Denne avrusting må omfatte alle våpen og alle land.* Dette målet har det vært arbeidet energisk for innenfor de Forente Nasjoner helt siden organisasjonen ble grunnlagt. Det er viktigere enn noensinne fortsatt å støtte FN's bestrebelser på dette området.

Vi ber alle som i vårt land fritt kan delta i feiringen av 1. mai, om å minnes våre klassefeller og meningsfeller som vansmekter i diktaturstatenes fengsler og konsentrasjonsleirer, og ellers alle de som ikke fritt kan gi uttrykk for sine tanker og følelser på denne mønstringsdag. Vi sender arbeiderne i Franco-Spania, i diktaturstatene i Latin-Amerika og de totalitære stater bak «jern-teppet» en brodelig hilsen og lover at vi i vårt land alltid vil holde frihetens fane høyt og kjempe mot ditaturet, uansett hvilke former det tar.

**FRAM TIL MØNSTRING 1. MAI FOR FORTSATT
FRAMSKRITT OG FRED!**

**ARBEIDERSTYRET GA OSS TRYGGHET —
VI TRYGGER ARBEIDERSTYRET**

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon *Det norske Arbeiderparti*
Konrad Nordahl. *Einar Gerhardsen.*

Talere 1. mai.

Også i 1955 ble det utvekslet talere med de andre nordiske land. Riksdagsmann Georg Pettersen, Sverige, talte på Lillestrøm og i Oslo Arbeidersamfunn. Ombudsmann Tore Karlsson, svensk LO talte på Hønefoss.

Den danske folketingsmann Peter Jørgensen talte på Kongsvinger og sekretær i det finske affärarybetareforbundet, Olavi Saarinen, talte i Sarpsborg.

Av de norske talere var LO's nestformann P. Mentsen i Danmark. Fylkesmann Olav Oksvik og formannen i Norsk Tekstilarbeiderforbund, Olav Bruvik, talte i Sverige. Forretningsfører Arne Hagen talte i Finland.

Det ble ellers sendt talere til 636 arrangementer utenom Oslo. I tillegg kommer arrangementer i Oslo og alle kveldsarrangementene der det var ordnet med lokale talere:

Abelvær: Guttorm Hansen.

Alteidet: Edmund Eriksen.

Alvdal: Magnus Nordanger.

Alvøy: Osvald Eikemo.

Andenes: Bjarne Solli.

Ankenes: Haakon Lie.

Aremark: Sverre Skaug.

Arendal: Andreas Andersen.

Ask: S. C. Bentzen.

Asker: Hans Amundsen.

Askim: Konrad Knudsen.

Askøy: Steffen I. Toppe.

Atna: M. Nordal.

Aukra: Karl Trasti.

Aurdal: Kristian Fjeld.

Aure: Kristian Olsen.

Aurland: Rasmus Nordbø.

Aurskog: Einar Sørensen.

Austmarka: John Ruud.

Aust-Torpa: Bernt Sjøllås.

Bagn: Håkon Jacobsen.

Balestrand: Hjalmar Storeide og
Erik Holen.

Ballangen: Ivar Eikrem.

Ballstad: Sverre Sand.
 Bangsund: Stein Halvorsen.
 Begndalen: Erikka Berntzen.
 Beitstad: Anders Brenden.
 Bekkestranda: Helge Waale.
 Bergen: Alf Andersen.
 Berlevåg: Alfred Larsen.
 Berkåk: Thv. O. Michelsen.
 Bindalseidet: Parelius Berntsen.
 Biri: Jon Rikvold.
 Birtavarre: Anton Antonsen.
 Bjellånes: Nils Hillestad.
 Bjugn: Asgeir Jørum.
 Bjørkelangen: Hartvig Svendsen.
 Bjørnevatn: Anne-Marie Lorentzen.
 Bjørnskinn: Kåre Sivertsen.
 Blaker: Einar Sørensen.
 Blomvågen: Konrad Sylta.
 Bodø: Nils Handal.
 Bogen: Otto Dahl.
 Bolstadøyri: Ole Svendsen.
 Borge: Johan Walle.
 Borgestad: J. P. Johansen.
 Borgund: Oskar Andersen.
 Borkenes: Bjarne Klafstad.
 Borre: K. M. Nordanger.
 Brandbu: Jens Røysli.
 Brattvåg: Peter Kjelse Moe.
 Brekken: Reidar Lyseth.
 Brekkvasselv: Ole Henry Berg.
 Bremsnes: Gunvald Engelstad.
 Brennhaug: Toralf Pedersen.
 Brevik: Erling Frogner.
 Brumundal: Werna Gerhardsen.
 Brunkeberg: Johan Heisholdt.
 Bryne: Olav Meisdalshagen.
 Brønnøysund: Ole Øisang.
 Brøttum: Jon Myren.
 Bud: Einar Stavang.
 Buvika: Halvard Bojer.
 Bysheim: R. Osland.
 Byåsen: Georgi Rosanoff.
 Bærum: Arnfinn Vik.
 Bø i Telemark: Torstein Treholt.
 Bøverbru: Martin Haugen.
 Båtsfjord: Karl Holt.
 Dale i Hordaland: Gunnar Guste-
 Pedersen.
 Dale i Sunnfjord: Olav Kolle.
 Dalen: Halvor Røysland.
 Dalsbygda: Jon Myren.
 Dalsøyra: Ivar Kleiva.
 Degernes: Sigurd Johansen.
 Dokka: Bernt Korslund.
 Dombås: Jens Berg.
 Dovre: Per Borgersen.
 Drammen: Ulrik Olsen.
 Drammen Arbeidersamfunn:
 Margrethe Buber-Neuman.
 Drangedal: Knut Kvigne.
 Drevsjø: Arnljot Johnstad.
 Drøbak: Kåre Gilhus.
 Dverberg: Bjarne Solli.
 Egersund: Erik Eriksen.
 Egge: Ragnar Christiansen.
 Eggedal: Ole Nilsdalen.
 Eide: B. L. Jonassen.
 Eidfjord: Arne Nilssen.
 Eidsfoss: Theodor Broch.
 Eidsvoll, Søndre: Sverre Gann.
 Eidsvollbakken: Bjørn Longva.
 Eikefjord: Olav Færøvik.
 Eidsvåg: Trygve Hoem.
 Eina: Andreas Nordland.
 Eivindvik: Ivar Kleiva.
 Elsfjord: Petter J. Liland.
 Elverum: Nils Hønsvold.
 Enebakk: Kristian Haugen.
 Engerdal: Arnljot Johnstad.
 Espa: Per Persheim.
 Espeland: Isak Flatabø.
 Etne: Knut Tverberg.
 Etnedal: Sverre Nordås.
 Evanger: Ingolf Dahlberg.
 Evje: Kåre Berg.

Eydehamn: Andreas Andersen.
Fammestad, Lindås: Lars Hund-
vin.
Farsund: Olaf Akselsen.
Fauske: Magne Jønsson.
Feiring: Magnus Nilsen.
Fenstad: Bernt Lund.
Fetsund: Walter Kristiansen.
Figgjo: Magnus Karlsson.
Filtvedt: Hans Cappelen.
Finnsnes: Lars Bang.
Fjeld: Karl Johan Grønhaug.
Fjotland: Helge Rosenberg.
Fjærland: Hjalmar Storeide.
Flatanger: Per Johansen.
Flateby: Kristian Haugen.
Flekkefjord: A. J. Båstøl.
Flisa: Harry Pettersen.
Flora: Nils Kvam.
Flornes: Nils Kvam.
Florø: Arne Strøm.
Fluberg: Knut Nakken.
Flå: Edvard Bull.
Flåm: Rasmus Nordbø.
Follafoss: Halvard Roald.
Folldal: Faste Forfang.
Follebu: Nils Røstادتstuen.
Fotlandsvåg: Alv Hagen.
Fredrikstad: Finn Moe.
Frei: Nils Lysø.
Fresvik: H. Haukeland.
Froland: Ebba Lodden.
Frosta: Paul Hjulstad.
Fyresdal: Håkon Aarneshaugen.
Førde: Oddleif Fagerheim.
Fåvang: Kaare Pehrson.
Galterud: Kristine Korsmo.
Gransdalen: M. Hasselberg Jo-
hansen.
Gaupen: Oluf Olstad.
Gaupne: Jonas Brunvoll.
Geilo: Hans Karlsen.
Gjerdrum: Sverre Østli.

Gjerstad: Nils Haave.
Gjøvdal: Martin Smeby.
Gjøvik: Gunnar Bråthen.
Gladstad i Vega: Ole Øisang.
Glemmen: Olav Borchgrevink.
Glomfjord: Kolbjørn Varmann.
Gol: Sigurd Danielsen.
Gran: Arne Veen.
Grane: Leif Granli.
Granvin: Gjerløy Midtbø.
Gravberget: Jostein Bjørnesen.
Greipstad: Richard Huseby.
Greåker: Finn Moe.
Grimstad: Håkon Bingen.
Grong: Jakob Remseth.
Grue, Finnskog: Kr. Gundersen.
Grue, Kirkenær: Kr. Gundersen.
Gryllefjord: Oscar Edvardsen.
Gudå: Bjarne Dahlberg.
Gulsvik: Edvard Bull.
Gvarv: Carl Henry.
Hafslo: Hans Offerdal.
Haga: Per Sogstad.
Kakadal: Kåre B. Werner.
Halden: Gunnar Nielsen.
Halsa: Peder Kanestrøm.
Haltdalen: Peder Almaas.
Hamar: Einar Gerhardsen.
Hammerfest: Anders Sæterøy.
Harpefoss: Trygve Bull.
Harran: Jakob Remseth.
Harstad: Bjarne Klafstad.
Hasluh: Rolf Flamme.
Hattfjellidal: Leif Granli.
Haugesund: Gudmund Harlem.
Hedalen: Olav Skare.
Heggedal: Thina Thorleifsen.
Hegra: Nils Kvam.
Heidal: Kåre Flåskjær.
Heimdal: Mons Lid.
Heistad: Erling Frogner.
Hemnesberget: Paul Dahlø.
Henningsvær: Hamond Dahl.

Herre: Olav Vegheim.
 Herøya: Erling Frogner.
 Heradsbygd: Ole B. Hoel.
 Herefoss: Osuld Kleivene.
 Hernes: Anne Steine.
 Hestvika: Ivar Viken.
 Hillevåg: Tjalve Gjøstein.
 Hobøl: Pedro Edvardsen.
 Hof i Solør: Alfred Gulbrand-
 sen.
 Hof i Vestfold: Arthur J. Olsen.
 Hokksund: Anders Buraas.
 Hol: Torolf Elster.
 Hole: John Sanness.
 Holmedal: Olav Kolle.
 Holmestrand: K. M. Nordanger.
 Hommelvik: Ingjald Jaklin.
 Hommersåk: Arne Thorsen.
 Honningsvåg: Nodahl Johansen.
 Hordabø: Werner Falao.
 Horten: Trygve Bratteli og
 Bjørnulf Bjørnsen.
 Hovdenakken: Kolbjørn Eide.
 Hovin, Telemark: Thoralf Ha-
 næs.
 Hovin, Trøndelag: Håkon The-
 sen.
 Hundorp: Agvald Gjeldsvik.
 Hunndalen: Gunnar Bråthen.
 Hurdal: Helge Brattellie.
 Hustad: Einar Stavang.
 Hvaler: Hans Hansen.
 Hvittingfoss: Olav Larssen.
 Hægebostad: Ole Jørgensen.
 Hølanda: Arnfinn Kvithyll.
 Hønefoss: John Sanness og Tore
 Carlsson (svensk taler).
 Høvik: Jørgen Fredrik Ording.
 Høyanger: Alf Nordhus.
 Høydalsmo: Kjell Kristensen.
 Indre Hafslo: Hans Offerdal.
 Innbygda: Martin Tranmæl.
 Inderøy, Folkvang: Margith
 Munkebye.
 Innfjorden: Anton Alvestad.
 Isfjorden: Olaf Habberstad.
 Jevnaker: Erling Wold.
 Jondalen: Olaf Askeland.
 Jømna: Olga Mistereggen.
 Jostedal: Sigurd Opptun.
 Jørpeland: Odd Gøthe.
 Kabelvåg: Astrid Skare.
 Kaupanger: Torsten Hillestad.
 Kiberg: Georg Lieungh.
 Kirkenes: Anne Marie Lorent-
 zen.
 Kjeldebotn: Ivar Eikrem.
 Kjernsvågen: Margith Munke-
 bye.
 Kjøllefjord: Bernt Åse.
 Kjøpsnes: Sandrup Nilsen.
 Klæbu: Arne Stangeby.
 Kolbu: Einar Hermanrud.
 Kolvereid: Halfdan Svenning.
 Kongsberg: Olav Larssen.
 Kongsberg Arbeidersamfunn:
 Anders Buraas.
 Kongsvinger: Terje Wold.
 Konsmo: Jens Haugland.
 Kopervik: Gunnar Nilsen.
 Koppang: Klaus Kjeldsrud.
 Korgen: Gustav Sjaastad.
 Kornstad: Olav Mæle.
 Kragerø: Frank Andersen.
 Kraksllett: Kåre Nordgård.
 Kristiansand S.: Halvard Lange.
 Kristiansund N.: Nils Lysø.
 Krødsherad: Kai Flood.
 Kråkerøy: Anders Mørk.
 Kråkstad: Liv Tomter.
 Kvalsund: Ivar Pedersen.
 Kvam: Ivar Bjørke.
 Kvikne: Reidar Aamo.
 Kvinesdal: Odd Lien.
 Kviteseid: Johan Heisholdt.

Kyrkeseterøra: Ivar Skjånes.
Lakselv: Ludvik Lorentsen.
Lalm: Nils Slåen.
Langesund: Hjalmar Andersen.
Langejordbotn: Jan K. Lund.
Langhus: Øistein Egelund.
Langset: Bjørn Longva.
Larvik: Daniel Vefald.
Larsnes: Leif Andersen.
Lauvsnes: Per Johansen.
Lauvøy i Afjord: Arne Nord-
botn.
Lavikdal: Petter Høydal.
Leikanger: Gudbrand Brauer.
Leknes: Sverre Sand.
Leksvik: Johs. Gundersen.
Lena: Olav Nordskog.
Ler: Hjalmar Fiskvik.
Lesja: Oskar Lindberget.
Lesjaskog: Albert Kvammen.
Levanger: Gunnar Alf Larsen.
Lillehammer: Rakel Seweriin.
Lillesand: Håkon Bingen.
Lillestrøm: Elias Volan og Ge-
org Petterson (svensk taler).
Lismarka: Kjell Holler.
Lista: Olaf Akselsen.
Lofthus: Per Austerheim.
Lom: Gunnar Kalrasten.
Lonevåg: Ludvig Hodne.
Lundamo: Håkon Thesen.
Lunde: Carl Henry.
Lunner Sigurd Solheim.
Luster: Jonas Brunvoll.
Lyngdalen: Severin Kristensen.
Lysøysund: John Berg.
Lødingen: Herman Nesje.
Løken: Hartvig Svendsen.
Løkken Verk: Johan Karlsen.
Lördalen: Magne Myrvang.
Lørenskog: Olaf Solumsmoen.
Løten: Knut Werswick.
Lærdal: Oskar Andersen.

Lånke: Johan Wiik.
Lårdal: Kjell Kristiansen.
Magnor: Einar Tjernsberg.
Malm: Halvard Roald.
Malvik, Vikhov: Ingvald Jaklin.
Mandal: Jens Haugland.
Manger: Hilmar Lie.
Mebond: Kåre Barreth.
Melbu: Arthur Arntzen.
Mehamn: Erling Andreassen.
Melhus: Eigil Liane.
Mellingen: Ole Henry Berg.
Meråker: Bjarne Dahlberg.
Midtre Snertingdal: Willy Svar-
verud.
Moi: A. J. Båstøl.
Molde: Karl Trasti.
Moelv: Kjell Holler.
Mo i Nord-Odal: Johan Ødegård.
Mo i Rana: Gustav Sjaastad.
Moss: Anders Frihagen.
Mosjøen: Nils Jakobsen.
Muggerud: Ragnar Christiansen.
Mysen: Arne Magnussen.
Måløy: Olaf Vatnebryn.
Måndalen: Anton Alvestad.
Namdalseid: Anders Brenden.
Namsos: Odd Galtung Eskeland.
Nannestad: Sverre Østli.
Narvik: Haakon Lie.
Nord-Frøya: Per Mellesmo.
Nordli, Inntrøndelag: Erling
Christensen.
Nordli, Hordaland: Andreas Au-
stad.
Nedre Eiker: Ulrik Olsen.
Nes, Hedmark: Enok Sletengen.
Nes, Adal: Olav Skare.
Nesbyen: Sigurd Danielsen.
Norlandsvatn: Knut Kvigne.
Nesna: Torgeir Berge.
Nesodden: Karlot Langfjell.
Nesseby: Per Nilsen Balk.

Nissedal: Magnhild Hagelia.
Nittedal: Kåre B. Werner.
Nordfjordeid: Johs. Aursland.
Notodden: Aake Ordning.
Nøtterøy: Trygve Bratteli.
Nærbø: Olav Th. Endregård.
Odda: Thorleif Andresen.
Oklungen: Arnt Haraldsen.
Olderdalen: Frithjof Olsborg.
Oltedal: G. Natvig Pedersen.
Onsøy: Alf Seweriin.
Ophus: Kåre Torp.
Oppdal: Harald Løbak.
Oppegård: Anker Nordtvedt.
Orkanger: Halvard Bojer.
Orkdal, Fanrem: Olav Gjærevoll.
Orkdal, Rabygda: Olav Gjærevoll.
Os: A. H. Buflod.
Os i Hordaland: Kjell Aabrek.
Olstad: Thv. Karlsen.
Opakermoen: Oskar Olsen.
Oteren: Kåre Hansen.
Otnes: Olav Standnes.
Overbygda: Kåre Bareth.
Overhalla: Erling Kristensen.
Porsgrunn: Lars Evensen.
Rakkestad: Svein Dalen.
Ranheim: Mons Lid.
Rasta: Klaus Kjeldsrud.
Raufoss: Reidar Danielsen.
Reipå: Kolbjørn Varmann.
Rena: H. O. Dørum.
Rindal: Amund Skarholt.
Ringebu: Jacob Friis.
Rissa: Carl Viggo Lange.
Risør: Ingjald Norstad.
Rjukan: Karsten Torkildsen.
Rognan: Harry Klippenvåg.
Rognes: Hjalmar Fiskvik.
Rollag: Thor Thorsen.
Rolvsøy: Erling B. Kvaale.

Romedal: Knut Werswick.
Roverud: John Dybendal.
Rygge: Anders Mørk.
Rælingen: Elias Vokn.
Rødberg, Nore: Tor Oftedal.
Røra: John Kverneng.
Røros: Birger Nilsson (svensk taler).
Rørvik: E. Aasgard.
Røyken: Lauritz Grønland.
Råde: Anders Mørk.
Salangsverket: Dagmar Andreassen.
Salsbruket: John Berg.
Saltdal: Harry Klippenvåg.
Samnanger: Olav Teigland.
Sand i Nord-Odal: Johan Ødegård.
Sand i Rogaland: Andreas Cappelen.
Sandane: Edvart Solheim.
Sande: Leif Anfinnsen.
Sander: Hans Hovde.
Sandnes: Helge Sivertsen.
Sandnessjøen: Jonas Enge.
Sannidal: Frank Anderssen.
Sandefjord: Oscar Torp.
Sandvollan: Arvid Aasfeldt.
Sarpsborg: Anders Frihagen.
Sauda: Nils Langhelle.
Sauland: Aake Ordning.
Sel: Oskar Skogly.
Selbustrand: Martin Tranmæl:
Seljord: Torstein Treholt.
Selsbakk: Georgi Rosanoff.
Selvik: Leif Anfinnsen.
Setskog: Holm Morgenlien.
Sigdal: Ole Nilsedalen.
Siljan: Oddvar Berrefjord.
Singsås: Per Almaas.
Skage: Erling Kristensen.
Skaland: Lars Storslett.
Skarnes: Hans Hovde:

Skatval: Johan Wiik.
Skedsmo: Rolf Kristiansen.
Skorovas: Thor Skrindo.
Ski: Øystein Egelund.
Skiptvedt: Martin Aune.
Skjold: Reidar Dybvik.
Skjåk: Hans Bruøygard.
Skogbygda: Oskar Olsen.
Skogn: Gunnar Alf Larsen.
Skotfoss: Omar Gjestebø.
Skjærvøy: Ths. Thørring.
Skotselv: Egil Halvorsen.
Skotterud: Einar Tjernsberg.
Skien: Lars Evensen.
Skudneshavn: Jakob Pettersen.
Skånevik: Trond Torud.
Slemmestad: Hjalmar Helgesen.
Slidre: Isak Flatabø.
Slåstadseter: Oddvar Gaustad.
Snarum: Kornelius Ingebrigtsen.
Snåsa: Erling Myrholt.
Sogndal: Oskar Kleveland, Gudbrand Braver.
Sokna: Reiulf Steen.
Sokndal: Harald Selås.
Soknedal: Herman Aune.
Solvoll: H. P. Haugli.
Son: Idar Norstrand.
Sortland: Reidar Strømdahl.
Sparbu: Karl Evang.
Spikkestad: Aase Bjerkholt.
Spildra: John Andraa.
Spjelkavik: Trond Hegna.
Spydeberg: Arne Magnussen.
Stamsund: Karl Leirfall.
Stamnesdalen i Heim: Ivar Skjånes.
Stange: Karl Bergen.
Stangvik: Johan Andersen.
Stathelle: Hjalmar Andersen.
Stavanger: Olav Meisdalshagen.
Stavern: Daniel Vefald.
Steinkjer: Karl Evang.

Stend: Mattis Tøsdal.
Stjørdal: Johan Wiik.
Stjørna, Rakvåg: Sverre Svendsen.
Stod: Steinulv Waagen.
Stokke: Ingvald Hansen.
Stokmarknes: Arthur Arntzen.
Stoksund: Jens Steffensen.
Stongfjorden: Josef Flølo.
Storfjord: Kåre Hansen.
Stord: Sverre Løberg.
Storslett: Magne Sagelv.
Storås: Johan Karlsen.
Stranda: R. Støyva.
Straumsnes: Thomas Tvet.
Strømmen, Akershus: Rolf Kristiansen.
Strømmen, Ytre Rendal, Hedmark: Olav Standnes.
Støren: Hjalmar Fiskvik.
Stryn: Anders Skare.
Sulitjelma: Reidar Carlsen.
Sunde i Sunnhordland: Ragnvald Strømme.
Sundlia: Major Hemmingsen.
Sunndalsøra: Alfred Skar.
Svarstad: Marie Skau.
Svelgen: K. Sem Johansen.
Svelvik: Helge Waale.
Svene: Olaf Askeland.
Svolvær: Astrid Skare.
Svorkmo: Olav Gjærevoll.
Surnadal: Håkon Johnsen.
Sykkylven: Sverre Enger.
Sylling: Jon Vraa.
Sætre: Aase Bjerkholt.
Sævareid: Arne Skodvin.
Sømna: Ole Øisang.
Søndeled: Ingjald Norstad.
Søndre Høland: Hartvig Svendsen.
Søndre Land: Alfred Ljøner.
Sørbrøvgå: Olav Børnes.

Sørreisa: Emil Larssen.
 Sørum: Eugen Pettersen.
 Tangen: Karl Pettersen.
 Terråk: Pareljus Berntsen.
 Tingvold, Nordmøre: Karl Karl-
 sen.
 Tinn: Karsten Torkildsen.
 Tjøme: Haakon Hoff.
 Tjøtta: Jonas Enge.
 Tofte: Hans Cappelen.
 Tolga: Odd Høydahl.
 Torridal: Halvard Lange.
 Torsnes: Hans Bjerkholt.
 Tranby: E. K. Hansen.
 Trengereid: Brynjulf Bertelsen.
 Tresfjord: Henry Jacobsen.
 Tretten: A. G. Tothammer.
 Treungen: Magnhild Hagelia.
 Trøgstad: Martin Aune.
 Tromsø: Arne Kr. Meedby.
 Trondheim: Mons Lid.
 Trysil: Bjarne Henriksen.
 Tverlandet: Nils Handal.
 Tuddal: Johs. P. Løkke.
 Tvedestrand: Johs. Kinserdal.
 Tveten: Hjalmar Andersen.
 Tydal: Arthur Granlund.
 Tynset: Bjarne Jullum.
 Tyllidal: Bjarne Jullum.
 Tyrstrand: Gunnar Kyrkjebø.
 Tysvær: Søren Caspersen.
 Tønsberg: Oscar Torp.
 Tørmoen: Alfred Gulbrandsen.
 Tørberget: Karl Østvold.
 Tørdal: Knut Kvigne.
 Ulefoss: Reidar Somdalen.
 Ullensaker: Alfred Wold.
 Ullsteinsvik: Simen Kr. Han-
 gaard.
 Uskedalen: Alfred Dale.
 Ulvik: Hjalmar Romslo.
 Utvik: Anders Skåre.
 Uvdal: Tor Oftedal.
 Vadheim: Hjalmar Seim.
 Vadsø: Georg Lieungh.
 Vaksdal: Torstein Selvik.
 Valle: Jens Kvale.
 Vallset: Oddvar Nordli.
 Valestrandfossen: Alfred Nøss.
 Valnesfjord: Adolf Holm.
 Vang, Hedmark: Einar Gerhard-
 sen.
 Vang, Valdres: Olav Versto.
 Varald, Austmaka: John Ruud.
 Veggli: Thor Thorsen.
 Vegårdshei: Knut Josefsen.
 Vemundvik: Odd Galtung Eske-
 land.
 Venabygd: Hilmar Høyiby.
 Vennesla: Thorvald Håverstad.
 Verdal: Dagfin Juel.
 Vestby: Idar Norstrand.
 Vestfossen: Kaare Fr. Wilhelm-
 sen.
 Vestre Slidre: Kristian Fjeld.
 Vest-Torpa: Bernt Skjøvlås.
 Vik i Sogn: Martin Afeldt.
 Vikar: Oddvar Solberg.
 Vinje: Halvor Røysland.
 Vingrom: Rakel Seweriin.
 Vinstra: Trygve Bull.
 Vinsnes: I. K. Hognestad.
 Volda: Arne Grimstad.
 Vormsund: C. J. Hansen.
 Voss: Ragnar Hansen.
 Vågstranda: Henry Jacobsen.
 Vågåmo: Nils Slåen.
 Våler, Solør: M. Wangsrud.
 Vråliosen: Sverre Gustavsen.
 Vågsbygd: Harry Jørgensen.
 Ytterøy: Johan Støa.
 Ytre Arna: Inge Scheflo.
 Øksfjord: Hjalmar Bellika.
 Øre: Worm Eide.
 Ørland: Asgeir Jørum.
 Ørsta: Harald Hansen.

Østheim: P. Rumohr.	Åfjorddal: Petter Høydal.
Østre Gausdal: Johan Magnus- sen.	Åkrene: Walter Kristiansen.
Østre Jevnaker: Erling Wold.	Ål: Torolf Elster.
Østre Slidre: Peter Kjeldseth Moe.	Ålen, Hessdalen: Anders Kokk- voll.
Øvrebygda: Kåre Barreth.	Ålen, Liåsen: Arne Lundquist.
Øvre Rendal: O. G. Evensen.	Ålen: Birger Nilsson (svensk taler) og Arne Lundquist.
Øvre Snertingdal: Willy Svar- verud.	Ålesund: Trond Hegna.
Østre Toten: H. P. Haugli.	Ålgård: G. Natvig Pedersen.
Øvre Årdal: Kai Knudsen.	Ålvik: Jens Chr. Hauge.
Øyer: Karl Pape.	Åmli: Martin Smeby.
Øymark: Sverre Skaug.	Åmot: Reidar Kvamme.
Øynheim: Margith Munkebye.	Åndalsnes: Olaf Habberstad.
Øyslebø: Ole Jørgensen.	Årdalstangen: Kai Knudsen.
Øystese: Harald Wollestad.	Årnes: Bernt Lund:
Å i Meldal: Johan Karlsen.	Ås: Jørgen Fr. Ordning.
Å i Åfjord: Arne Nordbotn.	Åsane: Torkjell Larsen.
Åbogen: Haldis Tjernsberg.	Åsbygda: Ole H. Løvlien.
Åfjord: Arne Nordbotn.	Åsen: Osvald A. Skogø.
	Åsskard: Georg Solheim.

Forskjellige saker.

Stipend.

Chr. Holtermann Knudsens stipend ble for 1955 tildelt John Berg. Conrad Mohrs legat ble for 1955 tildelt Inge Scheflo.

Arbeiderbevegelsens Tariff-forening.

For å samordne tariff-forhandlingene for arbeideravisene, organisasjonskontorene og Partiets bedrifter ble Arbeiderbevegelsens Tarifforening konstituert den 18. juli.

Tarifforeningen har i løpet av året forhandlet på vegne av Arbeiderpressens Samvirke A/L, Partikontoret, A-lotteriet, Arbeidernes Ungdomsfylking, Framfylkingen, Arbeidernes Aktietrykkeri og Arbeiderbladet. Tarifforeningen har følgende styre:

Rutner Rønnestad, Arbeiderpressens Samvirke A/L, formann
Ivar Opsahl, Arbeidernes Aktietrykkeri.
Frank Andersen, Det norske Arbeiderparti.
Johan Ona, Arbeiderbladet.

A-lotteriet.

A-lotteriet ble også avviklet i 1955 med godt resultat. Lotteriets formål er å skaffe midler til opplysningsarbeidet og overskuddet fordeles på følgende måte:

Det norske Arbeiderparti	}	65 %
Kvinnesekretariatet		
Arbeidernes Ungdomsfylking		27,5 %
Framfylkingen		7,5 %

Lotteristyret har denne sammensetning:

Ivar Opsahl, Det norske Arbeiderparti, formann,
Reidar Bråthen, } Arbeidernes Ungdomsfylking
Arne Kristiansen }
Rakel Seweriin, Kvinnesekretariatet.
Werna Gerhardsen, Framfylkingen.

Jubileumsnåler.

Fra mange avdelinger har det kommet ønske om at Partikontoret skulle ha til salg spesielle jubileumsmerker som kunne gis til partimedlemmer med langt medlemsskap i partiet.

Det er fremstilt et merke i sølv og et i gull for henholdsvis 25 og 50 års medlemsskap.

Norsk-svenske grensestevner.

I forbindelse med at det i 1955 var 50 år siden unionsoppløsningen med Sverige ønsket Sentralstyret at arbeiderbevegelsen var med og markerte denne viktige begivenheten. I samarbeid med Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti ble det forberedt en rekke felles stevner langs grensen. Det ble trykt og distribuert plakater og laget et spesielt stevnermerke i metall som var preget med Hjalmar Brantings bilde. Den 5. juni ble det avviklet følgende stevner:

På Fredriksten Festning, Halden.

Her talte statsminister Einar Gerhardsen og statsminister Tage Erlander. Stevnet, som var meget vellykket, samlet mer enn 12 000 deltakere.

I Arvika, Sverige.

Her talte utenriksminister Halvard Lange og utenriksminister Østen Undén. Også dette stevnet ble meget vellykket og samlet 3000 deltakere.

Stevnet i *Meråker, Trøndelag*, ble også vellykket.

Her talte forsvarsminister Nils Handal og handelsminister John Erichsson.

De samme talerne talte i *Gäddede, Sverige*. Også dette stevnet ble en stor begivenhet.

Stevnet i *Narvik*, hvor Landsorganisasjonens formann, Konrad Nordahl, og formannen for den svenske Norgeshjelpen, Nils Goude talte, ble delvis ødelagt av dårlig vær. Likevel var en anseelig menneskemengde samlet på torget i Narvik der stevneprogrammet ble avviklet.

Det var også gjort forberedelser til et stevne på svensk eller norsk side i Rana-distriktet, men tanken måtte oppgis på grunn av vanskelige vær- og føreforhold.

Storting og regjering.

Ved årets begynnelse hadde Regjeringen denne sammensetning: statsminister Oscar Torp, utenriksminister Halvard M. Lange, industriminister Nils Handal, landbruksminister Rasmus Nordbø, sosialminister Rakel Seweriin, forsvarsminister Kai Knudsen, samferdselsminister Jakob Pettersen, justisminister Gustav Sjaastad, handelsminister Nils Langhelle, fiskeriminister Peder Holt, finansminister Trygve Bratteli, kirke- og undervisningsminister Birger Bergersen, kommunalminister Ulrik Olsen.

Da Stortinget trådte sammen i januar, valte gruppen følgende gruppestyre: Einar Gerhardsen, formann, Nils Hønsvald, nestformann, Arne Strøm, sekretær. Styremedlemmer: Kristian Fjeld, Trond Hegna, Olav Meisdalshagen, Johs. Olsen, Amund Skarholt, Olaf Watnebryn, Kolbjørn Varmann, Harald Selås, Henry Jacobsen, Kjell Aabrek. Olav Larssen møtte i styret som representant for Sentralstyret.

Til presidenter i Stortinget ble fra Arbeiderpartiets gruppe valt: Einar Gerhardsen, stortingspresident, Johan Wiik, visepresident i Stortinget, Peder Jacobsen, visepresident i Odelstinget, og Martin Smeby, visepresident i Lagtinget.

I Trontalen, som ble lagt fram for Stortinget 12. januar het det bl. a.:

«Regjeringen ser det som en hovedoppgave for den økonomiske politikk i 1955 å minske presset på utenriksøkonomien, prisene og arbeidsmarkedet. Penge- og kredittpolitikken vil bli lagt opp med sikte på dette. Forslaget til statsbudsjettet er gjort opp med total balanse. Inntektene vil dekke både driftsutgiftene og utgiftene til

statens anlegg og til avdrag på statsgjelden. Investeringene vil bli begrenset. Også forsvarets bygge- og anleggsvirksomhet vil bli begrenset. Innenfor rammen for de totale investeringer vil bevilgningene til jorddyrking, veier og helsestell bli foreslått økt, og utbyggingsprogrammet for Nord-Norge vil bli ført videre. Boligbyggingen vil fortsatt få et stort omfang. Maskinkapasiteten i kraftverkene vil øke sterkere enn i noe tidligere år.»

Videre het det i Trontalen at Regjeringen så det «som en viktig oppgave å unngå en stigning i levekostnadene. Kontrollen med priser og avanser vil bli styrket.»

I sin finanstale 13. januar pekte finansministeren på at produksjonen var økt med om lag 4 prosent i 1954. Bruttoinvesteringene var 6,5 prosent større enn i 1953. Det private forbruk var 3 prosent større enn året før. Underskuddet på driftsbalansen med utlandet var beregnet til 1100 mill. kroner mot i Nasjonalbudsjettet anslått til 870 mill. kroner. Forholdet mellom eksportpriser og importpriser hadde utviklet seg gunstig. Vareeksporten steg med 10 prosent i forhold til 1953, men importen steg enda mer. Fraktratene var ikke gode, men viste stigende tendens i sluttet av 1954.

Finansministeren understreket sterkt at det høye investeringsnivået og underskuddet i utenriksøkonomien var de vanskeligste og viktigste problemer i 1955. Også prisutviklingen måtte vies stor oppmerksomhet.

Norges samlede valutabeholdning ved utgangen av 1954 utgjorde 1150 mill. kroner. Dette var ikke stort å gå på om en skulle finansiere underskudd av det omfang som en hadde hatt de senere år. Underskuddet måtte derfor presses ned og var i Nasjonalbudsjettet for 1955 beregnet til 550 mill. kroner. Finansministeren bebudet at det ville bli sendt ut nye og strammere retningslinjer for bankenes utlånsvirksomhet. Det ville bli tatt skritt for å oppmuntre sparingen. En ny type premieobligasjonslån ville bli lagt ut i løpet av første halvår. Renteskatten på bankinnskudd ville bli opphevet. Statsbankenes utlån til investeringer ville bli redusert. En ville søke å begrense importen av maskiner ved å opprettholde innførselstollen. Som ledd i arbeidet med å redusere investeringsnivået ville Regjeringen også minske tempoet i de militære bygge- og anleggsarbeider. Statsskatten ville bli foreslått uforandret, men finansministeren bebudet visse avgiftsforhøyelser.

Han nevnte spesielt en avgift på motorvogner og at det ville bli fremmet forslag om avgift på bygge- og anleggsarbeid, unntatt boligbygging.

Det nye budsjettet var gjort opp med en sluttsum på 4471 mill. kroner. Det var 33 mill. kroner høyere enn budsjettet for 1954/55.

Driftsbudsjettet viste et overskudd på 553 mill. kroner, som dekket utgiftene til statens forretninger og anlegg med 238 mill. kroner og avdrag på statsgjelden med 332 mill. kroner. Bevilgningene særlig til veier, jorddyrking, skoler og sinnssykepleien ble foreslått økt. Alderstrygden ble foreslått forhøyet med 240 kroner for enslige og 360 kroner for ektepar. Til prissubsidier ble som året før foreslått 540 mill. kroner. Bevilgningene til forsvaret var før opp med 900 mill. kroner mot 963 mill. kroner på budsjettet for 1954/55. Regjeringen ville redusere tempoet i de militære bygge- og anleggsarbeider.

Ny regjering.

Den 14. januar leverte statsminister Torp sin regjerings avskjeds-søknad. Einar Gerhardsen dannet den nye regjering.

Om bakgrunnen for regjeringsskiftet uttalte Oscar Torp til NTB bl. a. at det ikke var noen enkelt årsak til regjeringsskiftet. Noen av statsrådene hadde gitt uttrykk for at de ønsket å tre ut av Regjeringen. Arbeidsbyrden for statsrådene hadde vært så stor at det var naturlig at enkelte statsråder ikke klarte den over en lengre periode. For sitt eget vedkommende pekte statsministeren på at han hadde vært regjeringsmedlem nesten uavbrutt i 20 år. I de 3 år han ikke var medlem av Regjeringen var han Arbeiderpartiets parlamentariske fører. Torp uttalte at det hadde vært noen meningsforskjell om hvilke virkemidler en skulle bruke for å holde levkostnadene nede, men det hadde ikke vært noen uenighet av betydning. De stadige rykter om Regjeringens avgang virket også i seg selv generende for Regjeringens arbeid utad og innad.

Regjeringen Gerhardsen ble utnevnt i statsråd 21. januar og fikk denne sammensetning: utenriksminister Halvard M. Lange, justisminister Jens Chr. Hauge, kommunal- og arbeidsminister Ulrik Olsen, landbruksminister Olav Meisdalshagen, forsvarsminister Nils Handal, sosialminister Rakel Seweriin, kirke- og undervisningsminister Birger Bergersen, industriminister Gustav Sjaastad, handelsminister Arne Skaug, finansminister Mons Lid, samferdselsminister Kolbjørn Varmann og fiskeriminister Nils Lysø.

Etter regjeringsskiftet ble Oscar Torp valt til stortingspresident og Nils Hønsvald ble valt til formann for Arbeiderpartiets stortingsgruppe. Av den tidligere regjerings medlemmer var foruten Torp også Jakob Pettersen, Nils Langhelle og Trygve Bratteli valt som stortingsrepresentanter. De to sistnevnte ble valt som medlemmer av stortingsgruppens styre i stedet for Varmann og Meisdalshagen. I samband med regjeringsskiftet ble gruppens sekre-

tær Karl Trasti utnevnt til statssekretær i finansdepartementet. Inge Scheflo ble tilsatt som ny gruppesekretær.

Den nye regjering la fram sin tiltredelseserklæring i Stortinget 24. januar. Statsminister Gerhardsen uttalte at Regjeringen «ville følge samme politiske hovedkurs» som regjeringen Torp. I likhet med den tidligere regjering så den det som sin hovedoppgave å minske presset på utenriksøkonomien, prisene og arbeidsmarkedet. «Idet den bygger på det forarbeid som den forrige regjering har gjort vil den nye regjering sette i verk tiltak som den mener er nødvendig for å løse denne hovedoppgaven.»

Regjeringen Gerhardsens økonomiske politikk.

Den nye finansminister Mons Lid ga 14. februar Stortinget en tilleggsredegjørelse om Regjeringens økonomiske politikk. Finansministeren sa at Regjeringen Gerhardsen godtok som sitt det nasjonalbudsjett og statsbudsjett som var lagt fram av regjeringen Torp. Den nye regjering ville sette i gang ytterligere tiltak for å minske presset på utenriksøkonomien, prisene og arbeidsmarkedet. Som et ledd i denne politikk var Norges Banks diskonto forhøyet fra 2,5 til 3,5 prosent. Regjeringen så det som en primær oppgave å bringe levekostnadene nedover for å unngå en ny omdreining på pris- og lønnskruen. Statsminister Gerhardsen hadde ført videre de prisforhandlinger som regjeringen Torp hadde innledet om høsten med næringslivets og arbeidslivets hovedorganisasjoner. Prisen på kaffe var satt ned med 3 kroner, idet en da tok på forskott en forventet reduksjon av prisene på kaffe på verdensmarkedet. Landbruksorganisasjonene hadde gått med på en viss reduksjon i prisene på kjøtt, flekk og grønnsaker. For å bremse på investeringene ville Regjeringen, i tillegg til en alminnelig omsetningsavgift på bygge- og anleggsvirksomhet og en 10-prosentavgift på importverdien av motorkjøretøyer og traktorer, også fremme forslag om en 10-prosents avgift på kontrahering av skip over 2500 bruttotonn.

Under finansdebatten i slutten av februar, fremmet Høyre for første gang etter krigen et detaljert forslag til endringer av statsbudsjettet både på inntekts- og utgiftssiden. På inntektssiden foreslo partiet bl. a. at det ble innført en skatterabattordning etter følgende regler: Private skatteyttere som har betalt sin statsskatt for inntektsåret 1954 gis en skatterabatt på 20 prosent av beløpet i form av et rabattbevis som forfaller til kontant utbetaling om 4 år. Betingelsen for å få skatterabatt skulle være at man samtidig og i tillegg til skatten innbetalte 20 prosent av skattebeløpet

som skulle være bundet i 4 år. For tilleggsbeløpet skulle det utstedes et sparebevis som forfalt til kontant utbetaling samtidig med skatterabatten.

Arbeiderpartiets talere tok klart avstand fra dette forslag. Det ville i praksis innebære at en mann som f. eks. var ilignet 100 000 i statskatt om fire år ville få tilbakebetalt 20 000 kroner av dette beløp, hvis han hadde vært villig til å binde 20 000 kroner i fire år ut over den statskatt han var ilignet. Det ville i realiteten bety en forrentning på 25 prosent årlig.

Både Høyre og Kristelig Folkeparti foreslo under debatten at prissubsidiene skulle reduseres med 120—130 mill. kroner.

Venstre gikk inn for større adgang til skattefrie fondsavsetninger.

Den økonomiske situasjon høsten 1955.

I en redegjørelse for Stortinget 27. oktober sa statsministeren at den utenrikspolitiske situasjon var betydelig lettere enn ved årsskiftet. Mens underskuddet på vare- og tjenestebalansen i 4. kvartal 1954 var 530 mill. kroner, var det i 1. kvartal 1955 kommet ned i 290 mill. kroner, og i 2. kvartal 189 mill. kroner. For hele året under ett regnet Handelsdepartementet med at underskuddet på vare- og tjenestebalansen ikke ble vesentlig forskjellig fra Nasjonalbudsjettets tall på 550 mill. kroner. Bedringen i utenriksøkonomien skyldes i høy grad at skipsfarten og andre eksportnæringer nøt godt av gunstige konjunkturer. Men også de tiltak som ble satt i verk ved begynnelsen av året hadde hatt en viss virkning. Likevel kunne en ikke slappe av i anstrengelsene for å sikre stabiliteten i landets økonomi. Den innenlandske etterspørsel var fortsatt for høy. Bygge- og anleggsvirksomheten måtte ytterligere ned. En viktig oppgave var det å øke produksjonen av varer som kunne eksporteres eller erstatte import.

Med hensyn til det forestående lønnsoppgjør våren 1956, sa Statsministeren at den nylig bebudede lønnsøking for statstjenestemennene (ca. 10 prosent for alle lønnsklasser) ikke burde gi grunnlag for en generell inntektsøking for alle grupper. Imidlertid var det enkelte lønnsgrupper som bare i liten grad eller kanskje ikke i det hele tatt hadde fått økt reallønn i løpet av de siste to år. At det måtte komme visse lønnsøkninger for slike grupper var forståelig. Regjeringen ville innby nærings- og arbeidslivets organisasjoner for å drøfte hvorledes en skulle hindre inflasjon.

Under debatten om statsministerens redegjørelse nevnte finansministeren noen av de tiltak som var nødvendige å sette i verk for å dekke de økte utgifter til statstjenestemennenes lønninger

og bevilgningene til de tørkerammete distrikter. Regjeringen foreslo en avgift på omsetning av brukte biler som anslagsvis ville innbringe 12,5 mill. kroner på det løpende budsjettår, en forhøyelse av telefon og portotakstene som skulle innbringe 24 mill. kroner og videre en fraktavgift som var beregnet å skaffe staten 25 mill. kroner i inntekt før utgangen av budsjettåret.

Stortinget tok stilling til de nye avgiftsforslagene 7. desember.

Avgiften ved omsetning av brukte biler ble vedtatt med 75 mot 59 stemmer. Det dreier seg om en særavgift av omtrent samme størrelse som omsetningsavgiften. Skatten beregnes på grunnlag av vognens alder, ikke etter omsetningsverdien. Hele opposisjonen stemte mot Regjeringens forslag, også kommunistene.

Fraktavgiften ble vedtatt med 80 mot 61 stemmer. Flertallet besto av Arbeiderpartiets representanter, de 3 kommunistrepresentantene og dessuten Helge Seip og Erling Vindenes fra Venstre. Fraktavgiften gjelder bare til 30. juni 1956 og utgjør 2 prosent av alle skipsfrakter som er opptjent av skip på mer enn 2500 br.reg. tonn. Det er forutsetningen at fraktavgiften i neste budsjettår skal avløses av en tilleggsskatt på høye inntekter.

Regjeringens forslag om å øke *Telegrafverkets og Postverkets takster* fra 1. januar 1956 ble vedtatt mot kommunistenes stemmer.

Fra og med 6. desember ble *stempelavgiften på sigaretter, røyketobakk, skråtobakk og snus* forhøyet. For de alminnelige sigarettmerker førte den nye forhøyelsen til et tillegg på 20 øre pr. 10 stk. De viktigste tobakkmerkene, som før hadde en pris på kr. 2,95, kr. 3,30, kr. 3,45 og kr. 4,10 pr. 50 gr., koster etter de nye satsene henholdsvis kr. 3,50, kr. 3,80, kr. 3,95 og kr. 4,60.

Lønnsoppgjøret for statens tjenestemenn.

I slutten av sesjonen tok Stortinget også stilling til Regjeringens forslag om forhøyelse av statstjenestemennenes lønninger. Administrasjonskomitéen sluttet seg enstemmig til proposisjonen. Forslaget innebar et tillegg på 10 prosent, begrenset oppad til kr. 2585,00. Begrunnelsen for proposisjonen var at statstjenestemennene, i motsetning til de fleste andre lønsmottakere praktisk talt ikke hadde fått noen økning av sin reallønn etter 1949. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Støtte til de tørkerammete distrikter.

Under behandlingen av Regjeringens forslag om støtte til de tørkerammete distrikter ble det fra opposisjonens side hevdet at Regjeringen hadde trukket opp for snevre grenser særlig når det gjaldt statsgarantien for lån. Det borgerlige mindretall i land-

brukskomitéen hadde ellers ingen vesentlige innvendinger å gjøre mot karakteren av de tiltak Regjeringen satte i verk tidlig på høsten og som beløp seg til i alt 40,5 mill. kroner. Derimot fant opposisjonen at omfanget av støttetiltakene var utilstrekkelig. Regjeringen ble særlig kritisert for at den ikke hadde gått med på en vesentlig forhøyelse av melkeprisen. Arbeiderpartiets representanter og kommunisten Hølvold i landbrukskomitéen viste til at Regjeringen hadde lovet å gå med på en forhøyelse av melkeprisen fra 1. mars 1956. Under debatten i Stortinget pekte statsråd Meisdalshagen på at den ekstra støtte jordbruket hadde fått var en billighetserstatning fra statens side. Det var ikke noe næringen i og for seg hadde krav på.

Ved voteringen ble Regjeringens forslag om en bevilgning på 40,5 mill. kroner enstemmig vedtatt. Derimot var det bare Arbeiderpartiets representanter som stemte for statsgarantien på 10 mill. kroner for driftslån til tørkerammete områder. Opposisjonen stemte for et forslag om at denne ordningen skulle gjelde for hele landet og at fristen for tilbakebetaling skulle være noe kortere enn etter Regjeringens forslag.

Ny jordlov.

I februar og begynnelsen av mars drøftet Odelstinget og Lagtinget Regjeringens forslag om ny jordlov. Ved voteringen var det en lang rekke dissenser som fikk hel eller delvis tilslutning av opposisjonens representanter.

Formålet med loven (§ 1) er å legge forholdene til rette for en samfunnsmessig god nytting av jordviddene i landet. Staten kan hjelpe til med dette ved å skaffe jord og annet til oppretting av nye jordbruk og til utvidelse av gamle. Retningslinjen som skal følges er at nye bruk skal ha så stor vidde av jord og beite og om nødvendig, tillegg av skog, rettigheter og herligheter så de samlet kan livnære en familie.

Oppretting av mindre bruk, (støttebruk for lønnsarbeidere) kan støttes der arbeidsforholdene på stedet eller andre forhold gjør det ønskelig.

Til de formål som er nevnt har staten forkjøpsrett til jord, skog og alle slags herligheter som går over til ny eier ved salg, arv, skifte eller tvangssalg. Men det er ikke høve til å bruke forkjøpsretten når eiendom går over til ektemaken til eieren, eller til noen som er i slekt med ham eller ektemaken i rett oppstigende eller nedstigende linje (her også adoptivbarn) eller i sidelinjen så nær som søskenbarn. Det er heller ikke høve til å nytte forkjøpsretten når eiendommen går over til noen som har bedre odelsrett enn eieren.

Dersom en ikke kan nå de mål som er nevnt i § 1 ved frivillig kjøp, kan det nyttes tvungen avståing.

Nytt departement og nye statsråder.

Før Stortinget tok sommerferie fremmet Regjeringen et forslag om at det skulle utnevnes en konsultativ statsråd for familie- og forbrukersaker. Samtidig foreslo Regjeringen at det ble opprettet et eget departement for lønns- og prissaker. Til det førstnevnte embetet ble det i juli utnevnt viseformann i Arbeiderpartiets Kvinnesekretariat, Aase Bjerkholt. Lønns- og prisminister ble direktøren for Arbeidsdirektoratet, tidligere viseformann i Landsorganisasjonen, Gunnar Bråthen. På samme tidspunkt ble overlege Gudmund Harlem utnevnt til sosialminister i stedet for Rakel Seweriin. Den sistnevnte møter nå i Stortinget som representant for Oslo og er dessuten formann for Det norske Arbeiderpartis Kvinnesekretariat.

Om regulering av utbytte i aksjeselskaper.

I mai 1955 fremmet Regjeringen en proposisjon om at maksimalsatsene for aksjeutbytte forhøyes fra 5 til 6 prosent. Under debatten om denne saken i Stortinget gikk Høyres og Bondepartiets representanter prinsipalt inn for å oppheve alle bestemmelser om utbyttebegrensning. Subsidiært foreslo de at maksimalsatsene på 6 prosent bare skal gjelde hvis det utbytte som utbetales utgjør mer enn 4 prosent av selskapets formue ifølge statsskatteligningen. Proposisjonen ble vedtatt med stort flertall. I noen grad kan en vel si at Regjeringens forslag om å forhøye maksimalsatsen for aksjeutbytte er ment som en kompensasjon til aksjonærene for reduksjonen av kronens kjøpekraft. Det har fra flere hold vært pekt på at de nominelle lønninger er steget forholdsvis meget mer enn utbyttet av aksjer.

Jens Chr. Hauge går av som statsråd.

I slutten av oktober trakk justisminister Jens Chr. Hauge seg tilbake som statsråd. Årsaken til hans demisjon var at Stortinget med 72 mot 66 stemmer voterte for ikke bifall av proposisjonen om etterbetaling av lønn i suspensjonstida til embeds- og tjenestemenn som hadde vært under straffeforfølgning for landssvik. På grunn av sakens særegne karakter stilte Hauge ikke kabinettsspørsmål under debatten. Blant de 72 som stemte for at proposisjonen ikke skulle bifalles tilhørte om lag 50 Arbeiderpartiets gruppe. — Som ny justisminister etter Hauge ble utnevnt stortingsmann, h.r.advokat Jens Haugland fra Vest-Agder.

Eksport av elektrisk kraft?

En av de siste sakene Stortinget behandlet før jul var de generelle retningslinjene for samarbeid med andre land om kraftforsyningen.

Norge har i de siste årene brukt over 500 mill. kroner pr. år til kraftutbygging og investeringene på denne sektor vil også i de nærmeste årene framover ha meget høy prioritet. Men det er på det rene at Norge likevel ikke kan makte ved egen hjelp å øke elektrisitetsproduksjonen i et så hurtig tempo at det blir mulig å tilfredsstille det stadig stigende behov.

Regjeringens standpunkt i denne situasjonen er at vi må forsøke å påskynde kraftutbyggingen ved hjelp av finansiell støtte fra andre land. Det beste er om vi kan få lån i utlandet til denne utbygging, uten at vi derfor behøver eksportere noe kraft ut av landet. Våre lånemuligheter er imidlertid begrenset. Regjeringen mener derfor at vi også bør kunne tilby andre land å samarbeide med oss om visse utbyggingsprosjekter på det vilkår at en del av det ekstra krafttilskudd vi kan få på denne måten, føres ut av landet. Det skal betales regningssvarende priser for den kraften vi eksporterer.

Opposisjonspartiene stilte ikke noe forslag under debatten om denne saken i Stortinget. Men deres oppfatning kom klart fram i innleggene og kan oppsummeres slik: så lenge Norges behov for elektrisk kraft ikke er tilfredsstilt, bør vi ikke eksportere annet enn overflødig spillkraft. Eksport av helårskraft må i alminnelighet ikke komme på tale. Den eneste form for felles utnyttelse av kraftverker som opposisjonen kan tenke seg er i samband med utbygging av grensevassdragene. De borgerlige partiers standpunkt er i stor utstrekning diktert av «konkurransemessige hensyn».

Utbyggingen av Øvre Nea.

Umiddelbart etter at Stortinget hadde gjort seg ferdig med debatten om de generelle retningslinjene for kraftsamarbeid med andre land, behandlet tinget det første større konkrete prosjekt av denne art — planen om utbygging av Øvre Nea.

Den kontrakten som Stortinget tok stilling til, går i hovedtrekkene ut på følgende: Det skal bygges et kraftverk basert på flere fall i Øvre Nea med en beregnet produksjon på 600 mill. kWt pr. år. Derav skal 330 mill. kWt leveres til Stockholm kommune. Den øvrige produksjon skal fordeles i to like deler til Trondheim og Sør-Trøndelag fylke. Staten skal kjøpe de nevnte 330 mill kWt, bygge overføringslinjen til riksgrensen og stå som selger av den eksporterte kraft. I planen inngår en avtale om at Sverige skal yte et lån tilsvarende 90 mill. norske kroner til byggingen av kraftverket.

Det svenske lånet skal amortiseres i løpet av kontraktstida, som er 15 år.

Det borgerlige mindretall i industrikomiteén fremmet et forslag med sikte på at man istedenfor denne plan skulle gå inn for å bygge ut Nea helt til fordel for norsk næringsliv. Det var mindretallets mening at man ved samkjøring mellom Nea og Aura skulle skaffe aluminiumsverket i Sunndal den kraft det mangler. I løpet av debatten la imidlertid industriministeren fram en brevveksling mellom departementet og styret for Årdal og Sunndal Verk som viste at Årdal og Sunndal Verk ikke var interessert i det prosjekt som opposisjonen lanserte. Ved den endelige votering var det foruten Arbeiderpartiets og Kommunistpartiets representanter bare 3 borgerlige stortingsmenn som stemte for godkjenning av Nea-kontrakten.

Forskjellige lovendringer.

I løpet av høstsesjonen vedtok Odelstinget og Lagtinget med stort flertall å oppheve loven om renteskatt.

I loven om arbeidstida på skip ble det gjort en lang rekke endringer som innebærer at flere grupper av sjømenn (bl. a. matstell- og tjenerpersonalet) oppnår en betydelig bedring i tidligere gjeldende arbeidstidsbestemmelser.

I loven om embetsmennenes trosbekjennelse ble det gjort en endring slik at det åpnes adgang til å utnevne rektorer som ikke står i statskirken.

Beretninger fra andre organisasjonsledd.

Kvinnebevegelsen.

Kvinnesekretariatet.

Inntil Landskvinnekonferansen i mai hadde Kvinnesekretariatet denne sammensetningen:

Rakel Seweriin, formann, Aase Bjerkholt, nestformann, Dagmar Hernes, Hedvig Skar, Konstanse Johansen, Vally Børnich, Eva Friis Christensen, Martin Tranmæl fra Partiets Sentralstyre.

Varamenn: Ruth Myhre, Sigrid Thoresen, Anna Højdahl, Klara Eriksen, Borghild Berglund, Frank Andersen fra Sentralstyret.

Gullborg Nyberg møtte som representant for Landsorganisasjonens Kvinnenemnd.

På Landskvinnekonferansen i mai ble valt følgende medlemmer av Kvinnesekretariatet:

Rakel Seweriin, formann, Aase Bjerkholt, nestformann, Alice Olsen, Eva Friis Christensen, Gullborg Nyberg, Vally Børnich,

Konstanse Johansen, Borghild Berglund, Martin Tranmæl fra Sentralstyret.

Varamenn: Ruth Myhre, Magnhild Hagelia, Klara Eriksen, Minda Pettersen, Synnøve Olsen, Frank Andersen fra Sentralstyret.

Etter at Alice Olsen og Gullborg Nyberg omkom ved flyulykke i Sovjet-Samveldet 8. august er følgende varamenn rykket opp som faste medlemmer: Ruth Myhre og Magnhild Hagelia.

Kvinnesekretariatet har holdt 16 møter.

Kvinnesekretariatets kontor.

Til august arbeidet Aase Bjerkholt halv dag ved kontoret og hadde sammen med Rakel Seweriin ansvaret for Kvinnesekretariatets arbeid. Fra 1. september har Rakel Seweriin arbeidet hel dag ved kontoret, med halv dag den tida Stortinget er samlet. Aase Bjerkholt sluttet 1. august, da hun ble utnevnt til konsultativ statsråd for familie- og forbrukersaker.

1. januar ble Alice Olsen tilsatt som kvinnesekretær. Hun omkom ved en flyulykke i Sovjet-Samveldet 6. august. Stillingen som kvinnesekretær er foreløpig ikke besatt.

Elsa Rastad har vært redaktør for «Arbeiderkvinnen».

Til Kvinnesekretariatet og «Arbeiderkvinnen» er også knyttet 1 kontordame på hel dag og 1 kontordame på halv dag. Inntil videre har Randi Fossum deltidsarbeid ved kontoret.

Tillitskvinnekonferanse

ble holdt den 15. mai. Den behandlet Landskvinnekonferansens dagsorden og «Omsorgen for de eldre» etter innledning av stortingsmann Harald Løbak.

Landskvinnekonferanse

ble holdt 16. og 18. mai. Det deltok representanter fra samtlige fylkes-, krets- og de direkte tilsluttede bypartiers kvinneutvalg unntagen distriktene Vesterålen og Sør-Helgeland — i alt 147 representanter — foruten Kvinnesekretariatets medlemmer og innbudte gjester fra Danmark, Finnland, Sverige og Norge.

Landskvinnekonferansen vedtok nye retningslinjer for kvinnebevegelsen.

Videre ble drøftet situasjonen «Foran kommunevalget» etter innledning av Haakon Lie, «Arbeiderkvinnen» etter innledning av Elsa Rastad og «Skole og heim» etter innledning av Helge Sivertsen.

Vedtak som ble gjort på Landskvinnekonferansen, er oversendt de respektive myndigheter.

Protokoll fra Landskvinnekonferansens forhandlinger er under trykking.

Komitéer og representasjon.

Kvinnesekretariatets representant til Partiets Sentralstyre har vært Rakel Seweriin med Aase Bjerkholt som varamann.

Medlem av Partiets agitasjonsutvalg var Aase Bjerkholt og fra september Rakel Seweriin.

Fra Landsorganisasjonens Kvinnenemnd møtte Gullborg Nyberg i Kvinnesekretariatet, og etter at hun omkom i Sovjet-Samveldet har Ester Samuelson møtt. Fra Kvinnesekretariatet har Alice Olsen møtt i LO's Kvinnenemnd og senere Rakel Seweriin.

Arbeiderkvinnenes Samarbeidskomité: Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Opplysningskomitéen for kvinner i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund: Rakel Seweriin og Aase Bjerkholt.

Kvinnenes samarbeidskomité for alkoholfritt festliv: Ragna Karl- sen og Kirsten Brunvoll. Varamann: Olga Johansson.

Landsnemnda for husmorgymnastikk: Klara Eriksen.

Medlem av Statens Ernæringsråd: Kirsten Brunvoll.

Medlem av Statens Husmorvikarråd: Thina Thorleifsen.

Norsk Standardiseringsforbunds komité for standardisering av kjøkkenredskaper: Liv Tomter.

Forbrukerrådets utvalg for praktiske barneklær: Bjørg Ten- mann.

Kvinnesekretariatet har oppnevnt følgende forbrukerutvalg: Sig- rid Thoresen, Randi Fossum og Selma Holmquist.

Representasjon.

Kvinnesekretariatet har vært representert ved følgende årsmøter og konferanser:

Januar	Østfold	Aase Bjerkholt
Februar	Akershus	Alice Olsen
	Buskerud	Dagmar Hernes
Mars	Telemark	Alice Olsen
	Akershus	Vally Børnich
	Nordmøre	Alice Olsen
	Rogaland	Rakel Seweriin
	Haugarland	Rakel Seweriin
	Vest-Agder	Ruth Myhre
	Vestfold	Alice Olsen
	Oslo	Magnhild Hagelia Vally Børnich

	Aust-Agder	Aase Bjerkholt Magnhild Hagelia
April	Buskerud	Eva Friis Christensen
	Hedmark	Aase Lionæs
	Inn-Trøndelag	Aase Bjerkholt
	Namdalen	Alice Olsen
	Vest-Agder	Ruth Myhre
	Østfold	Vally Børnich
	Telemark	Aase Bjerkholt
Mai	Akershus	Alice Olsen
	Sogn og Fjordane	Alice Olsen
	Oppland	Aase Bjerkholt
Juni	Gudbrandsdalen	Magnhild Hagelia
	Møre og Romsdal, Kr.sund	Margith Munkeby
	Sogn og Fjordane	Alice Olsen
	Rogaland	Gunnar Mortensen
	Sør-Trøndelag	Rakel Seweriin
	Vest-Oppland	Alice Olsen
August	Kr.sand, Arb.avholdslandsf.	Gunvor Aabel
	Buskerud	Magnhild Hagelia
	Bergen (Vestlandskonf.)	Rakel Seweriin
September	Sandnes (form.konf.)	Magnhild Hagelia
	Østfold	Rakel Seweriin
	Buskerud	Eva Friis Christensen
Oktober	Vestfold	Aase Lionæs
	Østfold	Eva Friis Christensen
	Akershus	Ruth Myhre
November	Hedmark	Ranveig Frantzen
	Nord-Trøndelag	Rakel Seweriin
	Hedmark	Rakel Seweriin
	Buskerud	Rakel Seweriin
	Sør-Trøndelag	Sigrid Syvertsen
	Namdalen	Margith Munkebye
	Akershus	Rakel Seweriin
Østfold	Eva Friis Christensen	

Arbeiderkvinnen.

Den premiekonkurransen om samling av abonnenter som begynte 1. september 1954 fortsatte til 1. mars 1955. Resultatet av konkurransen var 1840 nye abonnenter. For kalenderåret 1. januar til 31. desember 1955 økte det faste abonnement med 1721. Fra konkurransen tok til 1. september 1954 til utgangen av 1955 — på 16 måneder — har antallet faste abonnenter steget til over det dob-

belte, nemlig fra 2226 til 4974. I samme tidsrom er løssalget gått ned med bare 211, slik at nettotilveksten er 2537.

31. desember 1955 var antall faste abonnenter 4974 og 6483 ekspl. i løssalg, i alt 11 457 eksemplarer.

Foran kommunevalget ble utgitt et spesielt valgnummer av «Arbeiderkvinnen» beregnet på kvinnelige velgere og trykt i et opplag på 250 000 ekspl. Dette resulterte i bl. a. om lag hundre henvendelser fra kvinner utenom kvinnebevegelsen som ville tegne abonnement på bladet.

«Arbeiderkvinnen» har i 1955 kommet ut med 11 nummer, derav et dobbeltnummer for juni—juli.

Landskvinnekonferansen gjorde følgende vedtak:

Medlemsbladet for Det norske Arbeiderpartis kvinnebevegelse skal fortsatt hete «Arbeiderkvinnen». Landskvinnekonferansen gir Kvinnesekretariatet i oppdrag å ta opp med Partiets Sentralstyre spørsmålet om å få «Arbeiderkvinnen» i en noe enklere form gratis til alle medlemmer — og ved siden av dette få et blad som kan bli vårt propagandamiddel, samtidig som det kan skaffe oss midler til vårt organisasjonsarbeid.

Når Kvinnesekretariatet har utredet denne saken, skal den sendes ut til behandling i kvinneavdelingene og deretter forelegges for tillitskvinnekonferansen til avgjørelse. Spørsmålet om hva det nye bladet skal hete, løses ved en navnekonkurranse blant våre medlemmer. Resultatet av navnekonkurransen forelegges for Tillitskvinnekonferansen.

Følgende komité er oppnevnt for å arbeide med saken: Elsa Rastad (formann), Ivar Opsahl og Rakel Seweriin. Da arbeidet med det nye trykkeriet i Arbeidernes Aktietrykkeri er blitt noe forsinket, har komitéen ennå ikke avsluttet sitt arbeid.

Nye kvinneavdelinger.

I 1955 er stiftet 22 kvinneavdelinger:

Østfold	Askim kjem. Arbeiderforenings kvinnegruppe
»	Vestre Tune Arbeiderkvinnelag
Akershus	Bærum Verks kvinnegruppe
Oppland	Brennhaug Arbeiderlags kvinnegruppe
»	Dovreskog Arbeiderlags kvinnegruppe
»	Lena Arbeiderpartis kvinnegruppe
»	Øyer Arbeiderlags kvinnegruppe
Buskerud	Jondalens Arbeiderpartis kvinnegruppe
Telemark	Bø Arbeiderkvinnelag
»	Lårdal Arbeiderpartis kvinnegruppe
»	Nissedal Arbeiderlags kvinnegruppe
Hordaland	Ytrebygda Arbeiderlags kvinnegruppe

Nord-Møre	Åskard Arbeiderlags kvinnegruppe
Sør-Trøndelag	Hegra yngres kvinnegruppe
»	Solbakken Arbeiderlags kvinnegruppe
Nordland	Drag Arbeiderkvinnelag
»	Glomfjord Arbeiderpartis kvinnegruppe
»	Nordfold Arbeiderlags kvinnegruppe
»	Sandnessjøen Arbeiderpartis kvinneforening
»	Tjøtta Arbeiderpartis kvinneforening
Nord-Troms	Skjervøy Arbeiderlags kvinnegruppe
Finnmark	Alta Arbeiderkvinnelag

Følgende 5 kvinneavdelinger som har ligget nede, er tatt opp igjen:

Oppland	Kvam Arbeiderkvinnelag
»	Lesja Arbeiderkvinnelag
Vestfold	Selvik Arbeiderpartis kvinneforening
Sogn og Fjordane	Tangen Arbeiderkvinnelag, Årdal
Finnmark	Kjøllefjord Arbeiderlags kvinneforening

Studiearbeidet.

Nordisk studieuke ble holdt på Sørmarka 7.—11. august med Bjørg Bergh som studieleder. Det var i alt 30 deltakere: 11 fra Danmark, 1 fra Finnland, 7 fra Norge og 11 fra Sverige. Til dette ble bevilget 4 stipendier av Arbeiderkvinnenes studiefond.

Faglig-politisk kvinnekurs ble holdt på Sørmarka 22.—28. mai med Alice Olsen og Gullborg Nyberg som kursledere og 29 deltakere. Til dette ble bevilget 10 stipendier av Arbeiderkvinnenes studiefond.

Faglig-politisk kvinnekurs ble holdt på Torshus Folkehøgskole i Trøndelag 11.—16. juli med Gullborg Nyberg som kursleder og 26 deltakere. Til dette ble bevilget 4 stipendier av Arbeiderkvinnenes studiefond.

Nordisk studieuke for fagorganiserte kvinner ble holdt på Dovrefjell Hotell, Dombås, 11.—18. juni med Gullborg Nyberg som kursleder. Det var i alt 116 deltakere: 28 fra Danmark, 24 fra Finland, 37 fra Norge og 27 fra Sverige.

Etter innbydelse til kvinnekurs ved Roskilde Højskole i Danmark i august møtte Ruth Myhre med stipendium fra Partiet.

Fra A-lotteriet er bevilget tilskott til 19 kvinnekonferanser i kommunalkunnskap.

Til Forbrukerrådets studielederkurs ble deltakere fra de respektive distrikter utpekt av Arbeidernes Opplysningsforbund, og disse fikk reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste dekket av Partiet.

Kvinnesekretariatet har besluttet å bevilge av Arbeiderkvinnes studiefond kr. 50,00 i tilskott til studielederkurs om forbrukerspørsmål i distriktene.

Melding fra Arbeidernes Opplysningsforbund om studiearbeid i kvinneavdelingene viser følgende:

Vinteren	studieringer	deltakere	forelesninger, kurs, delt	
1953—54	75	889	—	—
1954—55	124	1161	11	273

Av andre meldinger går det fram at det har vært holdt flere kurs og studieringer, men ikke alle har gitt melding til Arbeidernes Opplysningsforbund.

Kommunevalget.

På Landskvinnekonferansen ble gjort følgende vedtak:

Landskvinnekonferansen vil understreke betydningen av at det blir nominert flere kvinner på Arbeiderpartiets lister, og vil be herreds- og bypartienes styrer være oppmerksom på dette ved nominasjonene til høstens kommunevalg.

Nå er kommunestyrene sammensatt av 95 prosent menn og 5 prosent kvinner. Med den sterke øking i kommunenes sosiale og kulturelle oppgaver, vil partiet i stigende utstrekning trenge kvinner i kommunepolitikken.

Vi henstiller til Partiets Landsmøte å understreke at Arbeiderpartiet går inn for å nominere og kumulere kvinner mest mulig i samsvar med deres organisasjonsmessig og tallmessige styrke i partiet.

Partiavdelingene må passe på å få kvinner med på listene også der hvor det ikke er egne kvinneavdelinger.

Landsmøtet i Det norske Arbeiderparti vedtok følgende uttalelse:

Landsmøtet henstiller til herreds- og bypartiene at kvinner i rimelig utstrekning blir nominert ved høstens kommunevalg. Nominasjonsmøtene bør i det hele så vidt mulig søke å få listene allsidig sammensatt, slik at flest mulig grupper av betydning kan bli representert i kommunestyret. Samtidig må en selvsagt ha for øye at de som nomineres har de nødvendige saklige forutsetninger for å delta i kommunestyret. Dette gjelder såvel for kvinner som for menn, for unge som eldre.

Gjennom et spørreskjema til kvinneavdelingene har Kvinnesekretariatet prøvd å undersøke om disse henstillingene har ført til at flere kvinner er kommet med i kommunestyrene.

Til den 15. desember var det kommet svar fra kvinneavdelinger i 228 kommuner. På Partiets liste i disse kommuner ble det i alt nominert 765 kvinner, derav er 336 valt inn i kommunestyret. Det er 48 flere enn ved forrige kommunevalg. En øking på 16,6 prosent i disse kommunene.

I de samme kommunene var det fra de andre partier valt 272 kvinner. Det var 64 mindre enn fra Arbeiderpartiet. Fra de borgerlige partier og kommunistene økte antall kvinner med 19 — en øking på bare 3,6 prosent.

En statistikk over kommunevalget i Moss viser at frammøtet der var 82,4 prosent. I årsklassene under 50 år var frammøtet bedre blant kvinner enn blant menn, over 50 år var det omvendt. I årsklassene 21 til 24 år var frammøtet bare 67,7 prosent. Her var det mennene som sviktet. Bare 61,5 prosent av mennene møtte, men av kvinnene møtte 74,2 prosent.

Husmorforsikring.

Fra 1. april er inngått en avtale med Forsikringsaktieselskapet Samvirke om at det gjennom våre kvinneavdelinger kan tegnes ulykkesforsikring for husmødre. Forsikring kan tegnes av medlemmer av kvinneavdelingene og andre — også av kvinner som har arbeid utenom hjemmet. Forsikringen dekker skader og ulykker som gjør at den skadede ikke kan skjøtte sitt vanlige husmorarbeid (ikke ulykker på arbeidsplassen). Premien er kr. 12 pr. år. Ytel-sene i tilfelle ulykke er kr. 2,— pr. dag fra første sykedag inntil 360 dager, ved full invaliditet kr. 10 000 og ved delvis invaliditet tilsvarende mindre beløp.

Kvinneavdelingene velger trygdeombud som tegner forsikringene, og poliser blir sendt fra Samvirke.

Osvald Harjo. Delegasjon til Sovjet-Samveldet.

Den 16. februar ble holdt et stort kvinnemøte i Oslo med tale av Aase Lionæs og Otto Larsen, som var kommet hjem fra fangenskap i Sovjet-Samveldet. Her ble vedtatt å sende følgende henvendelse:

Til

Statsminister N. A. Bulganin
MOSKVA-U.S.S.R.

Gruvearbeider og småbruker Osvald Harjo ble i august 1941 arrestert for sin virksomhet mot den tyske okkupasjonsmakten og torturert av Gestapo. Det lyktes ham å flykte fra fengslet og komme seg over til Sovjet-Samveldet. I de 13 år som siden er gått, har hans hustru og hans to barn levd i uvisshet om Osvald Harjos skjebne.

Gjennom vitnemål fra personer som har møtt Harjo i Sovjet-Samveldet, er det brakt på det rene at han lever, men som fange og med sviktende helbred.

De opplysninger som foreligger, går videre ut på at Harjo holdes i fangenskap uten at han har fått anledning til å forsvare seg under regulære rettsforhandlinger — en menneskerettighet som er fastslått av De Forente Nasjoner.

I desember 1953 og i løpet av 1954 har en rekke organisasjoner, deriblant Oslo Arbeiderparti, Finnmark faglige Samorganisasjon og Det Norske Studentersamfund, vendt seg til de norske og Sovjetiske myndigheter med anmodning om at det må bli tatt skritt til å gi Harjos familie full opplysning om hans skjebne. Det norske Utenriksdepartement har kunnet bekrefte at Osvald Harjo er i live, men anmodningen om at han skulle bli løslatt, er forblitt ubesvart.

Osvald Harjos heroiske innsats under den tyske okkupasjonen, den måten han er dømt på, hans helsetilstand som gjør at fortsatt fangenskap kan få de alvorligste konsekvenser, og endelig hensynet til hustru og barn, har ført til at Harjos tragiske skjebne har gjort det dypeste inntrykk i hans hjemland.

Vi vil derfor rette en inntrengende henstilling til Dem som den høyeste representant for Sovjet-Samveldets myndigheter, å ta skritt til å få Harjo sendt hjem før det er for sent.

En slik handling vil bli betraktet som et uttrykk for vilje til å respektere menneskerettighetene og til å fjerne en urett som har opprørt alle norske kvinner og menn.

Aase Bjerkholt *Alice Olsen*
Det norske Arbeiderparti

Gullborg Nyberg *Esther Samuelson*
Arbeidernes faglige Landsorganisasjon

Turid Nilsen *Rakel Seweriin*
Arbeidernes Ungdomsfylking Statsråd

Magnhild Hagelia *Gurid Almeningen* *Astrid Skare*
Klara Skoglund *Aase Lionæs* *Margith Munkebye* *Liv Tomter*
Stortingsrepresentanter

Den 18. februar sendte Kvinnesekretariatet ut oppfordring til kvinneavdelingene om å lage en folkeaksjon for å få Osvald Harjo hjem til Norge. Det ble holdt Harjo-møter, spredt flygeblad og slått opp plakater. Det ble laget et lydbåndopptak med taler av Aase Lionæs og Otto Larsen. I taler og demonstrasjonstog 1. mai ble krevd at Osvald Harjo må bli frigitt. Fra kvinneavdelingene ble samlet inn 9345 underskrifter fra personer som støttet henvendelsen til statsminister Bulganin om at Harjo måtte bli frigitt og få komme hjem til Norge.

I mai måned mottok Kvinnesekretariatet gjennom Norsk Kvinne-

forbund en innbydelse til å delta i en kvinnedelegasjon til Sovjet-Samveldet. Innbydelsen ble avslått, idet det ble uttalt at den ikke var mottatt gjennom offisielle kanaler.

Den 22. juni sendte den sovjet-russiske ambassadør i Oslo en invitasjon til ti norske kvinneorganisasjoner om å delta i en reise i Sovjet-Samveldet. I tillegg til disse ti fikk Tobakkarbeiderforbundet en spesiell invitasjon. Ifølge innbydelsen skulle det dreie seg om en kombinert studie- og ferietur i tre uker. Sovjetkvinnenes antifascistiske komité sto bak innbydelsen. — Av de to kvinneorganisasjoner som mottok invitasjonen, var det bare Høyre som sa nei takk.

Etter at innbydelsen var behandlet i samarbeidskomitéen mellom DNA's Sentralstyre og LO's sekretariat og drøftet med representanter for de andre kvinneorganisasjonene, ble den 13. juli sendt følgende svar fra Kvinnesekretariatet:

«Herr V. Baroncin,
Konsulatavdelingen ved
SSSR's Ambassade i Norge,
Drammensveien 74,
Oslo.

Vi takker for den vennlige innbydelse til å delta i en reise i Sovjet-Samveldet, som vi har mottatt med Deres brev av 22. f. m.

Vår organisasjon har vedtatt å ta imot innbydelsen, og som vår representant er utpekt *Alice Olsen, Youngstorget 2 A, Oslo.*

Når vi får denne anledning til å sende en representant til Sovjet-Samveldet vil vår organisasjon frambære et ønskemål som særlig kvinnene er sterkt opptatt av. Det vil være kjent at en av våre landsmenn, *Osvald Harjo*, sitter fengslet i Sovjet-Samveldet. Vi får stadig henvendelser om denne saken, og vi har tidligere henvendt oss til statsminister *Bulganin* i februar d. å. om den. Vi forutsetter at det under denne forutstående reise vil være mulig for vår representant, hos vedkommende Sovjetmyndigheter, å få nærmere opplysninger om *Osvald Harjos* sak og om muligheter for hans hjemsendelse. Vi vil også be om medvirkning til at vår representant kan få besøke *Osvald Harjo* der han oppholder seg.»

Delegasjonen på ti medlemmer reiste fra Oslo 25. juli, og ankom til Moskva 1. august om morgenen. Samme dag oppsøkte *Alice Olsen* og *Gullborg Nyberg* den norske ambassade i Moskva og drøftet *Osvald Harjos* sak med representanter for Kvinnenes Antifascistiske komité. Disse hadde imidlertid intet hørt om saken, men lovet å undersøke den til delegasjonen igjen kom tilbake til Moskva etter en reise i Sovjet-Samveldet. I brev datert 3. august uttaler *Gullborg Nyberg* og *Alice Olsen* sin skuffelse over at arbeidet med saken går smått og at deres ønsker og spørsmål ikke fører til noe

resultat. De spør: «Skal vi sette press på og si at vi reiser hjem, eller skal vi stille oss avventende?» Brevet var sendt med luftpost, men kom til Oslo først 9. august om morgenen.

Dagen før — 8. august — kom gjennom Utenriksdepartementet melding fra Moskva om at alle deltakerne i den norske kvinne delegasjonen — herunder også Alice Olsen og Gullborg Nyberg — var omkommet den 6. august under en flykatastrofe, hvor det også omkom 15 russiske borgere.

12. september oppsøkte Rakel Seweriin charge d'affairs Moljakov i den Sovjet-russiske Ambassade i Oslo, som meddelte at han ikke hadde noen nye opplysninger om Osvald Harjos sak.

13. oktober sendte Kvinnesekretariatet og LO's Kvinnenemnd en henvendelse til Sovjetkvinnenes Antifascistiske komité, og ba opplyst hvilke resultater deres undersøkelser hadde ført til. Svar er ikke mottatt.

Spørsmålet om frigivelse av nordmenn som sitter i fangeleire i Sovjet-Samveldet ble tatt opp av statsminister Gerhardsen under hans besøk i november.

Den 3. desember 1955 kom Osvald Harjo over grensen hjem til Norge som fri mann.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

1. Innledning.

Året 1955 har i første rekke vært preget av Landsmøtet i mars og Kommunevalget i oktober. Parallelt med organisasjonsoffensiven vintersesongen 1954/55 ble det arbeidet intenst med forberedelsene til det fjerde Landsmøte etter krigen. Landsmøtesakene gjennomgikk en grundig behandling i alle ledd i organisasjonsapparatet og særlig ble laga trukket aktivt med i arbeidet med revisjon av Arbeidsprogrammet. Arbeidet virket både stimulerende og aktiviserende på lag og distriktsorganisasjoner.

Kommunevalget var den største politiske oppgaven i 1955. Både sentralt, i distriktsorganisasjonene og laga ble valgkampen den sentrale oppgave i sommer og høstmånedene med trimming av organisasjonsapparatet og gjennomføringen av selve «Ungdommens Valgkamp».

Kommunevalget ble en ny stor seier for arbeiderbevegelsen, og Fylkingen kan ta sin del av æren for det. I alle ledd i Fylkingen ble det utført et stort og godt arbeid under valgkampen, og AUF-medlemmene satte i sterk grad preg på den valgkampen Arbeiderpartiet førte.

Innad i organisasjonen har arbeidet fortsatt der organisasjons-offensiven siste vinter sluttet. På grunn av Landsmøtet, den store utskiftingen i Fylkingens sentralledelse og valgkampen er det imidlertid ikke blitt en så grundig planlegging av dette arbeidet som ønskelig kunne være. Noe svikt er det også blitt fordi det ennå ikke har lyktes å sette landssekretærordningen ut i livet.

Tilsiget av nye og unge medlemmer har fortsatt i 1955, og det har derfor fortsatt vært en stor oppgave i alle organisasjonsledd å finne fram til møte- og arbeidsformer som kan tilfredsstillende ungdommens behov og sikre en stabil virksomhet i Fylkingen.

2. Sentralstyret.

På Landsmøtet 27.—29. mars ble dette Sentralstyret valt: Formann Reidar Hirsti, nestformann Bjørn Sørensen, sekretær Reidar Bråthen. Øvrige medlemmer: Harry Hansen, Bjørg Martinsson, Alf Martinsen, Bernt H. Lund, Trygve Hoem. Varamenn: Herman Pedersen, Arne Ekeland, Oddbjørg Olsen, Rolf Langset.

DNA's representant har vært Frank Andersen.

Framfylkingens representant Finn Norman.

Dessuten har møtt Fritt Slags redaktør Bjartmar Gjerde, Fritt Slags forretningsfører Olav Torjussen, og AUF's forretningsfører Arne Kristiansen.

3. Organisasjonsapparatet.

Organisasjonsoffensiven siste vinter skapte stor aktivitet og framgang organisasjonsmessig og tallmessig, men offensiven har tydeligvis ikke gitt de ønskede, varige resultater overalt i landet. Det er fortsatt flere D/lag som arbeider meget tungt og det er fortsatt altfor mange lag som ikke driver noen virksomhet. Flere lag som har vært ute av virksomhet i lange tider er derfor lagt ned for godt i høst.

Effektiviteten i kontingentinnbetalingen og rapporteringen er fortsatt langt fra tilfredsstillende. Noen nøyaktig oversikt over antall lag og medlemmer er det derfor ikke mulig å ha. Distriktslagene har i 1955 reorganisert eller nystartet 29 ungdomslag med tilsammen vel 900 medlemmer:

Oslo D/lag: Hauketo aul og Maridalen aul.

Akershus D/lag: Oppedgård aul.

Østfold D/lag: Gressvik aul.

Telemark D/lag: Bø aul, Holla aul, Nissedal aul.

Aust-Agder D/lag: Flosta aul, Lillesand og omegn aul,

Søgne aul.

Sogn og Fjordane D/lag: Ardalstangen aul.

Hedemarken D/lag: Sos. Innflytterlag, Hamar.
Gudbrandsdal D/lag: Joramo aul, Ringebu aul.
Sunnmøre og Romsdal D/lag: Sykkylven aul.
Glåmdal D/lag: Kongsvinger aul.
Sør-Trøndelag D/lag: Heimdal aul, Stjørdal aul.
Inn-Trøndelag D/lag: Malm aul.
Helgeland D/lag: Fiplingdal aul, Sandnessjøen aul.
Nord-Salten D/lag: Lødingen aul.
Lofoten og Vesterålen D/lag: Stokmarknes aul.
Sør-Troms D/lag: Harstad aul.
Nord-Troms D/lag: Gratangsbotn aul.
Vest-Finnmark D/lag: Honningsvåg aul, Kjøllefjord aul.
Øst-Finnmark D/lag: Nyborg aul, Smalfjord aul.

Etter Kommunevalget høsten 1955 tok Sentralstyret for alvor fatt på arbeidet med gjennomføringen av Landsmøtets vedtak om endringene av grensene for D/laga. Med virkning fra 1. oktober ble de laga i Dovre D/lag som tilhører Sør-Trøndelag fylke overført til Sør-Trøndelag D/lag. Disse laga ble sluttet sammen i en ny Gauldal krets av AUF. De laga som tilhører Hedmark fylke står foreløpig direkte tilsluttet AUF, men vil bli overført til det nye D/laget i Hedmark fylke. Etableringen av nyordningen i Hedmark fylke har tatt lenger tid, men arbeidet er nå kommet så langt at Sentralstyret regner med å få det nye D/laget i sving på nyåret.

I Lofoten og Vesterålen finnes det fortsatt ikke noe D/lag, og laga her står direkte tilsluttet AUF. Sør-Troms D/lag blir fortsatt administrert av Nord-Troms D/lag.

Landssekretæren.

Etter vedtak på landsmøtet ble den nye landssekretærstillingen avertert ledig i april måned. Det meldte seg 5 søkere og etter skriftlig behandling i Landsstyret ble Landsstyrets medlem fra Oppland, Willy Svarverud, ansatt i stillingen. På grunn av valgkampen og etter henstillinger fra Partiet ble tiltredelsen utsatt til etter valget. Det lyktes imidlertid ikke for Landspartiet og de to kretspartiene i Oppland å få ansatt en ny fylkessekretær i Oppland etter Svarverud, og etter sterke henstillinger fra Partiet gikk Sentralstyret med på at Svarverud ikke tiltrådte stillingen. Etter vedtak i Landsstyret ble så stillingen avertert på nytt. Denne gang meldte det seg 12 søkere. På sitt siste møte i desember foretok Sentralstyret sin innstilling og på årets siste dag ble saka sendt Landsstyret til behandling.

4. Agitasjon og valgkampen.

Etter avslutningen av organisasjonsoffensiven ble hele organisasjonsapparatet innstilt på opplegget til og gjennomføringen av Landsmøtet i mars måned. Dette sammen med det store skiftet i den sentrale ledelsen gjorde at agitasjonsvirksomheten kun ble viet liten oppmerksomhet i vår og sommermånedene.

Gjennomføringen av kommunevalgkampen om høsten ble derfor den sentrale agitasjonsoppgaven i Fylkingen i 1955. I samarbeid med Landspartiet ble det i likhet med tidligere år gjennomført en «Ungdommens Valgkamp». Opptakten og opplegget til valgkampen ble tatt av Sentralstyret alt på vårparten med en oppsummering av de ungdomspolitiske sakene som burde reises i forbindelse med utarbeidelse av de lokale valgprogrammene. Dette ble også gjort i en rekke tilfelle. AUF's Sentralstyre fikk også Partiets Landsmøte med på et prinsippvedtak om å gi ungdommen en bredere plass i kommunestyrene og i de kommunale tillitsverv ellers. Partiets Landsmøte vedtok også en uttalelse om at det kommunale ungdomsarbeidet skulle vies større oppmerksomhet, ikke minst gjennom ungdoms- og idrettsutvalgene.

«Ungdommens Valgkamp» tok rent generelt sikte på å få de unge velgerne fram til valgurnene. Agitasjonen ble konsentrert om de ca. 160 000 førstegangsvelgerne. Ved trimmingskurs, tillitsmannskurs, konferanser for D/lags-formennene, skriftlige informasjoner etc. utover høsten ble alle ledd i organisasjonsapparatet innstilt på å sette alle krefter inn i selve valgkampen.

Følgende materiell ble trykt:

1. Brev til førstegangsvelgerne, 132 000 eks.
2. Ungdomsplakat, 30 000 eks.
3. Røde Buss-program, 6000 eks.
4. Røde Buss plakater, 2200 eks.

Våre lag og kontaktpunkter gjorde en stor innsats ved spredningen av dette materiellet og Partiets materiell for øvrig. I tillegg til dette materiellet ble det trykt et spesielt nummer av «Veilederen» hvor alle de praktiske detaljer og oppgaver i valgkampen ble oppsummert. Endelig ble det stensilert og distribuert til våre lag forslag til Røde Buss-appell, ungdomsappell og diskusjonsinnledning — de to siste ble utarbeidet av deltakerne i det sentrale politiske trimmingskurset som ble arrangert.

Fritt Slag ble også denne gang brukt som det viktigste skriftlige innslag i «Ungdommens Valgkamp». Tre spesielle valgnumre gikk ut i 35 000 eks. Fra laga ble det levert adresselister med navn på ca. 27 000 førstegangsvelgere.

I denne valgkampen hadde Fylkingen en sentral Røde Buss-turné under ledelse av Tormod Kristiansen. Bussen startet fra Oslo i begynnelsen av august, kjørte nordover til Kirkenes og tilbake igjen gjennom Nord-Norge, Trøndelag, Møre og Romsdal og en del av Østlandsfylkene. Turneen hadde over 60 forestillinger og den ble spilt for om lag 20 000 mennesker.

I tillegg til den sentrale bussen organiserte våre distriktslag hele 38 lokale bussturnéer, foruten 4 lastebilgjenger i Oslo. Disse underholdningsgjengene avviklet om lag 850 arrangementer. Mange ungdomslag hadde også mindre underholdningsgjeng i virksomhet. Samlet utførte underholdningsmannskapene i Fylkingen en kjempejobb.

Etter forslag fra Fylkingen arrangerte ungdomsavdelingen i Norsk Rikskringkasting et spesielt diskusjonsprogram mellom politiske ungdomsledere i Ungdomsrevyen. Programmet munnet ut i en felles appell om å bruke stemmeretten.

I den utstrekning det var behov for det ble det fra kontorets og Sentralstyrets side sørget for foredragsholdere, appellanter og deltakere i diskusjonsmøter. Det var imidlertid mindre etterspørsel etter foredragsholdere enn under tidligere valgkamper.

Alt tatt i betraktning må en si at Fylkingens medlemmer gjorde en god innsats under hele valgkampen. Også ved selve valget hevdet AUF-medlemmene seg godt og Fylkingen ble bedre representert enn noensinne i kommunestyrene.

Agitasjonsvirksomheten har etter valget i første rekke vært konsentrert om planleggingen av den faglige offensiven på nyåret 1956. Ellers har agitasjonsutvalget satt i gang arbeidet med den nødvendige revisjon av Fylkingens agitasjonsmateriell.

5. Studiearbeidet.

Rapporten fra Arbeidernes Opplysningsforbund for perioden 1. juli 1954—30. juni 1955 viser at AUF's lag og D/lag har 122 studieringer, 17 kortere kurs, 2 kveldsskoleklasser og 4 forelesninger. Samlet har 1485 medlemmer deltatt i den rapporterte studievirksomheten. (I forrige beretningsperiode var tallene 89 studieringer, 2 kurs, 10 kortere kurs og 5 forelesningsrekker med tilsammen 1190 deltakere).

Det årlige nordiske lederkurset ble i 1955 arrangert i Finland i dagene 23.—30. januar. AUF deltok med 9 deltakere.

AUF's faglige sommerskole ble arrangert på Utøya 3.—10. juli med 11 deltakere pluss kurslederen Bjørn Sørensen. Flere fagforbund ga stipend til kurset.

Det politiske trimmingskurset i forbindelse med valgkampen ble

avviklet på Utøya i tida 28. august til 3. september med tilsammen 12 deltakere. Enkelte av Sentralstyrets medlemmer overvar noen forelesninger. Kursleder var Reidar Bråthen.

Noe sentralt lederkurs er ikke avviklet i 1955. I samarbeid med Partiet og fagbevegelsen er Sentralstyret og Studietutvalget blitt enige om å la Lederskolen 1956 gå inn som et ledd i et 4 ukers faglig/politisk ungdomskurs i januar/februar. Ved utgangen av året hadde det meldt seg over 100 interesserte til dette kurset — de fleste aktive AUF-medlemmer.

Fylkingen sentralt og D/laga har ellers organisert deltakelse i kurs og forelesninger arrangert av Statens Ungdoms- og Idrettskontor, Folk og Forsvar og Den europeiske Ungdomskampanjen.

6. *Fritt Slag.*

Fritt Slag har også i 1955 vært preget av store økonomiske vanskeligheter. Imidlertid er det høsten 1955 lagt et grunnlag for en planmessig utbygging og stabilisering av kommisjonærapparatet og en håper at dette skal gi de ønskede resultater. Det betalte abonnementstall er i dag ca. 5000.

7. *Utøya.*

Driftsmessig viste Utøya-sesongen 1955 pen framgang. Omsetningen lå ca. 25 prosent høyere enn året før. Besøket har vært jamt godt med pene topper i helgene, men skal en få en solid og sikker balanse i den økonomiske driften, må arbeidet med å øke belegget og dagsbesøkene utenom helgene aktiviseres og utvides. Utøya er ennå for lite kjent blant Fylkingens medlemmer.

Foruten AUF-medlemmene fra Oslo som på nytt har vært stammen i belegget på øya, har en lang rekke foreninger av ulike slag besøkt øya. Flere fagforeninger har hatt dagsbesøk for sine pensjonister. Foreninger for alderstrygdede, kvinnelag og helselag har også besøkt øya. Ungdomslag, distriktslag, partilag og fagforeninger har arrangert helgekurs på øya. Endelig kan nevnes at tyske Die Falken-medlemmer, spansk flyktningeungdom og svenske SSU-ere har hatt kortere eller lengre opphold på øya.

Av spesielle arrangementer kan nevnes:

Framfylkingens leiklederkurs før sesongåpningen i mai, Oslo D/lags åpningsstevne i pinsen, AUF's faglige sommerskole, Utøya-uka, konferansen for D/lagsformenn, AUF's politiske trimmingskurs, landskonferanse for partisekretærer og partiredaktører og avslutningsstevnet.

Utbyggingen av Utøya har fortsatt etter tidligere vedtatte planer. Det er bygget nytt aggregat og pumpehus, en volleyball-bane

er bygget ferdig, ny forbrenningsovn er murt opp, kolonibygningen og stabburet er malt, arbeidet på veien til kolonibygningen har fortsatt og det er utført en god del vedlikeholdsarbeider. Noe nytt utstyr på kjøkkenet er anskaffet.

I 1955 er det fra Feriefondet gitt et tilskott på kr. 10 000,00 til modernisering av kjøkkenet, av Ungdomsmidlene kr. 3000,00 til bygging av badstue, kr. 2000,00 til modernisering av kjøkkenet og kr. 4000,00 som stønad til dugnadsarbeid.

8. Sommervirksomheten.

Den sentrale planleggingen av sommervirksomheten konsentrerte seg om to arrangementer: Utøya-uka 1955 og den nordiske leiren i Hälsingborg i Sverige.

Hälsingborgleiren fikk ikke den ønskede oppslutning fra AUF. Om lag 100 fylkingsgutter og jenter tok del i leiren i dagene 11.—20. juli. Reidar Hirsti og Harry Hansen var norske reise- og leirledere.

Utøya-uka ble arrangert i tida 23.—30. juli. Også denne gangen var det et helt åpent arrangement for AUF-medlemmer uten noen forhåndspåmelding. Været var strålende hele uka, men deltakelsen ble ikke så stor som en hadde ventet. Åpnings- og avslutningshelgene var meget godt besøkt og hele uka var det et fast belegg på mellom 150—200 AUF-ere.

Utøya-uka ble en kjempesuksess. Programinnslagene, ikke minst «valgkampen», hadde stor oppslutning.

9. Statens Ungdomsråd.

Samarbeidet med og virksomheten i Statens Ungdomsråd har fortsatt som tidligere. Ivar Mathisen var fast medlem av rådet fram til sommeren 1955 da Reidar Hirsti ble valt som nytt medlem.

Høsten 1955 ble Finn Norman gjenvalt som AUF's medlem og formann i Rådets faste utvalg «Ungdomsorganisasjonene og forsvaret», mens Reidar Bråthen avløste Bernt H. Lund som AUF's representant i Rådets kurskomité.

I 1955 er det avviklet to ungdomskonferanser. På konferansen 10. og 11. april var Bernt H. Lund og Per Kleppe AUF's representanter, mens Reidar Bråthen og Bjartmar Gjerde deltok i konferansen den 29. november.

I det ungdomslederkurset som kurskomitéen arrangerte på Dovrefjell Hotell 8.—15. mai deltok fra AUF Hallvard Bakås, Dovre D/lag, Arvid Ruus, Akershus D/lag og Oddbjørg Olsen, Ingrid Broquist og Bjarne Reines fra Oslo D/lag. I et ungdomskurs i Paris

25.—29. juli var AUF representert ved Lasse Aasland fra utvalget «Ungdommen og forsvaret».

En ungdomsdelegasjon fra Sovjet-Samveldet besøkte i mai måned Norge som en gjensitt for det norske besøket i Sovjet-Samveldet 1954. Ivar Mathisen var en av de to norske reiselederne ved rundturen i Norge.

10. Folk og Forsvar.

Spørsmålet om AUF's stilling til og medlemskap i organisasjonen Folk og Forsvar ble tatt opp på Landsmøtet i mars måned. Larvik aul foreslo at Fylkingen meldte seg ut. Med klart flertall vedtok Landsmøtet at medlemskapet skal opprettholdes.

Samarbeidet med Folk og Forsvar har i 1955 vært som tidligere. AUF har fått innbydelser til og har deltatt i flere kontaktkonferanser rundt om i landet. For øvrig deltok Reidar Hirsti og Finn Norman i en skandinavisk ungdomskonferanse om forsvarsspørsmål i Uddevalla 6.—8. mai, mens Oddvar Gøthesen fra Landsstyret representerte AUF på en kontaktkonferanse i Paris. Ivar Mathisen møtte på Folk og Forsvars årsmøte 10. februar, og han har også representert AUF i organisasjonens representantskap.

11. Den Europeiske Ungdomskampanjen og Det Europeiske Ungdomsråd.

AUF er i Ungdomskampanjen representert ved Reidar Hirsti i Nasjonalkomiteén og Bernt H. Lund i Arbeidsutvalget.

På Ungdomsrådets kongress i København 11.—14. september var AUF representert med Herman Pædersen.

For øvrig har Fylkingen vært representert på et tysk/skandinavisk kurs i Schleswig Holstein i tida 7.—18. mars ved Hans Kristoffersen, på et kurs på Norefjellstua 19.—24. juni ved Arne Finsæther og på et faglig studiekurs i Italia 10.—20. juli ved Sverre Gulikstad og Henry Valen.

12. Nordisk og internasjonalt samarbeid.

Fylkingen har fortsatt et sterkt og godt samarbeid med de sosialdemokratiske ungdomsorganisasjonene i Danmark, Sverige og Finland. Samarbeidet omfatter både praktiske og politiske saker, leirvirksomhet m. m.

Den nordiske Samarbeidskomiteen har i 1955 hatt i alt 4 møter. AUF har vært representert på alle: I Finland i januar ved Bernt H. Lund og Helge Bratlie i Stockholm i juni ved Reidar Hirsti og Reidar Bråthen, i Hålsingborg i juli ved Reidar Hirsti og Harry

Hansen og i Helsingfors i desember ved Reidar Hirsti og Reidar Bråthen. Danmark har nå hatt sekretariatet i tre år, og på møtet i desember ble Sekretariatet overlatt AUF med Reidar Hirsti som formann og Reidar Bråthen som sekretær.

Arets store arrangement var den nordiske leiren i Hälsingborg der ca. 100 AUF-ere deltok. Det årlige nordiske lederkurset ble arrangert i Finland 23.—30. januar. Fra AUF deltok: Helge Bratlie, Bernt H. Lund, Kjell Wangen, Arvid Ruus, Bjørn Skau, Karl Hjelmås, Harry Aurbakken, Kristian Haugen og Oddbjørg Olsen.

Reidar Hirsti og Ivar Mathisen representerte AUF på kongressen i Danmarks Socialdemokratiske Ungdom 10.—11. april, mens Reidar Hirsti representerte AUF på kongressen i Sveriges Socialdemokratiske Ungdomsförbund 4.—8. september.

Samarbeidet gjennom Sosialistiske Ungdomsinternasjonen er bygget ut i 1955. Bernt H. Lund har vært fast medlem av IUSY's byrå, og sammen med Reidar Hirsti deltok han i møtet i Eksekutivkomiteen og IUSY-seminaret i Roma 15.—19. september. For øvrig deltok Solveig Svendsen på IUSY's sommerskole i Nederland.

Foruten samarbeid i Norden og i IUSY har Fylkingen hatt mange andre internasjonale kontakter. I april deltok Reidar Hirsti, Ivar Mathisen og Rolf Hansen på en nordisk konferanse i Framfylkingen i Danmark 7.—8. april og på Framfylkingens internasjonale konferanse 13.—15. april. I tida 14.—25. april besøkte en delegasjon bestående av Reidar Hirsti, Ivar Mathisen, Rolf Hansen, Gunnar Alf Larsen, Willy Svarverud, Øivind Hansen, Karl Hjelmås, Kåre Haugen og Herman Pedersen, Die Falken i Vest-Tyskland. 22. august—4. september deltok Bjørn Skau, Tore Eriksen og Odd Didriksen i et tysk/skandinavisk kurs i Bonn.

I 1955 har AUF hatt delegasjonsutveksling med Folkets Ungdom i Jugoslavia. En delegasjon bestående av Bernt H. Lund, Arne Kristiansen, Rolf Langset, Bjørn Engebretsen og Thorstein Dreyer besøkte Jugoslavia i juni, mens en tilsvarende jugoslavisk delegasjon gjorde gjensitt i Norge i september. Sentralstyret har vedtatt en ramme for videre kontakt med Folkets Ungdom.

Fra den sosialistiske ungdomsbevegelsen i Israel er det i år kommet forslag om delegasjonsutveksling i 1956. Sentralstyret har godtatt forslaget og vil søke å realisere det høsten 1956. Det vil bli spørsmål om utveksling av delegasjoner på 2—3 personer.

For om mulig å få større bredde og bedre plan i det internasjonale arbeidet i Fylkingen vedtok Sentralstyret i høst å starte en «Internasjonal Klubb». Klubben skal ledes av Internasjonalt utvalg, og den skal starte sin virksomhet fra 1. januar 1956.

13. Politiske saker.

En stor del av den politiske virksomheten i de første månedene av 1955 hadde sammenheng med Landsmøtet. En rekke lag var med på det forberedende arbeid med programmene og landsmøtevedtakene.

Sentralstyret viet også forberedelsene av Partiets Landsmøte i mai en stor oppmerksomhet. Landsmøtet sto i Kommunevalgets tegn, og det var de kommunale spørsmål som satte sitt preg på forhandlingene. AUF's representanter på Landsmøtet fikk vedtatt en spesiell uttalelse om det kommunale ungdoms- og idrettsarbeidet. Landsmøtet ga uttrykk for at det kommunale ungdoms- og idrettsutvalg skulle få en fastere form og mer bestemte arbeidsoppgaver. Det ble også pekt på at ungdommen burde få en større plass i de kommunale tillitsverv.

Også kommunevalget satte sitt preg på den politiske virksomheten i Fylkingen. Dette er berørt nærmere i avsnittet om kommunevalget.

AUF's Sentralstyre, lag og distriktslag har behandlet en rekke politiske spørsmål i løpet av året. Sentralstyret har bl. a. behandlet følgende saker:

1. *Oppretting av en offentlig brevskole.* Forslaget er oversendt Kirke- og Undervisningsdepartementet med gjenpart til Partiets Sentralstyret. Forslaget har møtt en positiv reaksjon i departementet, og kirke- og undervisningsministeren har gitt uttrykk for at saken vil bli løst så fort som mulig.
2. *Yrkesskolenes pensum.* Fornyet krav om spørsmålet er oversendt Kirke- og Undervisningsdepartementet. Yrkeopplæringsrådet har gitt sin støtte til tanken om å få kunnskap om fagbevegelsen, Arbeidervernloven, Ferieloven og arbeidernes medbestemmelsesrett, som obligatorisk pensum i yrkesskolene.
3. *Skattelettelser for skoleungdom og studenter.* Forslag om fradrag i skattepliktig inntekt for lån tilbakebetalt i Statens lånekasse for studerende ungdom, er oversendt Regjeringen. Et forslag fra Finansdepartementet som dekker vårt krav er senere vedtatt i Stortinget.
4. *Offentlig uttalelse i samband med NGU's «kortaksjon».* AUF har invitert de andre ungdomsorganisasjonene til et bredt samarbeid i edruskapsspørsmålet. Invitasjonen vil bli fulgt opp i Statens Ungdomsråd og i forslag til Sosialdepartementet.

5. *Protestuttalelse i samband med Jahn-komiteens innstilling.* Oversendt Regjeringen, stortingsgruppa og Sentralstyret i Partiet og offentliggjort i pressen. Oslo D/lag og flere av våre lag har støttet opp om uttalelsen.
6. *Forsvarsutgiftene og den militære tjenestetida.* I forbindelse med debatten om Boyesenutvalgets forslag sendte Sentralstyret en henvendelse til Partiets sentralstyre hvor det ble bedt om å overveie alle mulighetene for en nedskjæring av forsvarsutgiftene og den militære tjenestetida.
7. *Protest mot Norges stemmegivning i Algerie-spørsmålet i F. N.* Oversendt Arbeiderpartiets Sentralstyre med oppfordring til en mer prisipiell debatt og utredning om liknende spørsmål i Partiets utenrikspolitiske programutvalg.
8. *Offentlig protest mot franskmennenes politikk i Nord-Afrika.* Protesten offentliggjort i pressen og oversendt den franske regjering gjennom Den franske ambassade i Oslo.
9. *Offentlig protest mot Portugals politikk i Goa.* Protesten førte til en heftig pressedebatt om spørsmålet mellom Arbeiderbladet og den portugisiske minister i Oslo.
10. *Ungdomsrepresentasjon i Det nordiske råd.* Sentralstyret har gjort en felleshenvendelse gjennom Den nordiske Samarbeidskomiteén til presidiet i Det nordiske råd. Presidiet har godkjent prinsippet, men de praktiske formene for representasjonen er ennå ikke klar.
11. *Uttalelse om bruken av kjernefysiske våpen.* Saken reist av Oppland D/lag og fremmet av AUF i Den nordiske samarbeidskomiteen. Det ble vedtatt en uttalelse i spørsmålet under feiringen av Det nordiske demokratis dag i Hälsingborg i sommer, og med en liten endring ble denne uttalelsen senere vedtatt som resolusjon på eksekutivmøtet i Den Sosialistiske Ungdomsinternasjonen.

Ellers har flere av våre lag og distriktslag reist politiske spørsmål, i første rekke på det rent kommunal-politiske plan. Men en del av sakene har også vært av rikspolitisk karakter. Orkdal krets av AUF har reist spørsmål i samband med framføring til eksamen artium, og laget har utarbeidet en lengre utredning om «Statens framtids- og sparekasse». — Begge sakene er under behandling i spesialutvalg nedsatt av Sentralstyret. Også gjennom Fritt Slag ble det reist flere sentrale politiske saker. Bl. a. spørsmålet om en foryngelse av Arbeiderpartiets stortingsgruppe. Den saken førte til en god del kommentarer rundt om i pressen.

Framfylkingen.

Landsrådet.

Framfylkingens Landsråd har disse medlemmer: Werna Gerhardsen, Rolf Hansen, Reidar Hirsti, Sverre Frogner, Odd Kjus, Bjørg Martinsson, Bjørn Fougli, Hans Sundrønning, Paul Engstad, Inger Halvorsen, Asbjørn Pettersen, Finn Norman, Dagfin Rimestad, samt Øivind Hansen, Lis Fridholm og Kåre Olsen, valt av Landskonferansen.

Arbeidsutvalg: Werna Gerhardsen, landsleder, Rolf Hansen, nestlandsleder og Finn Norman, sekretær.

Organisasjonen.

Det er i perioden reist en del nye lag. På enkelte steder er det nedsatt utvalg med sikte på reising av lag. Framkretser er organisert i Oslo og Vestfold. Disse arbeider godt. Virksomheten i laga veksler sterkt fra det bedre til mindre tilfredsstillende virksomhet. Dette knytter seg til lokale- og ledervansker. I løpet av året er det holdt en rekke foredrag, møter og konferanser med partiavdelinger og lag.

Kursvirksomheten.

Følgende kurser er holdt:

Sang- og leikkurs på Utøya — 30 deltakere.

Lands-Framlederkurs på «Frambu» — 23 deltakere.

Nyttårskurs Oslo—Stockholm på Bommersvik, Sverige, — 10 norske deltakere.

Tyskkurs i Oslo — 17 deltakere.

Kurs i møteledelse, friluftsarbeid og arrangementsteknikk på «Frambu». Arrangør Oslo Framkrets — 23 deltakere.

Hobbykurs for store og små på «Frambu». 25 deltakere. Arrangør Oslo Framkrets.

Keramikk-kurs i Oslo. Arrangør Arbeidernes Kunstsirkel — 18 deltakere fra Oslo Framkrets.

Nyttårskurs på «Frambu». 10 deltakere fra Unga Örnar og 25 deltakere fra Oslo Framkrets.

Utover nevnte kurs holdes det kontinuerlig kursvirksomhet i praktisk talt samtlige Framlag i landet, idet Framlagsvirksomheten bygger på gruppekursformen.

«Frambu».

1955 ble et merkeår i organisasjonens historie. Planene om å reise vårt eget friluftssenter er blitt til virkelighet. «Frambu» ble høytydelig innviet i juni. Søndag 19. juni ble Frambu-veien åpnet av Einar Gerhardsen, som takket medlemmene av Veivesenets Arbeiderforening for innsatsen.

I løpet av høsten er det innlagt strøm og telefon på «Frambu». Fra 1. september d. å. er det tilsatt vaktmester.

I arbeid og penger er det lagt ned om lag kr. 475 000,00 i anlegget. «Frambu» har fått kr. 9000,00 av statens ungdomsmidler for stor dugnadsinnsats. Dugnad utført av Framkamerater og medlemmer av Veivesenets Arbeiderforening er anslått til om lag kr. 70 000,00. Det foreligger planer om opparbeidelse av bade-plass, og kombinert leskur, sykkelstall og smørerom for ski.

En rekke inntektsgivende tilstelninger for «Frambu» er med hell avviklet i løpet av året og nye tilstelninger er planlagt.

Framlaga har i høstperioden brukt hyttene til overnattingsturer. Oslo Framkrets og Framfylkingen har hatt kurser og andre tilstelninger. En rekke organisasjoner har holdt møter, kurser, konferanser og turer på «Frambu», til dels med full forpleining.

Alle tilstelninger har vært avviklet i god orden og «Frambu» har fått mange lovord.

Byggekomitéen for «Frambu» har hatt følgende medlemmer:

Odd Kjus, Werna Gerhardsen, Asbjørn Pettersen, Bjørn Fougli, Rolf Hansen, Egil Wennemo, Øivind Hansen, Odd Nilsen og Egil Larsen. I tillegg til de seks første er følgende medlemmer av Stiftelsen for friluftssenteret «Frambu»: Hans Sundrønning og Kolbjørn Fredriksen.

Fra 1. januar 1956 er Finn Norman tiltrådt styret for «Frambu» og Framfylkingens kontor har overtatt den daglige administrasjonen av «Frambu». Framfylkingens kontordame, Marit Brynhildsen, har fra samme dato ansvaret for «Frambu»s regnskaper og kasse, etter Bjørn Fougli.

Det søkes utbygd et korps av Framledere og andre som vil være med i det praktiske arbeidet med vedlikeholdet og driften av «Frambu».

2. Landskonferanse.

Søndag 18. september ble det arrangert en Landskonferanse på «Frambu», der 50 ledere og en del spesielt innbudte tok del. Lederne kom fra hele landet. Det ble holdt et par foredrag om indre organisasjonsspørsmål, som foranlediget et positivt ordskifte. I samsvar med vedtak på 1. Landskonferanse ble det valt 3 representanter til Framfylkingens Landsråd, blant de aktive lederne. Disse var Øivind Hansen, Lis Fridholm og Kåre Olsen.

1. mai- og juleprogrammer.

Som tidligere er det sendt ut stoff til bruk for tilstelninger for

barna, stoffet er sendt til alle parti- og kvinnelag, ungdomslag og Framlag, samt til alle landets fagforeninger. Det er tydelig at det er et veldig behov for slikt materiell, da stadig flere lag, avdelinger og foreninger nytter programmene.

I Oslo samlet 1. mai-arrangementet 8000 mennesker på Jordal Amfi. Med sine «julegjenger» kom Oslo Framkrets i kontakt med ca. 15 000 barn.

Nordisk samarbeid.

Det er avholdt 2 nordiske konferanser og 1 lederkurs i Danmark. På lederkurset tok 10 norske ledere del.

Internasjonalt samarbeid.

Det har vært stor aktivitet på det internasjonale område dette året, noe som særlig skyldes arrangementet av Internasjonal leir 1955. International Falcon Movement har nå funnet en arbeidsform som vil kunne gi tilfredsstillende resultater i årene framover.

Leirer.

Årets største begivenhet på dette område var Internasjonal leir som Framfylkingen hadde ansvaret for. Leiren lå ved Bogstad. Ca. 2000 deltakere fra 14 organisasjoner tok del. Arrangementet forløp helt tilfredsstillende. Leirsjef var Rolf Hansen.

Framfylkingen hadde også 25 deltakere med til De Unges Idræts jubileumsleir i Århus.

Representasjon.

8. og 9. Ungdomskonferanse: Werna Gerhardsen og Finn Norman. DUI's Representantskapsmøte: Finn Norman. IFM's kongress: Ivar Mathisen, Reidar Hirsti, Rolf Hansen, Finn Norman. Åpent kretsarrangement i Uddevalla: Werna Gerhardsen. IFM's sentralkomité: Finn Norman. Nordisk konferanse og DUI's jubileumsfesteligheter: Asbjørn Pettersen og Finn Norman. DNA's Landsmøte: Werna Gerhardsen og Finn Norman. AUF's Landsmøte: Werna Gerhardsen. A-lotteriet: Werna Gerhardsen. AUF's Sentralstyre: Finn Norman.

Arbeidernes Opplysningsforbund.

Oversikt over studiearbeidet.

I meldingsåret 1954—55 registrerte Arbeidernes Opplysningsforbund 1032 studieringer med i alt 10 422 deltakere, 79 ukekurs eller lengre kurs med ialt 2165 deltakere, 350 kortere kurs med 7770 deltakere, 128 kveldskoleklasser med 1993 deltakere og 113 fore-

lesninger med 3196 deltakere. I alt deltok 25 546 kvinner og menn i alle aldre i den studievirksomheten som er meldt til AOF. Dette er en øking siden forrige meldingsår med vel 25 prosent.

Antallet studieringer er økt med 200 og deltakertallet i ringene med vel 2300. Antallet *kurs* som varer en uke eller mer, holder seg på et betydelig høyere nivå enn bare for få år siden. Ennå mer markant er utviklingen når det gjelder *kortere kurs*, særlig helgekurs. Det er siste meldingsår registrert 350 slike med 7770 deltakere, mens tallene for bare to år tilbake var 201 korte kurs med 4574 deltakere. Også kveldskolevirksomheten tar seg godt opp. En legger også merke til at kveldskolene har fått en betydelig *kvalitetsforbedring* på grunn av den større grundighet arrangørene legger for dagen under forberedelsene. Der hvor AOF-foreningene er kommet i arbeid for alvor, er dette forholdet særlig merkbart.

De stikk-prøvene som AOF har foretatt når det gjelder arbeidet i studieringene, viser hvert år interessante resultater. For det første kan en konstatere at aldersgruppen 41—50 år stadig er den største innenfor studieringene. Men i motsetning til tidligere år, er fordelingen på de andre aldersgruppene betydelig jammere. Gledelig er det at ungdom under 20 år i større monn enn tidligere år, er blitt med i studieringene.

Tendensen i retning av *lengre arbeidsperiode* for studieringene er fortsatt tydelig. En analyse som ble foretatt innen 398 studieringer, viser at 78 ringer har hatt 5 møter, 185 har hatt 6—10 møter, 103 ringer har hatt 11—15 møter og 32 ringer har hatt 16 eller flere møter. Flere og flere ringer har kontinuerlig møtevirksomhet, bare avbrutt av vanlige ferier.

Analysen for de 398 studieringene gir også et klart bilde av hvilke *yrkesgrupper* som rekrutterer studieringene:

	Yrke ikke opp- gitt	Industri- arbeidere	Funksjo- nærer	Skog, land og fiske	Hus- mødre	Stu- derende og akade- mikere
Under 20 år	19	127 delt.	72 delt.	12 delt.	6 delt.	55 delt.
20—25 år	14	214 »	109 »	7 »	24 »	14 »
26—30 år	7	288 »	86 »	19 »	31 »	6 »
31—35 år	10	399 »	95 »	19 »	43 »	3 »
36—40 år	12	307 »	69 »	15 »	62 »	1 »
41—50 år	22	396 »	87 »	29 »	119 »	1 »
51—60 år	7	109 »	47 »	22 »	88 »	1 »
Over 60 år	3	22 »	4 »	4 »	18 »	1 »
Alder ikke oppgitt	51	284 »	349 »	23 »	45 »	27 »
Tilsammen:	145	2146 delt.	918 delt.	150 delt.	436 delt.	109 delt.

Av de 1032 registrerte ringene har 41 prosent behandlet emnet *organisasjonskunnskap*. Med den vekst som organisasjonene innen arbeiderbevegelsen har hatt i årene etter krigen, er det naturlig at behovet for orientering om tillitsmannens virksomhet øker like sterkt. Noen har sett på dette som en svakhet, fordi de oppfatter det slik at «ring-medlemmene ikke kommer lenger enn til organisasjonskunnskap». Alt tyder likevel på at vi fortsatt må regne med stor interesse for orientering i tillitsmannens oppgaver. Det gjelder da om å gjøre denne så grundig som mulig, og meldingene synes å tyde på at tendensen her er tydelig. Nytt og bedre materiell og bedre organisert studiearbeid er medvirkende årsaker til dette.

9.3 prosent av ringene har behandlet *samfunnskunnskap*. Dette tallet vil ventelig gå noe ned i arbeidsåret 1955—56 fordi AOF ikke har ajourført materiale i noe så viktig som kommunalkunnskap. Dette vil først bli ferdig høsten 1956.

Omlag 15 prosent av ringene har behandlet «*almene fag*», særlig språk og regning.

Materiellet om *forbrukerspørsmål* som er kommet ut i det siste, fører til stigende interesse for dette emnet. (8.3 prosent av ringene.) Tallet vil ventelig øke når mer materiell kommer og etterhvert som kursvirksomheten utdanner ringledere for dette emnet.

Teater, sang og musikk har beskjeftiget 8,4 prosent av ringene og 5,5 prosent av ringene har behandlet helse spørsmål.

Rasjonalisering, arbeidsstudier, bedriftsorganisasjon og andre emner som særlig opptar fagforeningsfolk har vært behandlet i 3,8 prosent av ringene. Også her er det oppadgående tendens, etter hvert som nytt materiell blir tilgjengelig.

Organiseringen av AOF-foreninger begynner nå for alvor, særlig der hvor de nye, lokale samorganisasjonene blir startet. En del av AOF-foreningene er alt kommet godt i gang, og har tydelig vist at arrangørene nå har fått i sine hender et bedre organisasjonsinstrument enn de løst oppbygde opplysningskomiteene.

I meldingsåret er AOF-foreninger kommet til i Molde, Inderøy, Gjøvik, Vardal, Kristiansund N, Amot i Modum, Hammerfest, Øksfjord, Kjøllefjord, Mo i Rana, Hemnes, Mehamn, Tromsø, Brønnøysund, Mosjøen, Bodø, Evenes, Skjærvøy, Finnsnes, Sortland, Bardu, Harstad, Egersund, Bryne, Ålgård, Sandnes, Jørpeland, Kopervik, Sauda og Haugesund.

Kurs-samarbeidet med *NKL* ble i 1955 utvidet til tre uke-kurs som alle ble avviklet med god tilslutning.

Samarbeidet med *fagbevegelsen* er fortsatt god. Særlig gjelder

dette kursvirksomheten. Tanken om en omlegging i retning av større planmessighet i tilretteleggingen av kursvirksomheten, er stadig levende. Men først må det bli gjennomført en undersøkelse av innholdet i fagforbundenes kurs-virksomhet, sett på bakgrunn av AOF's muligheter.

Nytt materiell.

Etterspørselen etter AOF's trykksaker har tatt seg godt opp, men vanskeligheten er stadig at materialet ikke blir kjent. Det er kanskje ikke så mye som utgis, men det er aktuelle og meget verdifulle ting.

I et par års tid har vi nå praktisert ordningen med abonnement, slik at foreninger, institusjoner og enkeltpersoner mot å betale et årsabonnement på kr. 15.— automatisk får tilsendt et eksemplar av de bøkene og brosjyrene AOF utgir.

I 1955 var registrert 204 abonnenter.

Filmvirksomhet.

AOF har fått mange nye og gode filmer. I forbindelse med utgivelsen av vår store filmkatalog ble mange av de gamle filmene skiftet ut. Til gjengjeld har vi anskaffet 84 nye filmer med tilsammen 204 kopier, og vi har i alt 548 filmer med tilsammen 1601 kopier.

Utleievirksomheten viser da også en pen øking. I perioden har vi registrert 5405 filmutleier (4349 i 1953/54), fordelt på 2674 ekspedisjoner. I tillegg kommer bruk av filmer som stadig er stasjonert for lengre tid ute i landet.

Av de tekniske hjelpemidler er det særlig bildeband som har interessert oss. Vanskelighetene har vært å få folk som har tilstrekkelig erfaring på området til å lage slike programmer. Det vesentligste arbeid består i å skaffe brukbare illustrasjoner.

AOF har selv laget 2 programmer, det ene av Reidar Hirsti: «Det nye Finmark», og det andre av Edvard Bull: «Arbeidsfolk i gamle dager».

Videre har vi oversatt 4 programmer, og manuskriptene for disse er tatt inn på lydband. Programmene heter:

1. «Käthe Kollwitz — Liv og verk.
2. «17. juni 1953» Arbeideroppstanden i Øst-Tyskland.
3. «Albert Schweitzer».
4. «Honoré Deaumier», Frankrikes store karikaturtegner.

Teater- og underholdningsarbeid.

AOF-teatret registrerte 212 medlemmer. Ikke alle er teater-

grupper, idet en må regne med at endel foreninger står tilsluttet utelukkende med det formål å få tilsendt de møteprogrammene som etter hvert blir laget. Dessverre er det en kjensgjerning at endel av arbeiderbevegelsens teatergrupper ennå ikke er tilsluttet AOF-teatret. Riktignok har de mer eller mindre kontakt med avdelingen, men de må søke å få dem til å bli medlemmer.

Avdelingen har gitt ut 5 ting egnet for framføring på scenen, og 3 møteprogrammer siste år. Avdelingens nye sekretær, Dagfin Rimestad, har flere ting under forberedelse.

Teateravdelingens tid har i siste år sterkt vært viet forberedelsen av valgkampen. Avdelingen ga ut en underholdningssekk myntet på teateramatørens valgarbeid.

En kan som tidligere si at interessen for alvorlig teater blant våre grupper ikke er nevneverdig stor, selv om det nok har bedret seg noe.

I forbindelse med forberedelsene til valgkampen arrangerte AOF-teatret i samarbeid med DNA et turné-lederkurs på Sørmarka i tiden 13.—26. mars med 28 deltakere.

Dette er det andre kurset i sitt slag og de har virkelig lyktes, hva distriktlagenes og ungdomslagenes underholdningsgjenger i valgkampen er et godt bevis for. I alt deltok det utover i distriktene ikke mindre enn 42 vel organiserte underholdningsgjenger.

Teateravdelingens sekretær har i den utstrekning det har vært tid og behov for det hjulpet lokale teatergrupper med små week-endkurs og praktisk instruksjon.

Deltakere på kurs i andre land.

Utvekslingen av kurs-deltakere med utlandet er stadig livlig, noe svakere når det gjelder de skandinaviske land, men desto større når det gjelder utlandet ellers. Til Danmark reiste i 1955 1 kvinne og 10 menn, til Finnland 1 mann og til Sverige 4 menn og 1 kvinne.

Til korte kurs i England reiste 1 kvinne og 8 menn og til et kort kurs i Innsbruck 1 mann.

I en arbeiderdelegasjon til England 11.—25. mai deltok 4 menn og i den britisk-nordiske sommerskolen 10.—23. juli i Danmark 2 kvinner og 6 menn.

Til Manchesterskolen som gikk i 12 uker fra 23. mars, meldte det seg 32 søkere. 9 menn og 1 kvinne reiste. Sosialattasjé *Aksel Zachariassen* var til stede ved åpningen av skolen.

Til Tysk-nordisk kurs på Runöskolen i Sverige lyktes det ikke å skaffe norske deltakere. Også dansker og svensker hadde vansker med tilslutningen.

Ved et internasjonalt seminar for ungdom, holdt i Tyskland 4.—16. juli deltok 1 mann fra Norge.

Genèveskolen 1955 ble åpnet 15. mai på folkehøgskolen Købmandhvile i Rungsted i Danmark, fortsatte etter fjorten dager i Gex i nærheten av Genève til 29. juni og sluttet så på la Brévière 8. juli. Fra Norge møtte 3 kvinner og 8 menn. Som rektor fungerte folkehøgskoleforstander *Poul Engberg*. Sekretær *Jon Stenklev* var norsk lærer under oppholdet i Danmark.

Genèveskolens økonomi har vært vanskelig på grunn av at internatprisen og alle andre priser stiger. Dersom en skulle øke kursavgiften tilsvarende, ville det hemme tilgangen. En komité av tidligere elever arbeider med en innsamling som skal være avsluttet innen Genèveskolen kan feire 25 års jubileum i 1956. Samtidig er det foreslått betydelig øking av regjeringenes tilskott til skolen. Norge har i 1955 økt tilskottet fra 8000 til 15 000 kroner. Etter all sansynlighet vil skolen nå også få fast tilskott fra I.L.O.

Av fondet for dansk-norsk samarbeid ble det bevilget stipend for opphold i Danmark til 27 arbeidere. Det var 53 som søkte. I Danmark søkte 13 arbeidere og 5 av dem fikk stipend.

Sekretær *Anders Mørk* deltok i en internasjonal konferanse som universitetet i Strassbourg holdt 29. juni—2. juli om opplysningsvirksomheten blant arbeidere. Universiteter, internasjonale organisasjoner og opplysningsforbundene var representert.

Generalsekretær *Dagfinn Austad* deltok som representant for AOF i et kurs i Innsbruck 3.—15. april. Kurset behandlet internasjonale problemer i opplysningsvirksomheten innenfor arbeiderorganisasjonene. UNESCO's gruppe-reiser samler stadig stor interesse i Norge. Formidlingen av reisene er overlatt til AOF i samarbeid med UNESCO. I 1955 søkte 19 arbeidergrupper om stipend. Disse fire gruppene fikk stipend:

1. Grubernes Arbeidsmandsforening, Bjørnevatt, for reise til England. (15 deltakere.)
2. Kooperative funksjonærers forening, Oslo, for reise til England. (15 deltakere.)
3. Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, for reise til England. (11 deltakere.)
4. Norsk Litografisk og Kjemigrafisk Forbund for reise til England, Belgia og Nederland. (Reisen er utsatt til 1956.)

Til Norge kom det i 1955 en gruppe unge arbeidere fra Belgia, bekledningsarbeidere fra Paris, fiskearbeidere fra Italia og sjokoladearbeidere fra Storbritannia.

UNESCO.

Den norske UNESCO-kommisjonen har i alt 34 medlemmer. Blant dem er *Aksel Zachariassen* som representant for Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og *Alfred Wold* som representant for Samnemnda for studiearbeid.

Alfred Wold er formann i en arrangementskomité som sommeren 1955 gjennomførte et regionalt UNESCO-seminar med deltakere fra 12 vesteuropeiske land. Studierektor *Sven Arne Stahre* fra ABF i Sverige var rektor for seminaret og *Dagfinn Austad* norsk gruppeleder. Etter fire dagers opphold i Danmark, delte deltakerne seg i grupper som reiste i Danmark, Norge og Sverige for etter en ukes forløp å samles på Jessheim på Romerike. Der ble materialet bearbeidet i et 10 dagers samvær. Seminaret har vakt stor oppmerksomhet i utlandet ved sitt originale opplegg og ved den dyktige måten det ble ledet på.

Samnemnda for studiarbeid.

Samnemnda for studiearbeid er et fellesorgan for alle organisasjoner i Norge som har studiearbeid på sitt program. Det virker som konsulent for Kirke- og Undervisningsdepartementet vis à vis organisasjonene, samtidig med at det opptrer på vegne av organisasjonene overfor Departementet. Samnemnda arrangerer rådlegingsmøter og arrangerer felles studielederkurs som har vært godt besøkt.

Formannen, *Alfred Wold*, AOF, ble gjenvalgt på siste årsmøte i november 1955.

Myndighetenes holdning til studiearbeidet.

Statsmyndighetenes holdning til opplysningsarbeidet er like positiv som tidligere. Budsjettåret 1954—55 ble bevilgningene til det frie opplysningsarbeidet økt med ytterligere 100 000 kroner i forhold til året før. Fra 1951—52 er statsløyvingene gått opp fra 366 000 til 675 000 kroner.

Etter at tilskottet til lærerlønn i 1954 ble økt med fra 2.50 til 3 kroner timen, er tilskottet til bokkjøp i 1955 økt til maksimum 75 kroner til hver studiering. (Før maks. 50 kr.) Det blir arbeidet med ytterligere øking av statsløyvingene til opplysningsarbeidet. De større folkebibliotekene blir mer og mer aktive i utadvendt kulturarbeid. Kontaktmøter mellom bibliotekfolk og representanter for studieorganisasjonene bidrar til at forståelsen for samarbeidet øker. Likevel er det meget igjen å gjennomføre før en kan si at norsk bibliotekvesen samarbeider intimt med aktive studiefolk. En må vel kunne si at også organisasjonene kan bidra ganske vesentlig til dette ved å stille seg mer positivt enn de har gjort.

Den nye bibliotekloven fordoblet det minimumsbeløpet som hver kommune plikter å bevilge til boksamlingene. Stort sett må en kunne si at bevilgningene til bokkjøp øker jamnt. Det som det skorter mest på, er lokaler, tidsmessig utstyr — og tilstrekkelig faglig hjelp. Boksamlingen i Vennesla i Vest-Agder er et eksempel på hva det betyr å by befolkningen tidsmessige lokaler for bokutlån. Etter at biblioteket var nybygd, steg utlånet til det tredobbelte i løpet av et år. Biblioteket overveier nå utvidelser.

Mangelen på møterom hemmer i høy grad kulturarbeidet i kommunene. Arbeidet med reising av samfunnshus blir stimulert ved statens aktive innsats. Men en må kunne si at mange kommuner og ledere av storbedrifter ofte viser en påfallende mangel på interesse. I mange kommuner har en ikke en gang *forberedt* reising av de kulturinstitusjonene som er nødvendige for et kulturelt liv i et moderne samfunn.

Påfallende er det også at det under den forserte boligbyggingen i en rekke byer ikke er planlagt møterom eller andre lokaler for kulturell aktivitet av noe slag. Det samme gjelder for de store nye industristedene som er reist etter krigen. Etter at det er brukt milliard-beløp til reising av storindustri, er det ennå ikke innvidd et eneste samfunnshus eller noe annet større bygg for møter og kulturvirksomhet på disse industristedene. Det organisasjonsliv og kulturliv som en kan drive på disse stedene står derfor langt tilbake for den rent materielle standard som befolkningen oppnår.

*

Aksel Zachariassen reiste i februar 1954 til London hvor han arbeidet som sosialattasjé, og kom tilbake til Oslo i november 1955. I mellomtiden fungerte cand. filol. *Aage Henriksen* som sjefsekretær i AOF.

Arbeidernes Avholdslandslag.

Landsmøtet som ble holdt i Kristiansand 28. —30. mai 1955 samlet om lag 300 av våre medlemmer fra forskjellige kanter av landet. Styret i den nye perioden fikk denne sammensetning:

Sentralstyret.

Formann Martin Tranmæl. Varaformann Jonas Brunvoll. Sekretær Rolf Kristiansen. Styremedlemmer: Thina Thorleifsen, Sverre Frogner, Martin Martinsen, Magnus Nordanger.

Landsstyremedlemmer.

Martin Evensen, Hedmark, Knut Egil Knutsen, Buskerud og Vestfold, Gustav Adnesen, Rogaland, Karl Simonsen, Østfold, Sivert Rognes, Trøndelag, Nils Hillestad, Nordland, Anthony Hestnes, Agder-fylkene.

Lagsarbeidet.

Lagsarbeidet har det forløpne år vært jevnt godt. Det har variert noe i de forskjellige distrikter men i de større byer har aktiviteten vært særlig god og samarbeidet med de andre arbeiderorganisasjoner har gått bra. Våre lagsmedlemmer har bl. a. tatt aktiv del i valgkampen.

Nye lag er i løpet av året dannet i Mandal og Løkken verk. Medlemstallet er om lag det samme som foregående år 4520. Det endelige tall kan vi ikke få før alle rapporter er kommet i januar.

Opplysningsarbeidet.

Tilslutningen til våre årlige studiekurs har stadig øket. Til kurset som i år ble holdt på Sørmarka Folkehøgskole var det kommet inn 65 søkere hvorav 41 ble uttatt og fullførte kurset. Vi har også i de siste år hatt en gjest fra Verdandi i Sverige ved våre kurser og denne utveksling er gjensidig.

Resultatet av disse kursene må sies å være bra. De fleste av deltakerne er senere blitt aktive som tillitsmenn i laga.

I Oslo har vårt distriktslag opprettet en fast kveldsskole over 10 kvelder. Den er delt i 2 klasser og har tilsammen 40 deltakere. Også for 1956 er skolen fulltegnet. I Kristiansand har vi hatt en lignende kveldsskole sammen med Opplysningskomiteén og med deltakere også fra A.U.F. og andre organisasjoner.

Studiearbeidet i de enkelte lag har i de siste åra ikke vært på høyden. Den offensiv som ble satt i gang i løpet av høsten har virket bra og det er allerede ved årsskiftet en betraktelig stigning i virksomheten. Vi vil i det nye år følge opp om denne offensiven for ytterligere å styrke studie- og opplysningsarbeidet som jo innen vår organisasjon er en av de viktigste oppgaver.

Det faglige arbeid.

Vårt kontaktarbeid på arbeidsplassen har vært den største oppgave for Landslaget i de senere åra. Ved slutten av 1955 omfatter dette arbeid nå 14 fylker. Vår sekretær har hittil hatt konferanser med 600 klubbstyrene ved de større arbeidsplasser og det er av klubbstyrene tatt ut i alt 750 kontakter ved disse

bedrifter som tilsammen beskjeftiger 115 000 arbeidere. Det blir sendt materiell til disse kontakter regelmessig og sekretæren holder distriktsvise informasjonsmøter i de forskjellige fylker i tur og orden.

Det er jo i åra etter den siste verdenskrig foregått en veldig utvikling i vårt industri- og næringsliv. Rasjonalisering og modernisering har sammen med en rekke andre tiltak vært den direkte årsak til den økning i produksjonen som har funnet sted. Vårt arbeid innen arbeidsplassene tar i første rekke sikte på å motarbeide bruk av alkohol i arbeidslivet. I det produksjons-jag som er oppstått mener vi det er riktig at den menneskelige faktor kommer sterkere inn i bildet. Vi forsøker derfor å se hele denne utvikling og de problemer den fører med seg i sammenheng. Ikke minst viktig er det å øke trivselen på arbeidsplassen ved å fjerne de største minusfaktorer, og alkoholen er en av dem.

Den registrering vi har foretatt av våre kontakter i løpet av året viser at den alt overveiende del av våre kontakter og av tillitsmennene er positivt innstilt til vår opplysningsvirksomhet.

I de større industristrøk har våre avdelinger dannet faglige utvalg som på flere steder allerede har fått et godt samarbeid med de lokale samorganisasjoner, faglige utvalg og med tillitsmennene på bedriftene.

Arbeidernes Pressekontor.

Virksomheten ved Arbeidernes Pressekontor var i 1955 i betydelig grad preget av valget og de mange jubileeer i dette året, 20 års arbeiderstyre, 10 års gjenreiseing etter krigen, 50 år siden unionsoppløsningen. Arbeidet med valgstoffet er omtalt annet sted i beretningen.

Kontoret har stort sett vært drevet etter de samme linjer som tidligere, men med større aktivitet på en rekke felter. Kontoret tar sikte på å være Oslo-korrespondent for hver enkelt avis. Omfanget av spesialoppdrag fra avisene stiger stadig og dette arbeid legger i høy grad beslag på kontorets arbeidskraft.

Ved behandlingen av det politiske stoff er det lagt større vekt på fortrolige orienteringer til redaktørene. Direktør Dagfin Juel skriver ukentlig om økonomiske spørsmål og konsulent Tim Greve om utenrikspolitik. Bjørn Høyem-Johansen er fast medarbeider i Stortinget og legger ved siden av generelle kommentarer, særlig vekt på stoff av lokal interesse.

Anskaffelse av klisjemaskiner i en rekke av våre aviser har stilt større krav til billedtjenesten enn tidligere. I 1955 ble det sendt mer enn 2000 bilder fra AP's fotoavdeling, det er spesialbilder til de enkelte aviser, med motiver av lokal interesse.

Også i den alminnelige bildeservisen har det vært sterk stigning, i 1955 ble det gjennomsnittlig sendt 100 matriser pr. måned pr. avis. AP har tatt sikte på også å dekke avisenes behov for underholdningsstoff, — dermed dekkes et behov som avisene tidligere måtte kjøpe fra andre byråer.

Det har vært drevet en rekke forhandlinger med Telegrafverket for å få bygget ut teleprinternet. En utbygging av dette nett er av avgjørende betydning for AP's videre virksomhet.

Etter de opplysninger en nå har vil det i løpet av 1956 bli mulig å få teleprinter i en rekke aviser og også å få teleprinterforbindelse direkte fra Stortinget til de enkelte aviser.

Det vil gi nye muligheter for en aktuell reportasjevirkosomhet fra Stortinget.

Arbeidernes Pressekontor og valget 1955.

Valgmateriellet ble stort sett forberedt på samme måte som ved valget i 1953. Per Ølberg var i perioden mars—august tilsett ved kontoret for å samle statistisk materiale til bruk i valgkampen. I juni ble det sendt ut en omfattende materiellsamling til avisene, denne ble også sendt de sentrale partiinstanser og partisekretærer.

Valgstoffet til avisene besto for en stor del av reportasjemessige artikler og notiser illustrert med tegninger og fotos. En fotoserie «20 år etter» søkte å gi et glimt av utviklingen under de 20 års arbeiderstyre. Det ble også sendt ut en tegneserie med skattespørsmålet som gjennomgangsmotiv.

Det ble under valgkampen sendt ut over 4000 matriser, ca. 100 pr. avis.

Etter oppfordring fra Partikontoret påtok AP seg å forsyne fagbladene med valgstoff. Henry Harm ble knyttet til kontoret for spesielt å ta seg av denne virksomheten. Fagbladene ble forsynt med tekst og bilder, og en søkte såvidt mulig å spesialisere stoffet for hvert enkelt fagblad. Det var god kontakt mellom kontoret og fagforbundene under dette arbeidet og de uttalelser som er kommet gir inntrykk av at alle parter var godt fornøyd med denne ordning.

A. Pressen.

Økonomien.

Til tross for en rekordmessig stigning i utgiftene i 1955, har våre aviser klart å øke inntektene enda noe mer, og vi avslutter 1955 som vårt beste driftsår for A.-pressen. Det er særlig en pen stigning i annonseinntekter, men også en sterk øking i abonnementsinntektene har i høy grad bidratt til det gode resultat.

Utgiftsøkningen ble hardere etter hvert i løpet av 1955, og dette førte til en meget følsom tilstramming i avisenes økonomi. For å kunne kompensere økte lønnsutgifter, dyrere porto og prisstigning på driftsmidler, har det vært nødvendig for de fleste aviser, ved årsskiftet å justere prisene.

Opplaget.

A.-pressen kan peke på en betydelig øking i sitt netto-opplag i 1955. De endelige eksakte tall for 4. kvartal 1955 foreligger ikke når dette skrives. Sammenligner man imidlertid 3. kvartal 1954 med 3. kvartal 1955, viser tallene en øking i netto-opplaget på 16 877.

Teknisk utstyr.

Selv om konkurranse og ekspansjon til enhver tid vil skape behov for nytt og bedre teknisk utstyr, er det tyngste løftet tatt i årene etter krigen ved de investeringer som er gjort for å sette de tekniske anlegg i avisene våre i konkurransemessig stand.

De siste par årene er avisene blitt tilført mindre nytt trykkeri-utstyr.

Telemark Arbeiderblad, Skien, har tatt i bruk en 32-sidig stereotypirotasjon. Den 16-sidige rotasjonen som da ble ledig i Skien vil bli overført til *Tidens Krav*, Kristiansund N.

Sørlandet, Kristiansand S. tok i bruk 16-sidig stereotypirotasjon i mai 1955. Den 8-sidige Duplexpressen som *Sørlandet* hadde, ble solgt til et privat trykkeri i Harstad, hvor Folkeviljen har leietrykking.

Aura Avis, Sunndalsøra, fikk anlagt sitt eget trykkeri høsten 1955. Avisen som er den største på sitt sted, kommer ut to ganger i uken, og trykkes på en hurtigpresse.

Flere andre aviser har fått fornyet og forbedret sitt tekniske utstyr. I løpet av 1955 har ytterligere 2 aviser tatt i bruk nye klisjémaskiner. Det er plasert bestillinger på enda 5 klisjémaskiner som vil bli levert i begynnelsen av 1956.

Avisbygg.

Sørlandet og Telemark Arbeiderblad har fått bygget nye lokaler i forbindelse med at disse aviser har montert sine stereotypotasjoner.

Aura Avis har etablert seg i eget hus på Sunndalsøra.

Nordlys har foretatt flere påbygninger på sin eiendom. Ved årsskiftet 1955/56 er råbygget til deres nyeste bygg ferdig, og til sommeren skulle alt være klart til innflytting. Når hele byggeprosjektet i løpet av et par år er fullført, vil avisa disponere en gulvflate på 1000 m², foruten om lag 200 m² kjeller.

Det er i 1955 ordnet med byggelån og konverteringstilsagn for *Fremover's* nybygg i Narvik, hvor byggingen kom i gang våren 1955.

Finansieringen er også ordnet for *Sogn Folkeblad's* nybygg i Høyanger. En regner med at byggingen kan ta til våren 1956.

Halden Arbeiderblad skal reise et 7 etasjers avis- og forrettingsbygg i byens sentrum. En venter at finansieringen skal gå i orden i begynnelsen av 1956.

Finnmarken, *Vadsø*, som bygger sammen med *Vadsø Bolig- og Sparelag*, vil kunne flytte inn i nye lokaler i begynnelsen av 1956.

Det første spadetak er tatt til det nye Folkets Hus i Kristiansund N. Her vil *Tidens Krav* få tidsmessige lokaler. En regner med at avisen vil kunne ta lokalene i bruk før sommeren 1957.

Dagningen, *Lillehammer*, og *Vestfold Arbeiderblad*, er også med i planene for reising av nye Folkets Hus eller Samfunnshus.

Glåmdalen har anskaffet en 32-sidig stereotypotasjon, og vil bygge nye lokaler i tilknytning til sitt avisbygg i Kongsvinger. En regner med at pressen vil være montert i nybygget, klar til drift sommeren 1957.

Sammenslåing av aviser.

Sørlandet, *Kristiansand S.* og *Agder Folkeblad*, *Flekkefjord*, som fra mars 1954 ble utgitt av det felles bladselskap *Vest-Agder Arbeiderpresse A/L*, har besluttet å slå de to avisene sammen.

Fra 31. mai 1955, da avisen begynte trykkingen på sin 16-sidige stereotypotasjon, ble *Agder Folkeblad* opptatt i *Sørlandet*.

Iste Mai, *Stavanger*, og *Haugaland Arbeiderblad*, *Haugesund*, dannet i april 1954 et felles bladselskap — *Rogaland Arbeiderpresse A/L*. Fra 10. september 1955 kom de to aviser ut med et felles nytt avisnavn: *Rogaland Avis*. Avisen har en «nord-togave» for *Haugaland Arbeiderblads* avisdistrikt.

Samtrykking og andre rasjonaliseringstiltak.

Som nevnt er det investert betydelige beløp i *tekniske utrustninger* i en rekke av avisene våre. For å kunne utnytte den kapasitet som her er skapt, og for å redusere trykningsutgifter og behovet for nyinvesteringer, har en fortsatt underhandlinger med naboaviser på steder, hvor samtrykking kan komme på tale. Disse underhandlinger vil fortsette i 1956.

Det har vært arbeidet med å tilføre våre aviser *aksidensarbeider* fra kunder i Oslo. Her skulle det være et marked som ved systematisk bearbeiding skulle kunne bli av økonomisk betydning for mange aviser.

Vårt *skriftstøperi* som på grunn av mangel på tilfredsstillende lokaler i Oslo, drives i Fredrikstad, er i løpet av 1955 kommet godt i gang med sin produksjon av skrifter og utslutningsmateriell for avisene. Hensikten med skriftstøperiet er å sette våre aviser i stand til å anskaffe kvalitetsprodukter til lavere priser enn de grafiske leverandører beregner seg.

Kurs og konferanser.

I april 1955 ble det arrangert et *kurs* på Sjømannsforbundets Feriehjem, Leangkollen, for avisenes abonnements- og annonsefolk. Kurset var meget vellykket og vil derfor bli gjentatt i 1956.

I august 1955 ble *Den Nordiske A.-pressekonferanse* arrangert. Denne gang i Mariefred ved Stockholm. Her møtte representanter fra hvert av de 4 nordiske land. Neste Nordiske A.-pressekonferanse vil bli holdt i København i 1957.

Den første i rekken av distriktvise *journalistkonferanser* ble holdt i Sarpsborg 10. og 11. desember 1955, og omfattet våre aviser i Østfold og Akershus. På disse konferanser drøfter man de avisøkonomiske og redaksjonenes problemer. Den neste distriktkonferanse vil bli holdt i Tønsberg, og vil omfatte våre aviser i Buskerud, Telemark og Vestfold.

Vi har for øvrig hatt deltakere på danske og svenske A.-presskurs.

Arbeiderpressens Annonsekontor.

Annonsekontoret har fortsatt sitt kontakt og opplysningsarbeid overfor reklamebyråer og riksannonsører. Vi har fått gode argumenter for dette arbeid gjennom en lesekrets- og leseverdiundersøkelse som Norsk Gallup Institutt A/S foretar, og som skal omfatte hele A.-pressen. Undersøkelsen begynte 1. januar 1955, og det skal leveres 3 halvårsrapporter.

Tariffavtaler.

Hovedavtalen mellom samtlige våre aviser og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund ble revidert i 1955.

Avisenes navn og antall.

Redaktører og disponenter pr. 31/12 1955.

Omstående oppgave viser samtlige våre aviser og deres utgiversted, og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1955.

Av oppstillingen går det fram at vi har i alt 43 aviser, hvorav 27 kommer ut alle hverdager, 12 aviser tre ganger ukentlig, og 4 aviser to ganger ukentlig.

I 1954 hadde vi 45 aviser, hvorav 8 dagsaviser, 13 aviser 3 ganger ukentlig, og 4 aviser 2 ganger ukentlig.

Styrene.

Norsk Arbeiderpresse A/S har ved utgangen av 1955 dette styre:

Styremedlemmer:	Pers. varamenn:	Akjsegruppe:
Konrad Nordahl, formann	Parelius Mentzen	Serie A
Emil Torkildsen	Kaare Pehrson	» A
Josef Larsson	Karl Furuskjegg	» A
Johan Ona	Olav Larssen	» B
Ivar Opsahl, nestformann	Frank Andersen	» B
E. O. Solbakken	Nils Hønsvold	» B
Knut A. Næss	Einar Emilsen	» C

Arbeiderpressens Samvirke A/L, har ved utgangen av 1955 dette styre:

Styremedlemmer:	Personlige varamenn:
Knut A. Næss, Fremtiden, form.	Einar Emilsen, Hamar Arb.blad
Ivar Opsahl, DNA, nestformann	Frank Andersen, DNA
Olav Larssen, Arbeiderbladet	Rolf Gerhardsen, Arbeiderbladet
Johan Ona, Arbeiderbladet	Roar Adler, Arbeiderbladet
Bjarne Nygaard, Sarpsb. Arb.bl.	Ingjald Norstad, Nybrott
Brunjulf Haaland, Rogalands Avis	Andreas Erikstad, Nordlands Framtid
Ole Øisang, Arbeider-Avisa	Per Dingsøy, Sogn Folkeblad
Petter Hansen, Nordlys	Aslak Slette, Opland Arbeiderbl.
Jørgen Hustad, Bergens Arb.bl.	H. Steffensen, Glåmdalen
Per Haraldsson, APF	Tor Oftedal, APF
Josef Larsson, Norsk A.pr. A/S	Kaare Pehrson, Norsk A.-pr. A/S.

Administrasjonen.

Som disponent for de to selskaper etter Johan Ona, ble fra 20. april 1955 tilsatt Rutner Rønnestad.

Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand, og reklamesjef for Arbeiderpressens Annonsekontor Rudolf Lindquist.

<i>Avisens navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
<i>Alle hverdager:</i>			
Arbeiderbladet	Oslo	Olav Larssen	Johan Ona
Arbeider-Avisa	Trondheim	Ole Øisang	John Aae
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Torstein Selvik Jørgen Hustad	P. Myklebust
Dagningen	Lillehammer	Johan Johansen	Knut Grythe
Demokraten	Fredrikstad	Erling B. Kvaale	John Johannessen
Fremover	Narvik	Sandrup Nilsen	Arve Barli
Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
Glåmdalen	Kongsvinger	Halvor Steffensen	Øivind Løchen
Halden Arbeiderblad	Halden	Paul Hovding	Johs. Andreassen
Hamar Arbeiderblad	Hamar	E. O. Solbakken	Einar Emilsen
Horten Arbeiderblad	Horten	Paul Bentsen	Paul Bentsen
Moss Arbeiderblad	Moss	Pedro Edvardsen	Einar Solstad
Nordlands Framtid	Bodø	L. O. M. Braseth	Andras Erikstad
Nordlys	Tromsø	Ingvald Jaklin Andr. Asbjørnsen	Petter Hansen
Nybrott	Larvik	Ingjald Norstad	Arnold S. Olsen
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Sig. Solheim	Aslak Slette
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Halvor Røysland	Konrad Anderson
Rogaland Avis	Stavanger	Peder Næsheim Harald Riis (Trond Hegna permit.)	Brynjulf Haaland
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Gunnar Toft
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Nils Hønsvald Bjarne Nygård	Asbj. Kristiansen

Sunnmøre Arbeideravis
Sørlandet
Telemark Arbeiderblad
Tiden
Tidens Krav
Vestfold Arbeiderblad
Vestfold Fremtid

Alesund
Kristiansand S.
Skien
Arendal
Kristiansund N.
Tønsberg
Sandefjord

Simen Kr. Hangaard
Odd Lien
Knut Kvigne
Ths. Trommestad
Alf Salvesen
Håkon Hoff
Ivar Tollnes

Harald Osnes
Egil Alstad
Wærn Halvorsen
Jens Kvaale
Hjalmar Dønheim
Jan Brambani
Karsten Johansen

3 ganger ukentlig:

Akershus Arbeiderblad
Arbeidets Rett
Finnmarken
Folkets Røst
Folkeviljen
Follo
Helgeland Arbeiderblad
Namdal Arbeiderblad
Rana Blad
Romerikes Blad
Sogn Folkeblad
Vestfinnmark Arbeiderblad

Lillestrøm
Røros
Vadsø
Askim
Harstad
Ski
Mosjøen
Namsos
Mo i Rana
Jessheim
Høyanger
Hammerfest

Oscar Gystad
Aksel Meland
Sverre Nilsen
Konrad Nygaard
Erling Hall Hofsø
Gunvald Wagelie
Torfinn Skogsaa
Sigurd Krekling
Ole Moe
Oscar Gystad
Per Dingsøy
Halvor Brox

Thorleif Berntsen
Olav Solli
Kåre Hansen
H. Andreassen
Per Johansen
Øivind Henriksen
Torfinn Skogsaa
Gustav Sve
Eilif Granhaug
Thorleif Berntsen
Per Dingsøy
Aksel Olsen

2 ganger ukentlig:

Aura Avis
Firdaposten
Hardanger Folkeblad
Risør

Sunnalsøra
Florø
Odde
Risør

Einar Sæter
Odd Brandsøy
Lars Odland
Kjell Røstad

Einar Sæter
Odd Brandsøy
Lars Odland
Kjell Røstad

A.s Kontakt.

På grunnlag av behandling i Landsstyret og Sentralstyret er utgivningen av tidsskriftet «Kontakt» innstilt fra og med 1955. Istedet er det vedtatt å utgi spesialhefte under samme navn.

Tidsskriftet i den nye form er kommet i et nummer i 1955.

A.s Fram Forlag.

Følgende trykksaker er i 1955 utgitt på Fram Forlag: E. Kardelj: Sosialistisk demokrati i Jugoslavia. L. A. S. Salazar: Mordet på Trotsky.

Arbeiderbevegelsens komité for produksjonsøking.

Kursvirksomheten i 1955.

Som det framgår av tidligere beretninger har Landsorganisasjonen de senere år, særlig i 1953 og 54, gjennom Komitéen for produksjonsøking drevet en intens kursvirksomhet etter TWI-systemet.

Virksomheten har vært gjennomført ved at 11 distriktsinstruktører har avholdt kurs innenfor sine spesielle områder. Da en slik omfattende virksomhet har kostet atskillig, har en hvert år vært avhengig av tilskudd utenfra for å kunne holde virksomheten ved like.

Produksjonsøkingskomitéen besluttet 17. august 1954 at en, under forutsetning av at en kunne finne en tilfredsstillende finansieringsplan, ville anbefale at virksomheten ble fortsatt også i 1955 med samme antall instruktører og med samme emnevalg som for 1954. Sekretariatet ga sin tilslutning til planen.

På søknad fikk en til disposisjon fra Norsk Produktivitetsinstitutt kr. 250 000.—, fra Handelsdepartementet kr. 100 000.— og sammen ble det bevilget av LO og forbundene kr. 125 000.—.

Nedenfor inntas en oversikt over kursvirksomhetens omfang i 1955.

Oversikt over TWI-kursene 1955:

	Deltakere	Grupper
Oslo—Akershus	709	96
Østfold	790	76
Vestfold	561	70
Buskerud	546	61
Telemark	499	66
Rogaland	650	72
Bergen — fylkene	487	61
Trøndelag	541	65
Hedmark — Oppland	537	70
Sørlandet	240	32
Nord-Norge	26	4
Møre — Romsdal	59	6
	<hr/>	<hr/>
	5645	679
	<hr/>	<hr/>

	Deltakere	Grupper
Samarbeidsforhold	1661	181
Arbeidsinstruksjon	1174	138
Arbeidsmetoder	1001	129
Praktisk produksjonsutvalgsarbeid	548	68
Bedriftsregnskap	701	86
Diskusjonsledelse	560	77
	<hr/>	<hr/>
	5645	679
	<hr/>	<hr/>

For å gi et bilde av kursvirksomhetens omfang i de tre år den nå er drevet, kan opplyses at 5186 personer har deltatt i kursvirksomheten i løpet av 1953, 1954 og 1955. Disse elever har deltatt i 1, 2, 3 eller flere kurs, slik at det faktiske deltakerantall har vært oppe i 16 864.

Komiteén har også i 1955 bestått av: Alf Andersen, Kåre Pehrson, Karsten Torkildsen, John Wivegh, Josef Larsson. Varamenn: Olav Bruvik, Erling Frogner. Ingeniør Egil Ahlsen har tiltrådt komiteén.

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Arkivets styre har i 1955 bestått av Henrik Hjartøy, formann, Hans Hegg og Øistein Marthinsen fra LO, samt Aksel Zachariassen og Olaf Wang Johnsen fra DNA.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen har stort sett fortsatt etter de tidligere retningslinjer. Arkivets publikumskatalog, som nå etter 10 års katalogarbeid fyller 12 skuffer med ca. 10 000 kort, omfatter nå alle lesesalens bøker samt de viktigste skrifter, trykte beretninger, protokoller og aviser som er plasert i magasinene. For at vi i en overskuelig framtid skal få registrert den resterende samlingen, har en nå begynt med en enklere registrering av denne. På denne måten har en i året rukket å katalogisere alle bøker over 50 sider i følgende grupper: Sosialøkonomi, Sosialistisk teori, Georgisme, Anarkisme, Økonomisk historie og politikk, Arbeiderbevegelsens historie, Biografi og Alminnelig historie. Arkivets samling av biografiske verker utgjør nå 320 bøker.

Bibliografien over: Jubileumsskrifter fra organisasjoner tilsluttet AFL er stensilert og er sendt gratis til 90 større organisasjoner og de bytteforbindelser vi har ment vil ha nytte av den.

Utenom den vanlige tilvekst fra organisasjonene og andre forbindelser har arkivet mottatt gaver fra følgende: Tiden norsk forlag, NKL's forl., Deichmanske bibliotek, Norsk skolemuseum, Schweiz, Sozialarchiv og U. S. informasjonskontors bibliotek. Fra Universitetsbibliotekets dublettsamling har arkivet fått plukke ut årganger og enkeltnummer av fagblad som manglet i arkivet. I alt er 45 årganger av eldre fagblad på denne måten blitt komplettert.

Følgende privatpersoner har gitt mindre gaver: Sigvart Ask, A. Birkeland, Edv. Bull, Ludvig Hansen, Sverre Hjertholm (Tønsberg) og John Skare (Bergen). Etter avdøde Einar Li har arkivet, fra hans familie, mottatt ca. 3 hyllemeter eldre sosialistiske bøker, brosjyrer, tidsskrifter og avisutklipp. Det meste av dette er ordnet inn i arkivet. Fra Aksel Zachariassen mottok vi 2 store kasser med bøker og brosjyrer.

Bytteforbindelsen med arbeiderarkivene i de øvrige nordiske land har vært opprettholdt. Fra arkivet i Stockholm har arkivet mottatt en kasse med to-tre hundre trykksaker, hvorav det meste er ordnet inn.

Av tilsendt stoff er en del bøker og annet videresendt til: LO-skolens bibliotek, Ringsaker folkehøgskole, Norsk Treindustriarbeiderforbund og Vitenskapsselskapets bibliotek, Trondheim. Av Oslo Arbeidersamfunds tidligere boksamling, som ble overført til arkivet i fjor, er en del blitt gitt til Universitetsbibliotekets norske avdeling.

Utplukkingen av overflødige dubletter er fortsatt og i år er ca. 15 hyllemeter sendt til lagringsstedet utenfor arkivet. I alt er nå ca. 60 hyllemeter lagret utenfor arkivet. DNA's kommunalkontors eldre arkiv er likeledes av plasshensyn anbrakt i et av arbeiderorganisasjonenes arkivrom.

Til innbinding er sendt 76 bind. Når det gjelder forbundenes tilsending av innbundne årganger av fagbladene, må vi si at den er litt treg for enkelte forbunds vedkommende. Det ser ut som de større er de «fattigste» i så måte.

Til innkjøp av nye bøker og fotokopiering av eldre manglende skrifter er brukt kr. 722. Det er i år vesentlig blitt kopiert manuskripter av hovedfagsoppgaver vedrørende arbeiderbevegelsens historie.

Registret over organisasjonenes stiftelsesår (datum) er i år økt med 4 forbunds avdelinger: Norsk Arbeidsmandsforbund, N. Bygningsindustriarbeiderforbund, N. Elektriker- og Kraftst.forbund og N. Murerforbund. Under halvparten av oppgavene er sendt inn fra foreningene, resten har arkivet funnet fram til fra beretninger og andre kilder.

Oslo Typografiske forening, som nå er eier av Wilsesgt. 1, overtok ved tilflyttingen hit arkivets kontor- og arbeidsrom ut mot Wilsesgt. Arkivet overtok et mindre arbeidsrom mot gårdsplassen og samtidig ble den tidligere publikumsgarderoben i kjelleren innredet til magasinrom. Ved en oppsetting av et par reoler her, vil arkivets magasinplass være sikret en tid framover. I forbindelse med flyttingen ble en lenge ønsket støving av samlingen utført.

Besøket på lesesalen og utlånet av skrifter har vært omtrent som i fjor. De skriftlige forespørsler noe mindre.

Personalet var inntil årets slutt det samme, da arkivets kontordame, Guldborg Monrad, fratrådte etter oppnådd pensjonsalder. Arne Onnheim (Universitetsbiblioteket) har arbeidet som ekstrahjelp en halv dag i uken det meste av året.

Øivind Berntsen (sign.)
arkivar.

Henrik Hjartøy (sign.)
styrets formann.

